

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

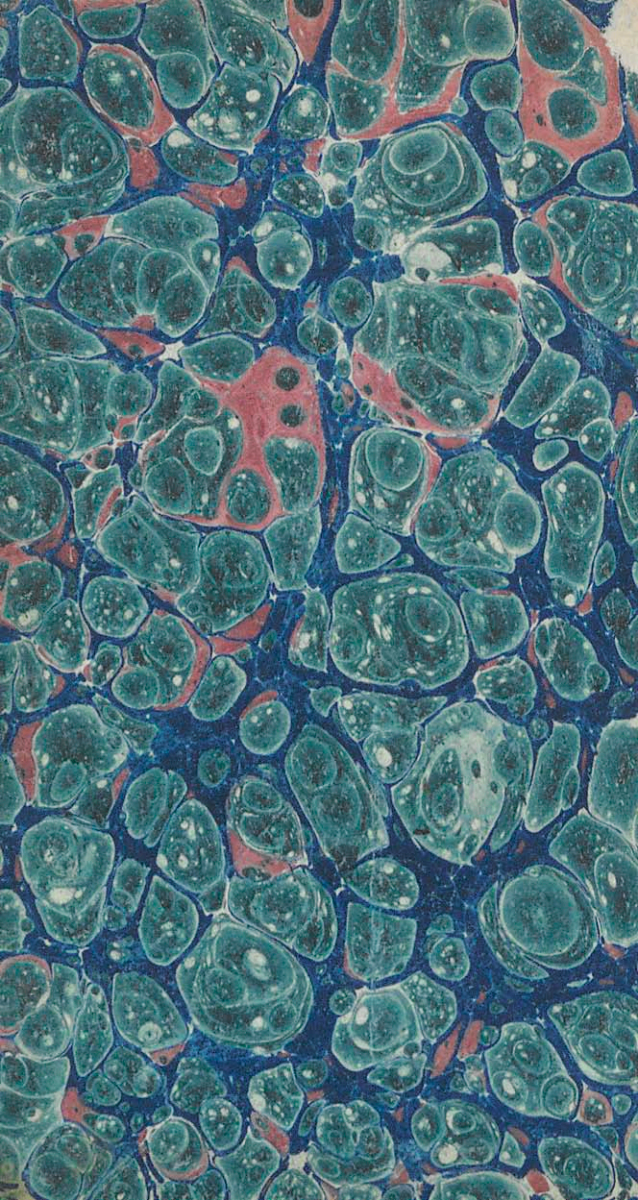
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Փ Օ Փ

ՖԷՅԼԷՍՕՖՈՒՆ

ԹԷՖԹԻՇԻ ՊԷՆԻ ԱՏԷՄ

500

JANUARY 1872

JANUARY 1872

25

Փ Օ Փ

ՖԵՅԼԷՍՕՓՈՒՆ

ԹԷՖԹԻՇԻ ՊԷՆԻ ԱՏԷՄ

ԻՆԿԻԼԻԶ ԼԻՍԱՆԻՆՏԷՆ ԻԹԱԼԻԱՆՃԱ ՇԻՒՐԷ
ԳՐԷՕՖԻԼՕ ԶՄԻՆԹԷՕ ՇԱԻՐԻՆ ԷՅԼԷՏԻՅԻ
ԹԷՐՃԻԻՄԷՏԷՆ

ՊԱՐՕՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՐԷՄԵԱՆ
ԻՇՊՈՒ ԼԻՍԱՆԻ ԹԻԻՐԳԻՅԷ ԹԷՐՃԻԻՄԷ
ԷՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

ՎԷՆԷՏԻԲ ՇԷՋՐԻՆՏԷ

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹԵՐԵՆՏԱ ՊԱՄՄԱ

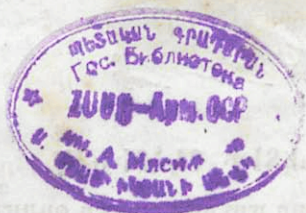
1861

2004

22

ФФ

16162

(45094-64)

31903-64

Տ Ի Պ Ա Ճ Է

Ի չափու քիթապընը թէրճիւմէ էթաիյի-
միդ Աղէգսանդր Փօփ, ֆիւ ասը Խնկիւ-
թէրալը օլուփ, հաթթա քէնափ տօղմա-
տան էփվէլ՝ անասը պապասը Օղսֆօրթ
նամ մահալտէ սարինէր իքէն, ինկիլիդ-
լէր դաթօլիք տինինտէ օլանլարա էյլէաիք-
լէրի ճէմր ու թաատտէի վէ թէքեալիֆի
էօրֆիյէյէ թաղաթ կէթիրէմէիփ, էլինտէ
դալան ճիւղի կէչինէճէք իլէ Խնկիլթէր-
րանըն փայիթախթի օլան Աօնտրա շէհրի-
նէ չէքիլիփ 1668 սէնէլէրի իչալու շէօհրէթ
սահիալի Աղէգսանդր Փօփ տիւնեայէ կէլ-
տի: Պու չօճուղ տահա թայէ էլինտէ ի-
քէն, իղհար էթաիյի խթիտտափ վէ ալէլ
խուսուս շիրիէ օլան համէսի Տինէ նամ
ալիմ կէօրիւփ ալու էվլատա մէշք վէրիփ
թէրալիյէ էթմէյի տէր իւհատէ էթտի: Պու
չօճուղ ասլա չօճուղլուղ էթմէյիփ, կէճէ
կիւնտիւղ օղույուփ եաղմաղա մուղա-
յիէթ, բում վէ լաթին լիսանլէրինի պլիէ

աղ վաղըթտա թահսիլ՝ վէ նէչէ թէլիֆլէր
էթմէյէ պաշլատը . շէօյլէ .քի օն իքի եա-
շընտա իքէն .քիթապլար եաղըփ պասմա
էթտիրմիշտիր . քիթապլարընը կէօրէնլէր
ուսթասընըն թէլիֆի տիր զանն էտիփ ,
ուսթասը պէն էլ վոլումամըշըմ տէյի հէր
նէ զատար սէօյլէսէ , խալգը ինանտըրա-
մաղտը . նիհայէթ եաղա եաղա պունլար
հէփ .քէնտի հիւնէրի օլտուղունու ինան-
տըրըփ , չօգ հասուտլէր վէ չօգ տիւշման-
լար փէյտա էթտի իտի .քի , օնլար .քէնտի-
նէ զարշը եաղտըգճա՝ .քէնտի իլմի նէ տէ-
րէճէտէ օլտուղուն աշիքեար օլուրտու :

Եւտի պու թէրճիւմէ էթտիյիմիզ Թէֆ-
թիշի պէնի ատէմ պու ալիմին թէլիֆի շի-
իրի տիր .քի , Գրէօֆիլօ Զմինթէօ շէօհրէթ-
լի պիր շաիր 1804 սէնէսի ինկիլիզճէտէն
իթալեանճա շիրիէ թէրճիւմէ էյլէմիշտիր .
օլ իթալեանճատէն իշպու մէնսուր թիւր-
քիյէ թէրճիւմէ էյլէտիմ :

Աէրշի պիր լիսանտէն պիր լիսանէ թէր-
ճիւմէ էտէն ատէմ , .քէնտի թարաֆընտան
ղիյատէ էքսիք պիր լաֆս գօյուփ գալտըր-
մամաղ թէրճիւմէնին շարթը էվվէլի օլտու-
ղուն ալիլիրքէն , իշպու թէրճիւմէտէ պաղը
ղիյատէ վէ էքսիք լուղաթլէր վէ թէպտիլ
օլմուշ թապիրլէր միւշահէտէ օլունուրսա ,
պու կէտայէ գապահաթ ատտ օլունմա-
սըն , զիրա մատտէյի պիր էյի անղլաթմադ
իչին , իթալեանճանըն թէլիֆին մէֆհու-
մունտան չըգմայարադ պի էյի հալին պիր
գաչ փարչա իլամլէ վէ թէպտիլ էթմէք իգ-
թիզա էթմիշտիր : Եվվէլա՝ էֆրէնճ լիսան-

լէրինտէն՝ լիսանի թիւրքիյէ թէրճիւմէ է-
տիւի՝ վէ թէրճիւմէ օլունմուշ օլտուղունու
պէլլիսիղ էթմէք, նէ միւշքիլ շէյ օլտուղու՝
լիսանէ աշնա օլանլարա մալում տուր: Սա-
նիյա՝ լիսանի էֆրէնճիտէ օլան սլաղը նէ-
ղաքէթլի թապիրլէր, էքսէրիյա թիւրքիտէ
մանասը եօղ, օլ թապիրին մէֆհումունու
լիսանի թիւրքիտէ անղլաթմաղ իչին՝ թիւր-
քի թապիրլէրէ թէպտիլ էթմէք իզթիզա
էտէր: Սալիսա՝ պու իքի լիսանըն թէրճիւ-
մէսինտէ զաթի օլան կիւճլիւքտէն մատա,
շիիր իլէ սէօյլէնէն էլպէթտէ մուխթասար
օլուր, նէսրէ կէլինճէ դիյատէ թալսիլէ
միւհթաճ օլուր, վէ իլլա՝ եա մատտէլէր
պիր պիրինէ պաղլանմայրի լէղղէթ ալըն-
մաղ, եախօտ մանասը թէպտիլ օլուպ զա-
լաթլէր զուհուր էտէր, պինայէն ալէյհ
մատտէլէրի պիր պիրինէ պաղլայրի թիւր-
քի թապիրլէր իլէ միւհլլիֆին ասըլ ֆիք-
րինի անղլաթմաղ իչին, պիր գաշ եէրտէ
պաղը իլալէլէր օլունտուղունա ինքեա-
րմ եօղ. լաքին դիքր օլունան իթալիան-
ճայէ բուպար օլունտուղտա, մանասըն-
տան մէֆհումունտան սէրի մու այրըմըշ
օլմատըղը աշիքեար կէօրիւնիւր: Բապիա՝
իշպու թէլիֆտէ պաղը իսիմլէր վէ թէմ-
սիլլէր վար քի՝ թէվարիսի էրմէնի միլլէ-
թինին մալումի տէյիլ, օլտուղու կիպի
թէրճիւմէ էթսէմ՝ օնլար թէքրար թարի-
ֆէ միւհթաճ օլուր, հէմ մուֆասսալ օ-
լուր, հէմ միւհլլիֆին մէրամը օլան լէթա-
ֆէթ գալմաղ. պու սէպէպ իչին, միւնա-
սիպինէ կէօրէ քիմինի թէպտիլ վէ քիմի-
նի իխրաճ էթմիլիմ:

րատան Ալլահա մախսուս տուր քի ,
տիւնեանն էն մէջուր պահատուրու-
նուն հօլտիւյիւնիւ նէ շէքիլ կէօրիւր-
սէ , էն քիւլիւք գուշուն տա հօլմէսինի
հօյլէ կէօրիւր . պիր պիւթիւն տիւնեա-
նն երգըլտըղընը նասըլ պիլիրսէ , պիր
քէօփիւք շիշէսինին տէ սէօնտիւյիւնիւ
հօյլէ պիլիր :

Ալլ իմտի էյ մաղըրուր ատամ, աղլը-
նն եթիշէճէյինտէն հօթէյէ կէջ-
մէ սագըն , գատէր ուլլահա սէճտէ գըլ-
էճէլէ պէքլէ քի , սանա հագգըր իզհար
էթսին : Արէի կէլէճէք վագըթտա սա-
նա օլաճագ էյլիյի՝ եարատան Ալլահ
սէնտէն քէթմ էթմիշ իսէ տէ , մու-
գապէլէսինտէ վերտիյի լաթիֆ իւմիտ
գուլվէթի՝ շիմտիքի հալինտէ պիր էյ-
լիք տէյիլ մի քի , ալէտտէվամ գալպին-
տէ տօղուփ , սէնի թէսէլլա էտէր :
Ը իմտիքի հալտէ գուլթու տէյիլ սին ,
լաքին պիր կիւն օլա պիլէճէյինէ աղլըն
շէհատէթ էտէր ա . րահաթսըղ մէշ-
քիւք ճանն էն միւսթարիպ վագթին-
տէ պիլէ , կէլէճէք զէմանն էյլիքլէ-
րինէ իւմիտ էտէրէք , պէսլէնիփ թէ-
սէլլա օլմաղ մը :

Պագ շու սէֆիլ սաֆ տէրուն հինտ-
լիյէ , սէնին արատըղըն պալա իլիմէր-

տէն պիտապէր, աղաւերինն տուտու-
ղու հաստէտէն էօթէյէ ագըլ եօրմաղ.
կէօյէ պագար թանդըըսըն կէօրիւր,
ըիւզկեարտա սէսինի իշիտիր, գալպինւ
տէ քէրէմինի տույար. կիւնէշին եըլ-
տըզըն տէվըինէ պագըրի՝ հաւալարտա
մէսքեան արամաղ. ֆագաթ գարշը-
սընտաքի եիւքսէք տաղըն արտընտա
կէօք տահա ալլաղ տըր գըյաս էտէր.
գալպինտէ գուրար քի, օ եէրտէ քէն-
տի սաքին օլտուղու օրմանլարտան ալա
պիր քիւհիսթան եէր վար, էօլտիւք-
տէն սօնդրա, էսիրլիքտէն գուրթու-
լուփ, օրայա վարաճաղ, վէ հէր գօր-
գուտան թէհլիքէտէն էմին՝ քէնտի պա-
շընա աղա օլաճաղ. վէ հագիգաթլը
քէօփէյիյլէ պէրապէր՝ էպէտէն պիր
ըահաթ էօմիւր սիւրէճէք: Այախօտ
տէրեալէրին օրթասընտա պիր կիւզէլ
ատա գուրար, հաւասը տախմա պա-
հար, նէ ույգուսուն թաճիղ էտէճէք
հայալաթ կէլէ պիլիր, նէ մալ թա-
մալլա գանլարա սուսամըշ խրիս-
թիանլար կիրիփ քէնտիյի թէփէլէյէ
պիլիր. պու իւմիտէր իլէ եաշայըփ, նէ
մէլաիքէնին գանատընը պիլիր, նէ իս-
րաֆիլին աշգընը. նէ պիլիր, նէ պիլմէք
իսթէր. ֆագաթ իսթէյիփ արզուլէ-

տիյի՝ քէնտի րահաթ եաշայաճաղը
տըր . վէ չէքտիյի էսիրլիքտէ պիլէ րա-
հաթ էտիփ , պիփաք վէ պիփէրվա է-
ճէլինի պէքլէր տուրուր :

Սէն էյ ատամ , թանղըր սանա չօդ
աղըլ վերմիշ , սէն տէ օ վերտիյի աղ-
ըլ իլմ իլէ արթըրմըշըն . կէլ իմտի օլ
աղընըն վէզնէսինի էլինէ ալ , շու
գուրտուղուն վէզինսիղ թէտպիրլէր ի-
լէ գատէր ուլահը վէզն էյլէ , պէյէն-
մէտիյին հալէ , նօգսան գըյաս էթտի-
յին շէյէ՝ նահագգ տըր տէ , Ֆէլէք
վերկիլէրինտէ կեահ մուսրիֆ տիր
կեահ խասիս տիր տէյի գէմմ էյլէ ,
եարատըլմըշ մախլուգաթը պէյէնտի-
յին կիպի պօղ խարապ էյլէ . Ֆէլէք
նիլին հէր էյլիյի պէնի ատէմէ վեր-
մէմիշ , նիլին եալընըղ ինսանը գութ-
լու եարաթմամըշ , վէ էօմրիւնիւ էպէ-
տի էթմէմիշ , ինսան պախթսըղ տըր
տէյի թէշէքքի էյլէ , թանղըրնըն է-
լինտէն հիւքիւմ ասասընը սէն ալ , վէզ
նէի գատէրինի սէն գուլան . Ալահը-
նա ալահըղ էյլէ . հաղգը պիլէ հու-
ղուրունա իհզար էտիփ շէրիաթինի
ֆատ էյլէ :

Եյ պիրատէր , պիղիմ պէօյլէ հատտ
ու հուտուտումուղու շաշըրլի , Ֆէլէ-

յէ պիւհածան էթտիյիմիդ, եալընըդ
պիր քէօթիւ սէպէպտէն նէշ'էթ է-
տէր, պու շէքվա ու շիքեայէթլէրիմիդ
հէփ քիպրին մէյլէլէրի տիր: Հայ,
հայ, պագ շու մէլուն քիպրին ճէսա-
րէթինէ նէրէլէրէ պալիդ օլույօր, պէն
ի ատէմ մէլաիք օլմագ իսթէր, մէլա-
իք Վլաճ օլմագ իսթէր. լաքին մէլա-
իք քիպր իլէ թուղեանէ ճէսարէթ է-
տիփ, ճէհէնէմէ դարգ օլտու. էօյլէ
տէ եէրին կէօյիւն նիզամընա իսալէլ
վէրմէյէ ճէսարէթ էտէն մաղրուր, օլ
շէյթանըն ասիլիք եօլունա սիւլիւք է-
տիփ, ծնա պէնդէր օլուր:

Քիպրին իղվասը տըր քի, պէնի ա-
տէմ տիւնեաի պէմի քէնտի իչին եա-
րատըլմըշ գըյաս էտէր: Սօր շու ինսա-
նա, պագ նէ սէօյլէր, գուպպէի ասու-
մանտէ սայըսըդ եըլտըղլար պէնիմ ի-
չին փարլայօր տէր, կիւնէշ տիւնեայը
պէնիմ իչին գըղտըրըյօր, տիւնեայէ
նուր վէրիփ, ալէմի պէնիմ իչին եաշա-
տըյօր. կէրէք համատաքի ըահմէթի,
կէրէք թօփրագտա վէ տէրեատա օլան
պէրէքէթի՝ թապիաթ պէնի ատէմ ի-
չին եափայօր. նէպաթաթ չիլէնիր,
չիէքլէր աջըլըր, աղաճլար մէյլէ վէ-
րիր, կիւլէր նաղիք գօգուսուն սաչար,

հէփ պիղիմ իչին տիր տէր . տաղլարըն
 ալթընտան չըգան ալթուն , չըգան ճէ-
 վահիր՝ հէփ ինսան իչին տիր . ըիւզ-
 կեարլար հսիփ տէրեայը չալգատըղը ,
 պէնի ատէմի պիր գըյըտան պիր գըյըյա
 կէզտիրմէք իչին տիր տէր . խուլասէի
 քէլամ տիւնեայը քէնտիյէ թախթ
 սանըր , գուպպէի ասումանի իւսթ իւն-
 տէ օթագ :

Եւս պու ճէօմէրտ թապիաթին մագ-
 սատը եալընըզ պէնի ատէմին էյլիյի
 իսէ , նէտէն տիր քի , պաղը քէրրէ տէ
 էյլիք թարիգ ինտէն չըգըի , սըճագ կիւ-
 նէշէր տիւրլիւ հասթ էլիքէր փէյտա
 էտէր , ինսանըն էօլիւմիւնէ սէպէպ օ-
 լուր . շէտիտ զէլդէլէլէր մէմէքէթլէրի
 եութար . սուլար չըղըրընտան չըգըի
 օլալարը պասար , խալգը զարգ էտէր :
 Քիպիր պունա նէ սէօյլէր , նէ ճէվապ
 վէրիր . աճասլա տիւնեանըն նիզամը իւ-
 մումիսի տիր , ամմէյէ խայր օլաճագ
 եէրտէ՝ պաղըլարա օլան մաղարրաթա
 պագմագ կէչէր մի տէր , եօգսա պուն-
 լար կէչիճի վագ՝ալէր տիր , պուրճլա-
 րըն իխթիլալի տիր , տիւնեատէ գու-
 սուրսուզ շէյ եօգ մու տէր : Եւս չիւն-
 քի տիւնեատէ գուսուրսուզ շէյ եօղ
 ուսա , ինսանըն գուսուրսուզ օլմասընը

նէ՛ հազգ ըլա իտտիա էտէր : Թապիա
 թին անըլ հիզմէթի պէնի ատէմին էյ
 լիյի իքէն , մէ՛ մուր օլտուզու թարիդի
 շաշըրա պիլիյօրսա , ինսան քէնտի թա
 րիգինի նիչին շաշըրմամալըյմըլ : Հա
 վանըն կեահ էաղմուր , կեահ ըիւզ
 կեար , կեահ ըսըճագ , կեահ սօուգ օ
 լուփ , միւթէմատի թէպտիլ իւ թա
 դէիրի՛ նիզամը Ֆէլէյին իղթիզասըն
 տան ըսա , էլպէթտէ պէնի ատէմտէ
 տախի պիր պիրինէ մուխալիֆ մէյլ իւ
 հարէքէթլէր օլմագ իղթիզա էտէր :
 Պէյլէ օլմատըղը սուրէթտէ՛ ինսան
 լար տախմա շաղ , տախմա հալիմ , տախ
 մա մաղլըմ օլմասը , հալալար տախմա
 պահար , պուլութսուզ կիւնլէր օլմագ
 կիպի , պիր զարիպ հալ օլուրտու :
 Ղիւնքի կիւնէշին զէհրի , զէլգէլէնին
 խասարաթը , սուլարըն մաղարրաթը
 նիզամը Ֆէլէյէ խալէլ վէրմէզսէ , ին
 սան դանընա սուսամըլ պաղը զուլում
 քեար քիմնէլէր՝ նիզամը ալէմի նի
 չին պօղանմըլ : Հագիգաթ քիպիր ագ
 լմըղը քէօրլէմիլ . տիւնեանըն իխթի
 լալի մուգթէզանի հալ տըր տէյի էօղը
 էթտիյիմիզ եէրտէ , ինսանըն թապիա
 թինտէ օլան թագսիրաթի զարիպ կէօ
 ըիւփ , Ֆէլէյի զէմմ էթմէք համա .

դաժ տէյիլ մի: Ահլ, էյ ատամ, կէլ,
քիպրինի եէն, ազլընը պաշընա կէժիր,
վէ տիւնեանըն պու գաղիյէլէրի պէյ-
լէ օլտուղու՝ հէփ թարիգա մէրպուժ
վէ մուղթէզանի նիզամտան օլտուղու-
նա իժիգատ էյլէ:

Ահլքի տիւնեանըն հիքմէթլէրինտէ
իժմիֆաղը քեամիլէ օլտա, պէնի ա-
տէմին թապիաթինտէ թէքմիլ ֆաղի-
լէթ օլտա, հավա տախմա պէրրադ օ-
լուփ՝ տէնիզի գըմըլտատաճադ ըիւզ-
կեար էսմէսէ, ինտանլար պէյնինտէ
տախմա մուհապպէթ վէ տիրլիք օլտա,
սէնին տէ գալպինի թահրիք էտէճէք
հիչ պիր նէֆսին օլմասա, փէք էյի օ-
լուր գըյաս էտէրսին. էյ պիրատէր, է-
կէր պու զիւիւմտէ իսէն՝ ալտանըրսըն.
զիրա հէր շէյին եաշայրի տուրմասը,
վէ պիւթիւն տիւնեանըն էօմրիւ, ան-
ճադ էնասիրին միւթէմատի պիր պիրի-
նէ, զըտտիյէթինտէն հասըլ օլուր. ին-
տանըն տա էնասիրի գալպինին նէֆսէ-
րի տիր քի, ինտանը եաշաթմադ իչին
պիր պիրինէ զլտտ վէ մուխալիֆ օլ-
մադ իգթիգա էտէր: Պու պէյլէ պիր
աճախպ նիշամ տըր, կէրէք պէնի ա-
տէմ հազգընտա, կէրէք ճէմի՛ի տիւ-
նեա հազգընտա, թա էզլէտէն պէյլէ
թէրթիպ օլմուշ կիտէր:

Իմտի պագալըմ շու ինսանըն իսթէ տէյի նէ տիր. կեահ պալալէրէ ու չուփ՝ մէլաիքտէն էտնա իքէն՝ մէլաիք տէն ալա օլմագ իսթէր. կեահ հագալ թի իրթիքեապ էտիփ՝ հայվանլըղա թէնէզզիլ էտէր. ասլանըն գուվլէ թինէ, կէյիք գըսմընըն չէվիքլիյինէ հասէտ էտէր, պուղանըն էօրֆլիլ գաֆասընը, այընըն թիւլիլ փօսթուռու արզուլէր. եա պու մախլուգաթ հէփ քէնտի իչին եարատըլմըշ ըսա, հէր մախլուգուն գուտրէթի քէնտիտէ թէքմիլ օլտուղու հալտէ, պու մախլուգաթ նէսինէ եարար:

Հայ, հայ. պու ագիլ վէ ճէօմէրտ թապիաթ, հէր հայվանա մախսուս օլան ազալէրի, միւնասիպ օլան գուտրէթլէրի՝ հագգ իւզըրէ թագսիմ էթմիշ տիր. հէր պիրինին հալինէ, տէրէճէսինէ կէօրէ իգթիզա էտէն գուվլէթի, հաֆիֆլիյի վէրմիշ. հիչ պիրինտէ էքսիք զիյատէ շէյ եօգ, այագլար ալթընտա չիյնէտիյիմիզ էն քիւչիւք սէօճէյէ վարընճա՝ քէնտի հալինտէ թէքմիլ վէ պիլա գուսուր տուր:

Պու սուրէթտէ ֆէլէք հէր մախլուգա ատալէթ էտիփ, ֆաղաթ պէնի ատէմէ մի զուլմ էթմիշ: Հայվանաթ

պէյնինտէ անգլ ըլա Էօյիւնէճէք՝ պէն
ի ատէմտէն զայրը Էօղ իքէն, Էարա-
տանըն պունճա ին՝ամլարընտան սօնդ-
րա, միւնքիւրի նի՝մէթ՝ ալտըղը Էյլիք-
լէրի հէփ ինքէար Էտիփ, հէր շէյէ մա-
լիք օլմատըղը իչին, հիչ պիր շէյիմ Էօգ
տէմէք, ինսան պախթ սըղ տըր, Էարա-
տըլըշտա նօգսան տըր տէյէրէք քիւֆ-
րիւ նի՝մէթ Էթմէք լայլգ մը տըր :

Այ պիրատէր, սէնին իգպալին՝ ֆիք-
րինի, ամէլինի, ինսանըղա մախսուս օ-
լան գուտրէթ տէն զիյատէյէ իշլէթ-
մէքտէ տէյիլ տիր . հալ իւ թապիա-
թ ինտէն խարըճ՝ գուտրէթ ին օլմաղ-
լա, տէրէճէն տահա ալա օլամաղ . կէօ-
ղիւն խուրտէպին տէյիլ իսէ, կիւճիւ-
նէ կէլմէսին, զիրա սինէք կիպի նազա-
րըն ինճէ օլսա, նէյէ գուլանա պիլլըր
տին : Աերչի շիրէ լազասընըն աղղընտա
ուչուշան ճիպրէ սինէյինին ուֆաճըգ
ազալարընը, Էն ինճէ սինիւրինի կէօ-
րիւփ պիր պիր ֆարգ Էտէ պիլլըրտին,
լաքին ասումանտէ տէօնէն զարիպ հիք-
մէթլէրէ նազարըն Էթիշմէղտի . օ
ղաման քէնտինէ պիր տէրտ տէ պու օ-
լաճաղ ըտը : Աուլլէթի լամիսէն տա-
հա զիյատէ օլսա, տահա րահաթ մը
օլմըրտուն . թէնինէ նէ քիւչիւք շէյ

տօգուհսա վիւճուտունու գըճըգլայրի
 թիթիրէտիրտի . վէ էվվէլ պահարտա
 էսէն սերին ըիւզկեարլար հէր մէսամա,
 թընտան իչէրի կիրիւի , նիչէ աղըըլար ,
 նիչէ սըզըլար փէյտա էտէրտի : Ահնզին
 տահա աչըգ օլտա , էյի մի օլնըրտու . սա
 պահլայն չիչէք գօգուլարընը էմմիշ զէր
 ըէլէր պէյնինէ իշլէյիւի , թաթլը պա-
 հար գօգուլարը պէլքի սէպէպի մէվ
 թին օլնըրտու : Ղուլաղըն տահա նա
 զիք օլտա , նէ ֆախտէսի օլնըրտու . ֆէ-
 լէյին տէօնէն չարխլարը կէճէ կիւն
 տիւզ կիւրիւլտէտիքճէ , գուլաղլարըն
 էօթիւի , զայրը շէյ իշիտէմէզ օլնը-
 տուն . օ զաման տա սուլարըն չաղըլթը-
 սընը , գուշլարըն նազիք սէտասընը իշի-
 տէմէտիյինէ աճըյաճաղ ըտըն : Հայ ,
 հայ . եարատանըն եալընըզ զանի զանի
 վերտիյի էյլէքլէրէ տէյիւ , իլլա իհթի-
 յաթ կէօրիւի վերմէտիքլէրինէ տէ
 թէշէքքիւր էթմէլիյիզ : Ա է պուհլա-
 րը պիլմէյիւի ինքեար էտէն ատամ՝ եա
 ահմագ տըր , եա նամքէօր :

Հէր մախլուգուն՝ եարատըլըշտա պի-
 ըրէր տէրէճէսի վար , քէզալիք ագլըմը-
 զըն տա գուտրէթլէրինտէ պիր պիրին
 տէն ֆարգլը տէրէճէլէրի վար : Ա ագ՝ա
 տիւնեայը տօլտուրան պինլէրճէ պին

տիւրլիւ հայւմանաթ, թա շահանէ ին-
սան ճինսինէ վարընճա, հէր պիրինտէ
նէ ագըլա սըղմաղ տիւրլիւ աղալար,
տիւրլիւ հասսէլէր վար: Վադ շու քեօր
քէօսթէպէյին հալինէ, կէճէ կիւն-
տիւղ գարանլըգտա կէզէր. օնուն զըտ-
տը, վաշաղըն նաղարը, կէճէ պիլէ կիւն-
տիւղ կիպի կէօրիւր: () աղարըն կէն-
զինտէ օլան գօգու, օնա գարշըլըգ՝ աս-
լանըն կէնզի գօգու ալմաղ: Վալըգ գըտ-
մընըն նէ տիլի սէօյլէր, նէ գուլաղը իշի-
տիր. եանաղ պիւլպիւլիւն հէմ գուլաղը
նաղիք, հէմ տիլի տուրմաղ կէճէ պիլէ
սապահլարատէք սէօյլէր: | Խօրիւմճէ-
յին լամիսէսի նէ գատար նաղիք տիր,
էօրտիւյիւ ինճէ գումաշըն իւզէրինտէ
եաշամաղ իչին տօղմուշ կիպի՝ իշլէտի-
յի թէլին էն ինճէսինի տույար, թու-
թար, իւզէրինտէ կէզէր: | Եա շու ուս
թաղ արընըն աղզընտաքի լէզզէթ՝ նէ-
յի գըյաս օլունա պիլիքի, զէհիրլի օթ-
լարըն պիլէ թաթլը էօղիւնիւ այըրըփ
ալըփ, միւլէզզէզ մաճուն եափար:

Հասսէլէրին պու աճաիպ էնվաինէ
գըյասէն, թապիաթ իլգասը տա կիւ-
նակիւն ֆարգլար ըլա հասսէլէրէ թա
գլիտ էտէր. ճիւմէտէն գաթի նա-
ղար շէհվէթլի մուրտար ճանաւար ըլա՝

մազլըմ ֆիլին թապիաթլերինտէ օլան ֆարգտան անղլաշըլա պիլիր :

Կէլէլիմ աղլ ըլա թապիաթ իլգա սընա , իքիսի պիր պիրինէ փէք եագըն գուտրէթլեր իքէն , պիր օլմագ գապիլ տէյիլ . զի՛հն իլէ հաֆըզա , զանն իլէ ֆիքիր , պիր պիրինէ գարիպնիմ գուտրէթլեր տիր . լաքին պիր պիրինէ գալըլմագա նէ գատար ճահտ էթսէլեր՝ եինէ միւմքինի միւթէսավլեր տէյիլ տիր . ասըլլարընտա թայէին օլան հուտուտլերի պասըփ կէչէմէղլեր :

Եւա պու տէրէճէլեր օլմասայտը , պունճա ճանլը հայվանաթ հէր պիրի պիրէր թապիաթտէ , պիրէր միզաճտէ , հէր պիրինին շէքլի , աթվարը պիրէր տիւրլի , հէփ պիր պիրինտէն աշաղա օլմագ , վէ հէփիսի պիրտէն պէնի աւտէմին զապթընա կիրմէք միւմքին մի իտի : Հայ , հայ , պունճա հատորզ , հիսասպըզ գուտրէթ սահիպլերինի , հիւքմիւ ալթընա ալըփ քէնտի ագլընա պէնտ էթմէք , պէնի աւտէմէ նէ շան տըր , նէ իֆթիխար տըր :

Պէնիմ պու գատար սէօյլէտիյիմքի ֆայէթ էտէր . շիմտի սէն կէօղլերինի գալտըր , պաշըն իւսթիւնտէ օլան թիւքէնմէզ օվալարա պադ , գարատա տէ-

ընտատա օլան հիքմէթլէրէ պագ . պագ
 իւմմանտէ օլան թէնլէր նէ գատար
 սիւր'աթլէ չալգանրի, պիր պիրինտէն
 այրլըր, վէ անի վահիտտէ եայրլըրի
 խալիգ օլուր, պու խալիգ օլուրի վիւճուտ
 պուլան, նէ սայրսըղ, հիսապսըղ մախ-
 լուգ տուր . քիմի հավալանրի կէօյէ չը-
 գար, քիմի եէր եիւզիւնտէ կէզէր, քի-
 մի տէ եէր ալթընա կէօմիւլիւփ կիտէր .
 մէլաիքլէր, ինսանլար, հայվանլար, գուշ-
 լար, պալըզլար, պէօճէկլէր, քիմի եէր-
 տէ, քիմի կէօյտէ, պունճա զաթ, պուն-
 ճա թապիաթ, հէփիսի պէրապէր պիր
 հիքմէթլի զէնճիր տիր քի, իլք հալգա-
 սը եարատան Վլահ քէնտի տիր, էպէ-
 տիտէն պէնի ատէմէ, պէնի ատէմտէն
 հիչլէրէ վարընճա, ագըլա սըղմազ պիր
 թէրթիպ տիր քի, թէքմիլ նիզամը
 եալընըղ եէքիւնինտէ տիր :

Վէր պու մանզում եէքիւնտէ պէ-
 նի ատէմ քէնտիտէն ալա օլանլարա
 իւսթ օլա պիլսէ, եախօտ ծնլարա պէն-
 զէսէ, քէնտիտէն էտնա օլանլար տա
 տէրէճէլէրին արթըրմաղա ճահա էթ-
 մէք իգթիզա էտէր, էօգսա արատա
 պօշ եէր գալըրի, նիզամ պօղուլուր . պու
 նիզամը թէտրիճին պիր տէրէճէսի
 զաիլ օլա, պիւթիւն նիզամ մուխ-

Թէլլ օլուր . զէնճիրին էն քիւչիւք հալ-
 դասը եհրինտէն չըգսա , զէնճիր պիւ-
 Թիւն պօզուլուր : Իմտի էկէր պու տիւ-
 նեանըն եաշայրի տուրմասը , իշպու նի-
 զամը Թէտրիճէ մէրպուԹ ուսա , վէ
 հէր պիրինին քէնտի տէրէճէսի , ամ
 մէնին նիզամը քեամիլէսինէ մէնսուպ-
 ուսա , հէր հանկիսինտէ պիր իիսԹի-
 լալ զուհուր էԹսէ , քէնտի խարապ օլ
 տուղունտան մա'տա , ալէմին տէ խարա-
 պընա սէպէպ օլուր . տիւնեա վէզնինի
 շաշըրըի , տէվրինտէն չըգար , տիւնեա
 լար կիպի երլտըղլար հավալարը եարըի
 երըԹարադ՝ Փէլէյին չարխլարընա մէ-
 մուր օլան մէլաիքլէրի պիլէ , պիլէլէրին
 ճէ Թէքէրլէյիի , պիրի պիրի իւսԹիւ-
 նէ տէօքիւլիւրլէր . կիւնէշին նուրու
 սէօնէր , ճէմիի մախլուգաԹ պիր պի-
 րինէ կէչիի մահվ օլուր կիտէր , եա-
 րատըլմըշ օլտուղունուն էսէրի պիլէ
 գալմաղ . սէֆիլ ԹապիաԹ քէնտիյի
 շաշըրմըշ եէս իւ վահշէԹիյլէ վարըի
 եարատանըն խաքի փայի էպէտիսին-
 տէ սըղընըր գալըր : ԻշԹէ տիւնեա խա-
 րապ օլտու , ալէմ եինէ չըգտըղը հիչ-
 լէրէ կիրտի : Ելէ իչին , սէպէպի նէ տիր .
 ահ , ահ , սէպէպի պէնի ատէմ տիր .
 պէնի ատէմ իչին տիւնեա եինէ հիչ

օլտու : Ն թօփրադ մահսուլու ատամ,
 էյ տիւնեանըն էտնա գուրտու, սէն
 քիմ սին, քէնտինի նէ սանըրսըն քի,
 քիպրինի զուրուրունու պու տէրէճէ,
 լէրէ գալտըրըյօրսուն . սէն նէ սին
 քի, պու գատար Ֆէսատէ ճէսարէթ
 էտէյօրսուն . եա սէնին տէ այագլարըն
 սանա ասի օլտա, թօփրաղա պասմաղա
 թէնէզզիւլ էթմէյիփ, պաշընըն օլտու
 զու եէրտէ տուրմագ իսթէսէ . քէզա
 լիք պաշըն, կէօզիւն, գուլաղըն՝ ճանը
 նա իթաաթ էթմէյիփ, պէյէնտիքլէ
 րի կիպի հարէքէթ էթսէ, տիւշիւն
 պիր քէրրէ՝ սէն նէ աճաիպ ճանաւար
 օլուրտուն . պի այնիհի պու ալէմտէ տա
 խի՝ մախլուգուն պիրի օպիրինէ պէն
 զէսէ, եախօտ օպիրինին եէրինէ կէջ
 մէք իսթէսէ, վէ էպէտի խալիդին
 թա՛յին էթտիյի հիզմէթի վէ տէրէ
 ճէյի թէրք էթսէ, ծնուն կիպի պիր
 զարիպ հալ օլուրտու :

Արէք պէնի ատէմ, կէրէք մախ
 լուգաթը սաիրէ, հէր պիրի պու հէյ
 պէթլի եէքիւնիւն պիրէր փարէսի տիր .
 պու եէքիւնիւն թէնի թապիաթ տըր,
 վէ բուհու Ղլահ քէնտի տիր . պու ա
 զիլ բուհ հէր թարաֆը տօլաշըր, հէր
 եէրէ կիրիր, հէր մախլուգու ճանլա

տըրի եաշատըր • քէնտի պիր տիր , լա-
 քին հէր մախլուգտա պիրէր տիւրլիւ
 կէօրիւնիւր • կէրէք Ֆէլէյին տէվրին-
 տէ , կէրէք տիւնեանըն թէտպիրինտէ
 հիքմէթի եէքթա տըր • կիւնէշտէ գըզ-
 տըրըր , ըիւզկեարտա սէրինլէտիր , եըլ-
 տըզլարտա փարլար , պաղչէլէրտէ չիլլէ-
 նիր , հէր հօմիւրտէ եաշար • քէնտիտէ
 իմթիտատ եօղ իքէն , հէր թարաֆը
 թութար , հէր եէրէ եայըլըր , լաքին
 քէնտի պէօլիւնմէզ • վէրիր՝ լաքին էք-
 սիլմէզ • Ճանըմըզա նէֆէս վէրիր , էճէ-
 լէ միւպթէլա թէնիմիզի եաշատըր պէս-
 լէր • պիր գըլը եարաթմաղա նէ գատար
 գուտրէթի վար ըսա՝ պիր նազիք եիւ-
 ըյիտէ եարաթմաղա օլ գատար գուտ-
 ըթի վար • հալինտէն տաիմա թէշէք-
 քի էտէն սօուգ ինսանը եարաթմատա
 գուտրէթի նէ գատար թէքմիլ իսէ ,
 աշգ աթէշլիլէ պէսլէնիփ՝ քէնտիյի
 հէր տէմ՝ մէտհ էտէն իսրաֆիլի տէ
 եարաթմատա օլ գատար թէքմիլ տիր :
 Ինտինտէ ալա էտնա եօգ տուր , պիւ-
 յիւք քիւչիւք պիլմէզ • հէր ամէլին միւ-
 քեաֆաթըն վէրիր , եէքիւնիւն միգ-
 տարընը գաթ՝ էտէր , ույտուրուր , եա
 գըշտըրըր , վէ հէփսինի պիր պիրինէ
 պէնտ էտէր :

Ութան էյ առամ, ութան. Մլա-
տան դօրդ տա սէսինի քէս. քէմալի-
յէթ օլանը՝ թէքմիլ տէյիլ տիր տէ-
յի պիւհթան էթմէ. սէնին զէմմ էթ-
տիյին քիմ տիր կէօրտիւն միւ. հալա
օլան էյլիքլերինի սանա վերէն տիր:
Հալինտէն շիքեայէթ էտէճէյինէ, սա-
նա հագգ վէ իհթիյաթ իւզըէ վերտի-
յի՝ քէօրլիւք վէ զաիֆլիք տէյի թէ-
շէքքի էթտիյին տէրէճէնէ շիւքիւր-
լէր էյլէ, էլլինի կէօքսիւնէ դօ, պաշընը
էէրէ էյ, քէնտինի պիր էյի թանը,
նէթիճէնի անղլա, վէ սահիհ պիլ քի,
կէրէք պու տիւնեատէ, կէրէք սաիր
տիւնեատէ՝ օլա պիլտիյին դատար թէք-
միլ վէ գուլթու սուն. վէ պու տիւնեա-
տէ էպէտի ույգույա տալըի, ախրէթ
կիւնէշինին սէօնմէզ նուրունու կէօր-
տիւյիւն անտէ, ճանընըն տա սէլամէ-
թինի գատըր Մլահըն էլլինտէ հազըր
պուլաճագօրն. պէօյլէ ինան տա թէ-
սէլլա օլ:

Պու թապիաթ պիր ագըլսըզ շէյ տիր
զանն էթմէ, իլլա ագըլլարա սըղմազ
պիր հիքմէթ տիր. գաղա տէտիյիմիզ՝
իլմ իլէ թէրթիպ օլմուշ պիր սըրը տըր.
զահիրտէ իիսթիլալ կէօրիւնէն՝ պիրնի
զամը քեամիլէ տիր. պաղիլէրէ մու-

զիրը օլան՝ ամմէյէ Քաիտէլի տիր. նէ-
թիճէի մէրամ հագգը սահիհ ուս-
տուր քի, հէր օլան խայըրլը տըր :

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

Պէնի ապեմի լապտաւի, Վէ հէնդի դա-
 լինէ նիսպէլէն օլան հալի :

Էյ պիրատեր, Ֆիքրինի նաֆիլէ
 եէրատէ եէթիշէմէյէճէյի պալալէրէ
 գալտըրըրի, հագգ աղիմիւշշան հազ-
 րէթլէրինի տիւշիւնէճէյինէ, քէնտի
 գալպինէ էնտիր, քէնտինի թանը,
 քէնտինի թէֆթիշ էտիպի էօյրէնմէյէ
 ճահտ էյլէ : Ենսանա մախսուս օլան՝
 Ֆազաթ ինսանը տէրս էթմէք տիր .
 ինսան պու ատա միսալի տիւնէատէ սա-
 քին, հալի մախլութ՝ պիր աճախպ զաթ-
 տըր . կէօղիւնիւն նազարը՝ անճագ օլ-
 տուղու մահալլին գարանլըղընը սէչէ
 պիլիր : Օլաթի պիւյիւք տիւր, ամմա
 զայէթ թասլագ տըր, կէօյա եարատան
 ուսթատ ինճէ գալէմ վուրմամըշ կի-
 պի՝ գասպա պիր նէսնէ տիր . վէսպէսէտէ
 փէք արիֆ տիր, շիւպհէ էթմէքտէ
 զայէթ ճէսուր տուր, Ֆազաթ սէվա-
 պա, Ֆաղիլէթէ կէլինճէ՝ պէօն օլուր,
 գօրգագ օլուր : Աեահ ըահաթտա,

կեա՛հ հարեքէթտէ՛ ճանընլմը թէր-
 ճիհ էթսին, թէնինի մի թէրղիպ էթ-
 սին, քէնտիյի թանդըրյա՛ մը թէշպիհ
 էթսին, եօգսա հայվանա՛ մը պէնզէթ-
 սին, տախմա շիւպհէտէ տիր, տախմա
 միւշէվիլէշ տիր : Աօլմէք իշին տօղմուշ,
 վէ եանըլմագ իշին եաշար կիպի՛ կե-
 րէք ալիմ, կերէք ճահիլ, հէփիսինին
 տիւշիւնիւփ սէօյլէտիյի դալաթ տըր :
 Պիր եանտան ագլը, պիր եանտան
 նէֆսէրի պիր պիրինէ գարըշմըշ պիր
 գարանլըգ կիրտապ տըր . եանըլըր,
 լաքին եանըլտըգճա տա եանըշընը
 պուլուր . տիւշտիւյիւ եէրտէն գալգար,
 գալգար ամմա եինէ տիւշէր . տօղրու-
 յու թանըր, լաքին զէմմ էթտիյի
 թագսիրաթա տիւշմէքտէն խալի տէ-
 յիլ . նէթիճէի քէլամ . պէնի ատէմ
 տէտիյիմիզ թապիաթին հէմ շանը
 տըր, հէմ օյունճաղը տըր, հէմ պիր
 կիզլի պիլմէճէսի տիր :

Ա՛ր իմտի, էյ մաղրուր ատամ, վնր,
 ագլընըն եէթիշէ պիլէճէյի եէրէտէք
 չըգ . հավայը թարթ, եէրի էօլ, տէր
 եայէ նիզամ վէր, կէջմիշ թարիխլէրի
 թասհիհ էյլէ, երլտըղլարա հարե-
 քէթլէրինի էօյրէթ, կիւնէշէ տէվրի-
 նի կէօսթէր . պաղը զէքի ֆէյլէսօֆ-

լարա պերապեր է ֆլաքէ ուչ, խայրի
է վլէլէ, էյլէք քէմալինէ, կիւզէլլէք
փունարինէ գատար չըգ. էյ զավալլը,
պիր տէ օնտան աշաղա, օլ ալիմէրին
չըրագլարը կիպի՝ ագլընը շաշըրաճագ
վարթալարա թէքերլէն: Պալա իլիմ
լէրէ թալիս օլտուղուն եկրտէ, ագլընը
չըլտըր. կիւնէշփէրէսթ հինտիլէրին
իմամը կիպի՝ կիւնէշէ թափընմագ իչին,
տէվըրինի թագլիտ էտիփ, տէսնէ տէօ-
նէ պաշը տօլանըփ՝ եկրէ գափանտըղը
կիպի, սէն տէ ագլընա թափընըփ, հիք-
մէթի պարիյէ գատար չըգմաղա ճէսա-
րէթ էտէրսէն, ագլըն ֆիքըրին տօլա-
նըփ, թէփէն իւսթիւնէ տիքիլիր, միդ-
տարընը կէօրիւրսիւն. վէ քէնտին հիչ
օլտուղունու անղլարսըն:

Ֆէլէյին նիզամը տահա պէնի ատէ-
մին մալումի տէյիլ իքէն, պունտան
ագտէմճէ՝ Նէվթօն կիպի պիր ատամ՝
թարիգինի պուլուփ աշիքէար էյլէտիյ-
սէ, մէլաիքլէր կէօրիւփ, ինսան էվլա-
տընտա պու գատար մարիֆէթ օլտու-
ղունա թա՝ աճիւս էթտիլէր. վէ պիր
մասխարա մայմունուն օյունլարընա պիգ
խօշլանտըղըմըղ կիպի, օնլար տա պու-
նու սէյր էտիփ խօշլանտըլար. լաքին
պու ալիմ ատամ հավալարտա տէվը օ-

լան քեզքեպին թարիգինի պուլուփ՝
մէնդիլէրինի էօլէտիւյսէ, նիզամարընա
անգլ էրտիրիփ, թարիֆէ գատըր օլ-
տույսա, հէր երլտըզա մահալլինի կէօս-
թէրիփ՝ տէրէճէսին թայէին էտէ պիւ-
տիյսէ, աճապա քէնտի զաթինին տէ
ասլընը նէթիճէսինի էօյրէնէ պիւտի-
միյտի: Վէ հիքմէթ տիր պու եւ րապ-
պի, նէ հիքմէթ տիր պու. ինօանըն
ազլը ըիւզկէարլարը պուլութլարը երը-
թըփ, թիւքէնմէզ հավալարտա չըգըփ
կէզէյօր տա, քէնտի զաթինէ կէլինճէ,
ազլըյլա եափա պիւէճէյի շէյի, նէֆս-
լէրի գարշը կէլիփ պօղայօր. նէ աճաիպ
հալ տըր պու:

Վէյլէրսին սէն պունլարը, էյ պիրա-
տէր, նէյլէրսին. սէն ֆադաթ կէօք-
տէն էնէն իլմէ պադ, սէն օնա սիւլիւք
էյլէ. վէ էտէպի էլտէն գօմայըփ, կէ-
ճէ կիւնտիւզ խաթըրընտա թութ. հի-
ճապը գալպինտէն չըգարմա. մէլուն
քիպրէ սագընըփ եէր վէրմէ, զէհիրլի
եըլան կիպի իքրահ էտիփ կէրի գաչ.
պալա իլիմլէրէ հէվէս էթմէ. խիլա-
ֆըն սէր չէշմէսի օլան պիհուտէ թէֆ-
թիլլէրտէն, պիսմանա թէճէսսիւսէր-
տէն կէրի տուր. պօշ զի՝նէթլէր արա-
մա. պէ՛նի ատէմին քիպրինէ զուրու-

ըունա չէ հատեթ էտիւի, ալէտ խուլա-
 ըրմըզա ալաթ օլան հիւնէրլի սէն'աթ-
 լէրէ հէվէս էթմէ. պունլար եօլուն
 իւսթիւնտէ հէփ չալը տըր, հէփ տիքէն
 տիր, կիտէճէյին հագ եօլունտան սէնի
 ալը գօրլար. եօլ պունլարը, եօլուն իւս-
 թիւնտէն գալտըր:

Պէնի ատէմի իտարէ էտէն անլի էվ
 վէլ իքի տիր. պիրի քէնտի քէնտիյի
 սէվմէք տիր քի, պիզի տաիմա թահ-
 րիգ էտէր, օպիրի տէ ագըլ տըր քի,
 ինսանը զապթ էտէր. պունլարըն պիրի
 էյի տիր, պիրի քէօթիւ տէմէք խիլաֆ
 տըր, զիրա իքիսինին տէ հիզմէթի էլ
 զէմ վէ մուգթազի տիր. ֆագաթ պի-
 րի թահրիգ էտիւի, օպիրի զապթ էթ-
 մէյէ մէ'մուր օլմաղլա, իքիսի պէրա-
 պէր իսթիմալ օլունուրսա էյի օլուր,
 իլա պիր պիրինտէն թէֆրիգ օլուն-
 տուգճա ֆէնա տըր:

Ինսանըն հարէքէթինէ սէպէպի էվ
 վէլ քէնտիյէ օլան մուհապսէթի տիր,
 վէ հարէքէթինի վէզն էտէն, վէ իր-
 շատ էտիւի զապթ էտէն, քէնտիտէ օ-
 լան ագըլ տըր: Ա ագ'ա քիշի քէնտիյի
 սէվմէսէ, սերսէմ ամլարէ օլուր, ճան-
 սըզ թէնէ պէնզէրտի. ագլը տա օլ-
 մասա, մէճնուն տիվանէ օլուփ, ճինլի

կիպի հիչ էթտիյին պիլմէղ օլնւրտու .
 շէօյլէ քի եա օթ կիպի տիքիլի՝ եերին-
 տէ պիթիփ, թօխումուն տէօքիւփ չիւ-
 րիւյէճէք, եախօտ ասարի իւլվլյէ կի-
 պի՝ զապթը րապթը եօգ, հաւալարտա
 պիր աթէշ, էօնիւնէ կէլէն ճանլը վէ
 ճանսըղ մախլուգու եագըփ երգըփ, ա-
 գըպէթ քէնտի տէ քիւլ օլնւրտու :

Պէնի ատէմին պու իքի գուտըթթի
 ասլիսինտէն՝ պիրինէ գուվլէթ վէ զին-
 տէլէք վերիլմիշ, օպիրինէ Ֆազլ վէ
 տուրղունլուգ . պիրի տիւրթէր, ույան-
 տըրըր, իգտամ էտէր, ինսանը թահրիգ
 էտիփ, քէնտիտէն պիլէ չըգարըր . օ-
 պիրի պերգարար տուրուփ պագար,
 վէզն էտէր, րուպար էտէր, թէֆթիշ
 էտէր, վէ պատէհու գարար վերիր :
 Քիշինին քէնտի մուհապպէթի՝ պիր
 շէյի նէ գատար եագըն կէօրսէ, օլ գա-
 տար արթար, զիրա եագընտա կէօր-
 տիւյիւ շէյի՝ հազըր պիր էյլէք սանըր .
 լաքին ագըլ էօյլէ տէյիւ, հեր շէյի
 վագթիլէ ուզագտան կէօրիւր, կէլէ-
 ճէյի, օլաճաղը վէզն էտէր : Պիր եան-
 տան Ֆիքրիմիղ միւլահազա էտէրէք,
 ահէսթէ ահէսթէ ագըլա ուլաշմագ-
 տա իքէն, օպիր եանտան գալպտէ գալ-
 նայան արղուէր պիր պիրինի գօվալա-

յարագ՝ սէյիրտիր հիւճում էտէր
 պունլարը քիմ զապթ էտէր . հիւճում
 լէրինէ քիմ գարշը դօր . եալընըզ պիր
 ագըլ . ագըլ տըր ծնլարը թուլութ
 եօլունա գօյան : Ալէ իմտի էօյլէ իսէ
 հէր ճիտտ իւ ճահտըմըզ ագըլա պէզ
 էտէլիմ, վէ պունտան պէօյլէ, կէրէք
 կիզլի թէֆէքքիւրլէրիմիզ, կէրէք ա-
 շիքէար էօրնէքլէրիմիզ, կէրէք ճիւմէ-
 նին խօճասը օլան՝ եանըլմազ թէճրիւ
 պէլէրիմիզ, պիզլի ագըլ եօլունա դօ-
 սունլար քի, ագլէ զիյատէ ալադա փէյ-
 տա էտիփ, գուտրէթինէ զիյատէ նաիլ
 օլա պիլէլիմ :

Պու իքի գուտրէթին թապիաթի
 պիր պիրինէ նէ գատար մուխալիֆ իսէ
 տախի, գալպլէրիմիզտէ պիրէր մէքէա-
 նը վար . կէրչի իքիսի պիր պիրինէ զըտտ
 տըր, լաքին էինէ պիր պիրինտէն այ-
 ըրլմազլար : Պազը ֆէյլէսօֆլուգ թաս-
 լայան այեարլար իքսինի պիր պիրինտէն
 այըրմազ իտտիասընտա տըրլար . գօ իս-
 թէտիքլէրի գատար թանթանա էթ-
 սինլէր, պէյէնտիքլէրի կիալի չալըշըփ
 եօրուլսունլար, պադալմ այըրա պիլիւ-
 լէր մի : () թէլպիսլէրին՝ իլիմտէն զի-
 յատէ ճէսարէթլէրի վար . ծնլարա՝
 ույտուրմադտան ըսա, ույղուն օլանը

պօղմագ տաճա գօլայ տըր : () Նլար՝
 հասսէյի ագըլտան այըրմագ տէյիւ,
 սէվապը պիւէ Վլահըն լուծ ֆուռտան
 այըրմագ իսթէրլէր . էօյիւնտիւքլէրի
 պալա իլիմ, պիր տէրէճէտէ սայրգլա-
 մագ տըր քի, հագգը իղհար էտէճէք-
 լէրի եհրտէ, էօնիւնէ փէրտէ չէքիփ,
 տիպիտիւզ կէօրիւնմէզ էտէրլէր . պիր
 պօշ լազըրտըյը թուլուփ չէքէրլէր
 չէքիշթիրիլէր, պիր ազիմ նիզա էտէր-
 լէր . սէպէպի նէ տիր տէյի սօրսան,
 քէնտիլէր տէ պիլմէզ : Վմտի ծնլար պէր
 թարաֆ օլտուն, պիզ իշպու պահսըմը-
 զա կէլէլիմ : Պիզիմ պու պահսըմըզըն
 մէֆհումու՝ քիշինին ազլըլա քէնտի
 մուհապպէթի պէրապէրճէ պիր էօլա
 չալըշմասը գըմնընտա տըր . տէրտ մէ-
 շազգաթ պունլարա մուխալիֆէթ էթ-
 տիրիր, լաքին գէվգ սէֆա իքիսինին
 տէ ալաքասըն արթըրըր : Պիրի կէրչի
 չօգ խըրսը տըր, քէնտի քէնտիյէ պիւէ
 դաստ էտէր, լաքին օպիրի տէ նէ դա-
 տար կէվէք տիր, չիչէյէ տօգունմա-
 տան պալընը էմմէք իսթէր . էօյլէ իսէ
 կէլ պու իքի գուտրէթի վէզնէ գօյուփ
 տէնկ էտէլիմ, վէ տիւնէանըն սէֆա-
 լարը պիզի տալէթ էթտիքճէ, իքրամը
 նէ այարտէ օլաճաղըն կէրէյի կիպի

ԹէՖԹիշ վէ Թասհիհ էտիփ անդլա-
մատրգճա, Թաթլը տավէթինէ գափը
լըփ ալտանմայալըմ. զիրա օլ զէվգ ու
սէֆա էօմրիւմիւզիւն հէմ շան ու
շէօհրէթի օլա պիլիը, հէմ զիւլլիւ րէ-
զալէթի:

Քիշինին քէնտիյէ օլան մուհապ-
պէթի, գալպինտէ միւթէմատի չալ-
գանան տիւրլիւ նէֆսէր իլէ վիւճուտ
պուլուփ պէսլէնիր, վէ իտարէ օլուր.
պու նէֆսէրի Թահրիգ էտէն էյլիք
իւմիտի տիր. զիրա ինսանտա պիր էյի
շէյ օլմատրգճա, էաշամագ միւմքին օլ-
մայրի՝ կերէք զաթինտէ էյի, կերէք
սուրէթտէ էյի կէօրիւնէն շէյլէր տիր
նէֆսէրիմիզի Թահրիք էտէր. կերչի
էյլիք տէտիյիմիզ շիրքէթ գապուլ էթ-
մէզ, հէր քէս էլինտէ օլան էյլիյի էա-
լընըզ քէնտիյէ իսթէր, լաքին էյլիք-
տէն հասըլ օլան նէֆսէրին պաղըսը,
քիշինին էալընըզ քէնտի նէֆսինէ տա-
իր իսէ, պաղընըն տա էսէրի ախէրէ սի-
րա՛էթ էտէր. էալընըզ քէնտիյէ տա-
իր օլան նէֆս՝ էտէպէ մութապըգ օլ-
տուգտա, հաքիմի օլան աղըլ պէյէնիր
Թահսին էտէր. լաքին ախէրէ սի-
րա՛էթ էտէն նէֆսէր պունլարտան
ալա տըր, տահա մէմտուհ օլուր, տա-

Հա զիյատէ կէօզէ կէօրիւնիւր, վէ պի-
րէր ալա Ֆազիլէթ իսմիյլէ թէսմիյէ
օլունուր :

Պազը զամ էտինմէզ ատամ, հիւ
պիր շէյ վազիֆէմ տէյիլ տիր տէյի
էօյիւնիւր, գալպիմի հիւ պիր շէյ գը-
մըլտատամազ, պերգարարըզ Ֆազիլէ-
թի պէնտէ թէքմիլ տիր տէյի թէ-
քէպպիւր էտէր. օյուսա օլան պերգա-
րարըզը՝ տօնմուշ սու կիպի սօուղուն
իգթիզասընտան փէքիշմիշ տիր. զիրա
ճանըն գուվիլէթի րահաթ տուրմատա
տէյիլ, իլլա հարէքէթ տէ տիր, պու հա-
րէքէթէր գալպտէ պիր մազարրաթ
պիլէ փէյտա էթսէ՝ մանի տէյիլ, զիրա
էէքիւնի եաշատան՝ հարէքէթ օլմանդ-
լա, օլ զուհուր էտէն մազարաթ տախի
էէքիւնի եաշատըր : Պու էօմրիւն Ֆըր-
թընալը տէրեասընտա՝ հէր պիրիմիզ
էէլքէնլէնմիշ պիրէր սուտա կէզէրիզ,
փուսուլամըզ ագըլ տըր, նէֆսլէրիմիզ
էսէն րիւզկեարլար տըր. արատըղըմըզ
թանդըրյը՝ եալընըզ լիմանլըգտա պու-
լուրուզ գըյաս էթմէյէլիմ, զիրա Ֆըր-
թընա տալղալարընտա՝ օ տա կէզէր
տօլաշըր, վէ րիւզկեարըն գանատընա
պինմիշ պիւթիւն տիւնեայը տուրմայըփ
տէվը էտէր :

Ահրէք տիւնեանն էնասիրի, կհրէք
ինսաննն նէֆսէրի, հէր տա'իմ պէյն,
լէրինտէ ճէնքլէշմէք իչին օլմուշտուր.
Եարատան Ալլահ քէնտի գուտրէթ իյլէ
էնասիրի պիր պիրինէ թա'տիլ էտիփ
ուշտուրուշօր. ինսաննն տա նէֆսէ-
րի ինսանտան տօղուփ՝ ինսանտա եա-
շայօրսա, ինսան քէնտի ետիրփ քէնտի
պէսլէտիյի շէյի նիչին իտարէ էտէմէ-
յիփ պօզարմըշ: Ահրէի ագըլ նէֆսէ-
րի զապթ էտիփ իտարէ էթմէլի տիր,
լաքին ուսուլ իլէ թուլթուփ՝ թապիա-
թըն հիւքմիւնիւ, նիզամընը պասըփ
իպթալ էթմէլի տէյիլ:

Պիր եանտան սէֆանն կիւզէլ մէյ-
վէլէրի, իւմիտ, ֆէրահ, մուհապպէթ,
սէվինճ. օպիր եանտան ճէֆանն մու-
սիպէթլի էթպա'ի, աճը, գօրգու, զա-
ղապ, եարատանն հիքմէթ իյլէ՝ վէ-
զինտէն չըգմայարագ, պիր պիրինէ գա-
րըշտըգտա, ինսանը տա'իմա վէզինտէ
թուլթտուղունտան մա'տա, պիւթիւն
էօմրիւնիւն ըէսմինէ տիւրլիւ ըէնքլէր
կիպի կէօլկէ վէրիփ կիւզէլէտիր:

Վալպիմիգտէ տա'իմա տիւրլիւ սէ-
ֆալար վար, գալպիմիգտէ եօղուսա՝
կէօղիւմիւզ էօնիւնտէ վար. սահիհ սէ-
ֆամըղ եօղ ուսա, հայալիմիգտէ թազ-

լիտին օլսուն գուրարըզ . ագլըմըզ Ֆիք-
 րիմիզ տա'իւմա շիւմիքի հալին , վէ կէ-
 լէճէք վազթին սէֆալարլըլա պէս-
 լէնիր . հալա օլան սէֆանըն , հէվէս
 իլէ զէվգինի չըգարըրըզ , կէլէճէյի տա-
 հա կէլմէտէն՝ թէտարիգ էտէրիզ .
 կէրչի իքիսինտէ տէ զէվգ վար , լաքին
 պիր պիրինէ պէնզէմէզ . հասսէլէրիմի-
 զին հէր պիրինի պիրէր շէյ թահրիգ
 էտէր . նէֆսլէրիմիզին տէ հէր պիրի՝
 թապիաթիմիզին իսթիտատինէ կէօրէ
 ազ չօգ պիրէր գուտրէթիմիզի թահ-
 րիգ էտէր . շէօյլէ քի գալպիմիզին զի-
 յատէ մէյլի օլան նէֆս հանկիսի իսէ ,
 ագըպէթ Սուսանըն ասասը կիպի , պիր
 էօրֆլիւ երլան օլուփ օպիրլէրինի եու-
 թար :

Քիշի տօղտուղու սա՛աթտա՝ քէն-
 տիյի մէզարա կէօթիւրէճէք մուսի-
 պէթլի էճէլ մարազը տա պիլէսինճէ
 տօղար , թէնի իլէ պիւյիւր , թէնի իլէ
 գուվլէթլէնիր . քէզալիք ագըլ մարա-
 զը օլան նէֆսի էվլէլիմիզ տէ՝ ճան ըլա
 պէրապէր թէնիմիզէ կիրիփ՝ վիւճու-
 տիմիզէ գարըշըր , վիւճուտլա պէրա-
 պէր պիւյիւր , վէ ագըպէթ գալպիմիզի
 քիւլլիյէն զապթ էտէր : Ս իւճուտի
 պէսլէյէճէք ախլաթ , էքսէրի թէնին

իլլէթլի օլանն թարաֆընա սէյիրտիփ
 թէճէմմիւ էթտիյի կիպի՝ նէֆսի էվ
 վէլ տէ ազլըն զաիֆ վէ ալիլ օլանն թա
 րաֆընա սէյիրտիր • վէ ազըլլար պա
 լիզ օլուփ՝ եիւրէքլէր ալէվլէնտիքճէ ,
 դուտրէթլէրիմիզ գուվլէթ քէսպ է
 տիփ աչըլտրգճա , ֆիքիր տէ քէնտի
 թէհլէքէլի զէմպէրէքլէրին օյնաթմա
 ղա պաշլայրփ , իլլէթլի օլանն թարաֆա
 ղալէպէ էտէր • պու մինվալ իւզըէ իլք
 տօղանն նէֆս թապիաթտէն հայաթ
 պուլուր , ատէթ իլէ պէսլէնիր , ֆիքրի
 միզ վէ հէվէսիմիզ գուվլէթինէ մէ
 թանէթ վէրիր • վէ ճիւմլէտէն գաթի
 նազար , կիւնէշին ֆաիտէլի շաֆգը
 սիրքէյի թաթլըլատաճաղընա , տահա
 ղիյատէ էքշիթտիյի կիպի , ազըլ տա
 խի՝ նէֆսի իտարէ էտէճէյի եէրտէ ,
 տահա ղիյատէ տիւրթէր , ֆէսատըն
 արթըրըր • շէօյլէ քի՝ պիր փատիշահ
 կէրչի իուլգի լաթիֆ , լաքին իտարէի
 տէվլէթէ գուտրէթի օլմատըղը հալ
 տէ , կէրէք քէնտի գալպինի , կէրէք
 տէվլէթին իտարէսինի , պազը զուլում
 քէար ըիճալլէրին գապղանի թէսարրու
 ֆունա պրագսա , փատիշահըն իսմիյ
 պու զալմլէրին էյլէտիյի զուլմա , ֆա
 ղըր ըայա՝ փատիշահ էմրի տիր տէյի՝

իթա՛աթ էթտիբլերի կիպի, պիղտե
 ազըլա իթա՛աթ էտէյօրուզ զաննի ի
 լէ՛ նէֆսլերիմիզէ գուլ օլուփ, ճանէն
 պէտէնէն հիզմէթ էթմէյէ մէճպուր
 օլուրուզ. պինա՛էն ալէյհ ինսան քէն-
 տի ազըլնա կիւվէնիփ թէքէպպիւր
 էթմէսին, զիրա ազըլ զաթինտէ զա՛իֆ
 տիր, վէ պազը քէրրէ վէրտիյի նասի-
 հաթ խիլաֆ տըր. ազըլ սատաղաթ
 պիլմէզ պիր տօսթ տուր. թագսիրա-
 թը զամզ էթմէյէ փէք հարարէթլի
 տիր. խաթըր կէօնիւլ պիլմէզ, դապա-
 հաթի էթտիքտէն սօնդրա եիւզէ վու-
 րուր. լաքին էթմէտէն էվվէլ, էօնիւ-
 նիւ քէստիրմէյէ եարտըմը փէք ազ
 տըր. նէֆսլերի քիւլլիյէն քէօրլէթ
 մէյէ հիչ ֆա՛իտէսի եօդ տուր. հաթ-
 թա հաքիմ իքէն խօճա օլուր, թու-
 թաճագ թարիզի կէօսթէրիր, վէ պիր
 քէրրէ դարար վէրիլտիքլէյն, իսթէր
 էյի, իսթէր քէօթիւ հագգ վէրիր, էլ
 թութար, եարտըմ էտէր. զապթի գօ-
 լայ օլան շէյլէրտէ՛ եէնտիմ տէյի տիւն-
 եայէ սըղմազ. ուֆագ թէֆէք մէյլ-
 լէրէ սէտտ օլտուղու եէրտէ՛ ճէսիմ վէ
 մուզիրը օլան նէֆսլերի քէնտի հալինէ
 գօյուփ իղմազ էտէր : Ս իւճուտտա
 տաղընըգ կէզէն ախլաթը տէֆէթ-

մէք իշին՝ հիւքէմա իւաճ թէրթիպ
 էտէր, լաքին պաղը քէրրէ՝ օլ մուզիրը
 ախլաթ տէֆ՝ օլաճաղընա, պիր էէրէ
 թէճէմմիւ էտիւի, քիւլլի մաղարրա-
 թա սէպէպ օլտուղու կիպի, ազըլ տա
 պաղը քէրրէ պէտ ֆի՛լի տէֆ՝ էտէրիմ
 տէտիյի էէրտէ՝ տաճա զիյատէ դա-
 պաճաթլարա սէպէպ օլուր: Իմտի պիւ
 ղէ ճաիզ օլան թապիաթին թարիզինէ
 սիւլլիւք էթմէք տիր. պու թարիզտէ
 ազըլ պիզէ գլաղուզ օլմագ լաղըմ տէ-
 յիւ, ֆագաթ տօսթ կիպի հէմիամըզ
 օլուի րէֆագաթ էթմէլի տիր. ազըլ
 թապիաթին նիզամընը թասհիհ էթ-
 մէլի, լաքին թասհիհ էտէրիմ տէյի՝
 ալթ իւսթ էտիւի քէօրլէմէմէլի. կէօն
 լիւմիւզիւն միւպթէլա օլտուղու նէֆս,
 պաշլը պիր գուտրէթ իլգասը օլտու-
 ղունու պիլիւի, տա՛իմա տօսթանէ մուա-
 մէլէ էթմէլի, զիրա ինսան նասպ օլ-
 տուղու նէթիճէյէ, նէֆսէրին չալ-
 գանթըսըյլա վասըլ օլաճագ տըր:

Բիշինին գալպի հէր նէյէ մա՛իւ
 իսէ, հիւքիւմ վէ աղամէթմի իսթէր,
 իլմէմի հէվէս, շէօհրէթ վէ իֆթի-
 խարմը արղուէր, մալ թամաընտամը
 տըր, րաճաթլըգմը արար, ինթիխապ
 էթտիյի իսթիտատ հանկիսի իսէ, օն-

տան ասլա նիւքիւլ էտիւի այրըւմազ • իւ
մէ մէշղուլ օլան Ֆէյլէսօֆ, թամա՛ր
ղալիպ պաղըրկէան, հիւճրէտէ մէք
նուն տէրվիշ, վէ շէօհրէթէ հէվէսի
օլան պէհատըր, հէփիսի մէյլ էթտիք
լէրի իսթիտատէ հազ պուլուփ պէյէ
նիրլէր : Արատան Ալլահ տախի քէօ
թիւ աղաճտան էյի մէյվէ ալմազ իչին,
պէնի ատէմին խօշ ախլաթընը իշպու
նէֆս աղաճընա աշ էտէր • պու վէճհ
իլէ պէնի ատէմին ճիւլա կիպի գայնա
յան բուհունու թօփլայրի, խօշ ախ
լաթա պէնտ էտէր • պու թէրթիպ
իւզրէ քիչինին Ֆաղիլէթի թապիաթ
իլէ իթթիֆազ էտիւի՝ հէմ ճանլանըր
գուվլէթ ալըր, հէմ խօշ ամէլ իշլէ
մէյէ եէր պուլուր, մինասիպէթ պու
լուր, վէ խօշ ամէլտէ գարար էտէր :
Սուշամմա իւզէրինէ տիւրլիւ պօյալար
սիւրիւլտիւքտէ՝ ըէսմ օլան թասվիր
կիւզէլ կէօրիւնտիւյիւ կիպի, նէֆսէր
տէ թապիաթտէ մէսքէան, թապիաթ
նէֆսէրտէն հայաթ պուլուփ, էօմրիւ
միւզիւն պի նազիր թասվիրի ըէսմ օ
լուր, սուրէթ քէսպ էտէր : Պու մին
վալ իւզրէ տիր քի՝ ճան ըլա թէն պիր
պիրինէ մու՛ալէնէթ էտիւի՝ պիրլիքտէ
էաշար :

Պիր զա՛իֆ աղաճա ֆազըր պաղէ-
 պան նէ գատար չալըշըփ թիմար էթ-
 սէ, իմլայէ կէթիրէմէզ, լաքին պիր
 եապանի քիւթիւյէ աշլատըգտա՝ էվ-
 վէլքի զա՛իֆլիյի թէպտիլ օլուր, օլ
 եապանի քիւթիւյիւն էօզիւնտէն գուվ
 վէթ ալլփ՝ կէնճէլիր, քէօրփէ եափ-
 րազլար ըլա չիլէնիր, կիւզէլ մէյվէլեր
 վէրիր. հաքէզա պազը քէրրէ էն ալ-
 չագ պէտ խույտան՝ պու աշ թէրթիպի
 իլէ, նիչէ ալա ֆազիլէթլեր, վէ սէ-
 վապը ամէլեր հասըլ օլուր. ֆիլ վա-
 գը գօրգու վէ մահսունիյէթ զա՛իֆ-
 լիյի, ինատ վէ էօրքէ խույլարը պիլէ
 զաթինտէ պէտ ամէլեր իքէն, նիչէ
 ֆազիլէթ վէ խայր ամէլէ սէպէպ օ-
 լուր. տարղընըգ հարարէթ՝ պիր սէ-
 վապը զայրէթ փէյտա էտիփ, ճէսա-
 րէթ վէրիր. իւշէնկէն մէշըէպ՝ քիշլիյի
 իլմի հիքմէթէ մէշղուլ էտէր. գըս-
 գանճըգ՝ քէնտիյի պիլմէյէն ճահիւ-
 լերտէ պիր ֆէնա իլէթ իքէն, իլմէ
 հէվէսի օլանլարա, վէ շէօհրէթ արա-
 յան ճէնկեալէրլերէ պիր զայրէթ
 գամըսը օլուր. մէքրուհ շէհվէթ պիլէ
 գարարընտա զապթ օլունսա, քիշլինին
 աշգընը թահրիգ էտիփ, գալպինէ նէ
 կիունակիուն ըէֆնագ վէրիր. Նէթի-

ճէի քելամ, Փաղիլէթ եօգ քի, կերէք
կրքէքտէ կերէք զէննէտէ եա զազապ-
տան, եա հիճապտան հասըլ օլմայա:

Պէլի, պէլի, քիպրէ նիսպէթ, զու-
րուրա նիսպէթ, ինսանըն էն ալա Փա-
ղիլէթ լէրի, պէտ խույլարա էն եազըն
օլան նէ Փսլէրտէն հասըլ օլուր. լաքին
պուշլարըն իտարէսի անճագ ագըլա
մախսուս տուր. ագըլ գապիլի մէրթ է-
պէ նէ Փսլէրի վէզնինտէն չըգարմամա-
ղա ճահտ էթմէլի տիր. միւնասիպ
վէզն իւզըն օլտուգճա, ալչագ թամա
պիլէ պիր տէվլէթի երգմայա դատըր
իքէն, եափմայա տա դատըր օլուր. քէ-
զալիք պիր թամա՛քեար ատամ՝ տէվ-
լէթ ինին հէմ խայինի օլա պիլիր, հէմ
պիր սատըգ պէնտէսի:

Ինսանըն ազլընտա պիր պիրինէ գա-
րըշըգ օլան ըշըղը, դարանլըղը Փագաթ
եարատան Լլահ Փարգ էտիփ սէչէ
պիլիր. լաքին թապիաթին սաիր ամէլ-
լէրինին էյիսի Փէնասը պիր պիրինէ
նէ գատար եաքին իսէ տէ, եինէ հու-
տուսլէրի մալուս, վէ պիղէ տէ աշի-
քեար տըր. կերչի պիր թասվիրին րէնք-
լէրի կիպի պիր պիրինէ շէօյլէ պիթի-
շիք տիր քի՝ պիրի նէրտէ պիթմիշ, օ-
պիրի նէրտէ պաշլամըշ, Փարզը միւշ-

քիւ տիր, լաքին պու ճիւմէ իլէ՝ թա-
պիաթին ֆիլիւերինտէ էյի ֆէնա եօգ
տուր տէմէք խիւաֆ տըր, թասվիրին
պօյալարը սիյաճ պէյազ պիր պիրինէ
գարըշմըշ, բէնքէր պէլլիսիզ օլմուշ
տէյի՝ սիյաճ պէյազ եօգ տուր տէնիր
մի: Հայ, հայ, էլիմիզի կէօքսիւմիւզէ
գօյուփ՝ գալպիմիզի սատըգանէ թէֆ-
թիշ էթսէք, պու գարըշըգ բէնքէրին
ֆարգընը կիւզէլ պուլուրուզ, գարան-
ըգ տէտիյիմիզի աշլքեար կէօրիւրիւզ,
վէ հաթ-թա էյիյի քէօթիւյիւ պիր
պիրինէ գարըշթըրըփ՝ պէլլիսիզ էթ-
մէք իլին, նիչէ վազըթլար զայպ էտիփ՝
նիչէ զահմէթէր չէքտիյիմիզի էյի անդ-
լարըգ:

Ղապահաթ պիր չիրքին շէյ տիր
քի, իլք կէօրիւշտէ էլպէթտէ իքրահ
օլունուր. լաքին կէօրէ կէօրէ կէօզ ա-
լըշըր. էվվէլինտէ կիւճէ կէլիր, իքին-
ճիտէ գայտ օլունմազ, նիհայէթտէ ա-
տէթ օլուր. լաքին ախըր տէրէճէսինէ
պու անէտէք գարար վէրիլմիշ տէյիլ.
կերէք զապահաթա, կերէք ֆազիլէ-
թէ հէր. քէս պիրէր տէրէճէ թա՛յին է-
տէր. քիմնէ քէնտի գապահաթընը սօն
տէրէճէտէ տիր տէմէզ. պիր ատամ՝նէ
գատար պէտ խույ օլսա, էինէ էլի քէն-

տինտէն պէթէր սանըր, շէօյլէ քի պիր
ատամըն պէտ ամէլէրի սօն տէրէճէտէ
օլուփ՝ հօմրիւ պիւթիւն գապահաթ օլ
սա, եինէ թագսիրաթընը եա՛ թանը-
մազ, եա հաճէթի օլմազ, եա հազզ
էտէր խօշլանըր. օլ գատար քի՛ պիր
քեամիլ ատամըն գօրգօւփ սագընտըզը
շէյլէրի, գալպի փէքիշմիշ գապիհ ա-
տամ պիր խայըրը շէյ սանըր :

Եւեր եիւզիւնտէ հէր ինսան էյի վէ
քէօթիւ նէֆսէր իլէ գարըշըգ պիր ա-
ճա՛խ պմախլութ տուր, լաքին հիչ քիմ
սէնին նէֆսի կէրէք էյի կէրէք քէօ-
թիւ քեմալէ պալիզ օլմուշ տէյիլ տիր.
պէտ խույ օլան ատամըն՝ Փաղիլէթի տէ
օլմագ իհթիմալ տըր. սլազը քէրրէ տէ
քեամիլ ատամ՝ իքրահ էթտիյի թագ-
սիրաթա գազարա տիւշմէք գապիլ
տիր. նէթիճէի քէլամ՝ նէ էյիյէ քեա-
միլէն մէշղուլ օլա պիլիրիզ, նէ քէօ-
թիւյէ քիւլլիյէն թապի, զիրա քէն-
տիմիզէ օլան մուհապպէթ կէրէք պէտ
խույլարըմըզը, կէրէք Փաղիլէթիմիզի
պիր եանտան թահրիգ էտէրսէ, օպիր
եանտան տա գապթ էտէր: Պէնի ա-
տէմին հէր պիրինտէ տիւրլիւ տիւրլիւ
մէրամլար վար, լաքին եարատան Մէ-
լահըն մէրամը, վէ ասըլ թէտպիրի

եալընրդ տիւնեանի ալէմին եէքիւնի
 տիր . հէր շէյի մուհաֆաղա հտէր ,
 պաղը տա թէտիպ հտէր . ճահիլին ճէ-
 սարէթինէ , մու'աննիտին իզրարընա
 գարշը տուրուր . պէտ խոյլարը շաշըրըր ,
 թէրթիպլերին պօղար . պունուն իչին
 պէնի ատէմին հէր ճինսինէ պիրէր խա-
 յըրը իլէթ վերմիշ , գարըլարա կէօ-
 նիւլ պիւյիւքլիւյիւ , գըղլարա ութան-
 մագ , տէվլէթ վիւքէլասինէ գօրգու ,
 ճէնքճիյէ ճէսարէթ , փատիշահա վա-
 դար , բայայա ալջագ կէօնիւլ , վէ հէր
 շէյէ ինանմագ վերմիշ : Սէյէնմէտի-
 յիմիդ ղուրուրտան պիլէ'նիչէ ալա ֆա-
 ղիլէթլէր հասըլ հտէր ' ղուրուրուն
 թահրիգի իլէ , պաղը ղայրէթլի քիմ-
 սէլէր չօգ . թէհլիքէլի մասլահաթլարա
 ճէսարէթ հտէրլէր , վէ շէյլէ ալիճէ-
 նապ օլուրլար քի' չէքտիքլէրի զահմէ-
 թին մուգապէլէսինէ իւճրէթ օլարագ ,
 խալգըն մէտհինտէն ղայրը միւքեա-
 ֆաթ իսթէմէղլէր : Հասըլը քէլամ'
 գատըր Վլահ ինսանըն հէր միւհթաճ
 հալինի վէ պաղը թագսիրաթինի պիլէ
 խայրա թէպտիլ հտիփ' շէրէֆ սուրէ-
 թի կէօսթէրիւր , վէ քիշինին կէօնիւ-
 նիւ խօշ հտիփ' գալպինէ բահաթ վէ-
 րիւր :

Չիւնքի ետրատան Ղլաճ ինսանլա-
 րըն ճիւմէսինի պիր պիրինէ մէճպուր
 էտիփ պաղլամըշ : Ահրէք աղա , կէրէք
 հիզմէթքեար , կէրէք տօսթ , պիր պի-
 րինէ քիմի մէճպուր , քիմի միւհթաճ ,
 քիմի տէ տօսթլուգ եիւզիւնտէն պաղ-
 լը օլուփ՝ պիր պիրիմիզէ իմտատ վէ
 մու՝ ավէնէթ էթմէլիյիզ քի՝ հէր պիրի-
 միզին զսիֆլիյինտէն հէփիմիզէ գուվ-
 վէթ հասըլ օլտուն . պիզիմ պու թա-
 պիաթիմիզին զսիֆլիյի , վէ տիւրլիւ
 նէֆսէրիմիզին հարէքէթի , ամմէնին
 էյլիք պաղլարընա իլմէք օլուփ՝ մէթա-
 նէթ վէրիր . սասըգ տօսթլուգ , թաթ-
 լը մուհասպէթ , վէ խօշա կէլէճէք սէ-
 ֆալար , հէփ պու թապիաթին զսիֆ-
 լիյինտէն , վէ կէօնլիւն նէֆսէրինտէն
 հասըլ օլուր . թա քի սաչ սագալ ա-
 զարըփ , տիզէր թուլթմազ օլուփ , թի-
 թիրէյէրէք մէզարա տօղրու րէվան օլ-
 տուղումուզտա՝ պու նէֆսէր , պու իս-
 թիտատլէր ագլըմըզը տա կէօնլիւմիւ-
 զիւ տէ թէրք էտիփ՝ պիզէ էօլմէք էօ-
 լունու կէօսթէրիրլէր . թագտիր օլան
 ագըպէթիմիզ էճէլ օլտուղունու խա-
 պէր վէրիրլէր . վէ պու տիւնեանըն
 ֆանի տէվլէթլէրինտէն էլ չէքիփ՝ էօ-
 նիւմիւզտէքի ազիմ կէչիտի կէչմէյէ
 զայրէթ վէրիրլէր :

Հէր քէս գալպինին իսթիտատին
 տէն շէօյլէ խօշնուտ տուր քի՛ մալ մը
 տըր, իլիմ մի տիր, շէօհրէթ մի տիր,
 մէյլի հէր նէ իսէ դայըը շէյէ տէյիշ-
 մէք իսթէմէզ. իլմէ մաիլ օլան՝ հազ-
 գը արամաղա մէշղուլում տէյի, քէն-
 տինտէն խօշնուտ տուր. այլագ կէզէն
 հօվարտա՝ քէնտի ավարէլիյինի քէն-
 տինէ տէվլէթ սանըր. մալտար ատամ՝
 գափալը սանտըղլարընա պագտըգճա,
 պէն հէր քէստէն ալայըմ տէյի թէ-
 քէպպիւր էտէր. զիւյիւրտ ատամ՝ չու-
 լուն չափուտուն իչինտէ, եինէ կիւլէր,
 թանղըը պանա մուգայէէտ տիր տէյի
 սէվլինիր. քիմեայէ հէվէսի օլան՝ եէ-
 յէճէք լօգմասը եօգ, քէնտիյի ալթուն
 վարագը իւմիտլէր իլէ պէսլէր. կէօ-
 զիւ կէօրմէյէն ամա՝ սէվլինճի կլտէն
 դօմազ, կիւլէր, օյնար, րագս էտէր.
 այաղը թութմազ քէօթրիւմ՝ էպէաթ
 սէօյլէր, շարգի օգուր. տիվանէ ատամ՝
 քէնտիյի ալէմէ սուլթան սանըր. իշրէ-
 թէ մաիլ օլան պէքրի՝ քէյֆ արասըն-
 տա եիյիթլիք սաթար, քէնտիյի պիր
 գահրաման սանըր. շիիրէ թալիպ օլան
 աշըգ՝ քէնտիյի գանաթլը մէլաիքէ պէն-
 զէտիր :

Պու թէրթիպ իւզըէ հէր քէս քէն-

տիյէ գուլվէթ պուլուր . գալպէրտէ
 եաթան քիպիր՝ հէր քէսէ սատրդ
 տօսթ օլուր . հէր պիր չաղըմըղա մախ-
 սուս նէֆսէր՝ պիզի հէմ տիւրթէր ,
 հէմ իտարէ էտէր . լաթիֆ ֆարֆա-
 րա իւմիտ՝ պիւթիւն էօմրիւմիւզտէ պի-
 լէմիզէ կէզէր , մէզարըն քէնարընա
 դատար պէրապէր կէլիր . միւշէվլէշ
 դըյասըմըղ , էօմրիւմիւզիւն հէր պիր
 հալինտէ պիրէր տիւրլիւ ըէնք կէօսթէ-
 րիֆ՝ թա էճէլ գափուսունա վարընճա ,
 էն պուլանըղ հաւալարըմըղըն պիլէ
 պուլութլարընը եալտըղլայրի փարլաղ
 կէօսթէրիր , ուղուրումուղ տէօնիւֆ՝
 դըսմէթիմիզ քէսիլտիքէյն , իւմիտ մէյ-
 տանա չըգար , քէնտինի կէօսթէրիր .
 հէվանի զուրուր ֆիքրիմիզին պօշ օլան
 եէրլէրինի տօլտուրուր . աղըմըղըն եը
 գա պիլէճէյի շէյէ , նէֆսէրիմիզ էլ
 թութուֆ , տայանըֆ , թէքրար գալ-
 տըրըր . միւֆէրրիհ սէվլինճ՝ ճէհալէթ
 գատէհինտէ քէօփիւք շիշէսի կիպի
 չալգանըր օյնար . իւմիտին պիրի գաթ՝
 օլտա , տէր ագապ եէրինէ պիրի տահա
 զուհուր էտէր . կէօնիւլլէրտէ օլան քի-
 պիր՝ չօգ թէհլիքէլի մասլահաթլարա
 զայրէթ վէրիր , ճէսարէթ էթտիրիր .
 քէնտի գաթիմիզէ օլան մուհապպէթ

պիր ալճադ մուհապպէթ իքէն, պիր
մուրտար աշդ իքէն, պի ափն իլլահ էլ
տէ պիր վէզնէ օլուփ՝ էլին մուղաիգա-
սընը, քէնտի իհթիյաճըմըզլա վէզն
էտիփ թարթմաղա եարար :

Իմտի պու ճիւմէտէն Ֆէհմ էթմէ-
լիյիզ.քի, պիզէ Ֆէնա կէօրիւնէն մութ-
լագա էյլիք տիր, վէ պէնի ատէմին
թագսիրաթը խուսուսունտա պիլէ՝ եա-
րատան Ղլահըն սըրրընա հայրան օ-
լուփ, հիքմէթ ինէ սէճտէ էթմէլիյիզ :

ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ

Պէնի ասէֆի Ռապիալի, վէ ի-հսիյէէն
հափփընաս օլան հալի :

Ալէմին ասըլ մէրամը պիր նէթիճէ տիր, լաքին թարիգլէրի չօդ տուր, վէ հիչ պիրի օպիրինէ պէնզէմէզ. պու պիր հագգ մաստար տըր քի՝ հէր տաիմ կէօ զիւմիւզ էօնիւնտէ օլուփ, ասլա խաթըր տան չըգարմամալըյըզ. կէրէք կէնճ, կէրէք իխթիյար, կէրէք զէնկին, կէրէք Ֆաղըր, հէր իշինի խայըր վէ շէրը՝ պունա պինա էթմէլի տիր. տինտար ա տամ իպատէթ էթտիյի եէրտէ, վաիզ օլան վազ ու նասիհաթլա քիւրսիսին էօթտիւրտիւյիւ անտէ, իշպու հագգ տէրսի գալպինտէն չըգարմամալը :

Եյ պիրատէր, շու եաշատըղըն տիւ նեայէ պիր քէրրէ կէօզ կէզտիր, շու ալէմտէ օլան մուհապպէթ զէնճիրինէ պազ, եէրի կէօյիւ պիր եէրէ կէթիրիփ հէր շէյի պիր պիրինէ պաղլայան իլմէյէ պազ. պու ճէօմէրտ թապիաթ ալէմի եաշաթմաղա հէր տաիմ մէշղուլ,

Հէր մախլուգա պիրէր սուրէթ վերմէ-
 յէ մուգայեհտ, տախմա հարէքէթ տէ
 տիր. զէրրէլէր պիլէ պիր պիրինի արա-
 յըփ, պիր պիրինի չէքիփ՝ հէր պիրի
 եագընընը գուճագլար. պիր պիրինէ
 միւթէմատի եարտըմ, վէ հէփ պերա-
 պէր ալէմի եաշաթ մաղա ճահտ էտէր-
 լէր. պագ շու եաշայան թէնէ՝ գաչ պին
 սուրէթ տէ կէօրիւնիւր, լաքին հէփսի-
 նին մէրամը պիր. հէփիսի ամմէնին
 խայրընա մէշղուլ տուր. տաղ պաշըն-
 տա պիր ֆիտան գուրումաղա եիւզ
 թուլթ մուշ, եանընտա պիթէն քէօրիէ
 շահըն գուվիլէթ լէնմէսինէ պէքէր.
 պիր կիւն օ շահ տա գուրույաճագ, սօնդ-
 րա թէքրար պիթիփ՝ եէնի չիչէք եէ-
 նի մէյվէ վէրէճէք : Հէր էօլէնին եէ-
 րինէ պիր եէնիսի կէլիր, եաշար, էօ-
 լիւր, եինէ տօղար, եինէ էօլիւր, պիրի
 պիրի արտըսըրա կիտէր կէլիր. տէնի-
 վին տաղալարը կիպի գարայա վուրուր
 տաղըլըր, եինէ տէնիզէ էնէր թօիլա-
 նըր. թէքրար տաղալանըրի գումալա
 չըգար :

Պու օլան մախլուգաթըն հիչ պիրի
 ալէմտէն խարըճ տէյիլ տիր, հէփսի
 եէքիւնէ միւթաալիգ տիր, վէ ամմէյի
 ճանլատըրի եաշատան աղիմ րուհ՝ քի-

մինի կիզլի, քիմինի աշխեար չեօզիւլ
մէզ գայտլարլա պիր պիրինէ պէնտ էթ-
միշ, պիր ուֆաճըգ գուրտտան թա հէյ-
պէթլի ֆիլէ վարընձա, պիր պիրինէ
եազլաշտըրմըշ պաղլամըշ տըր. հայ-
վան ինսանա լազըմ, ինսան հայվանա
լազըմ. հէփ պիր պիրինէ միւհթաճ,
վէ պիր պիրինէ եարտըմ էտէր. ամ-
մէտէն այրը քէնտի պաշընա եաշայան
եօգ, տիւնեաի ալէմ պէօյլէ պիր զէն-
ճիր տիր. ամմա ուճու նէրտէ պիթէր:

Եւ շաշգըն ատամ, եարատան Վե-
լահ պու ալէմի սալթ սէնին իչին եափ-
մըշ սանըրսըն, իչինտէքի մախլուգա-
թը՝ քիմի եէյէճէք նաֆազան օլտուն,
քիմի կէյէճէք լիպասըն օլտուն տէյի
եարաթմըշ, քիմինի զէվգին իչին, քի-
մինի ֆախտէն իչին սանըրսըն, էօյլէմի.
էյ զավալը, սէնին նաֆազան իչին գը-
յաս էթտիյին գուզույու եարաթմա-
տան էվլէլ, եէյէճէք եէմինի թէտա-
րիք էթմիշ, տաղլարը օվալարը չիմէն-
լէ տէօշէմիշ իսէ, գուզունուն նաֆա-
զասը օլտուն իչին տիր. հավատա կէզէն
գուշար նազիք սէտալարըլլա հավալարը
էօթտիւրտիյիւ եալընըզ սէնին զէվ-
գին իչինմի տիր. ծնլար գանաթլարըն
չըրփընըփ տիւրլիւ ահէնկ էթտիքէրի՝

քէնտի սէվինճլէրին իճրա էթմէք իչին
տիր, սանա զէվգ պաղըշլամագ իչին
տէյիլ. աշըգ պիւլպիւլուն թաթը ֆի-
ղանը՝ սանա տիյնէթմէք իչին մի տիր.
հաշա, աշգընը էշինէ անղլաթմագ ի-
չին տիր. ճինտինին ալթընտաքի տօ-
նանմըշ պահատըր աթ, պինիճիսիյլէ
պերապեր քէնտի տէ գուրուլուր, զիրա
վերիլէն ափերինտէ քէնտինին տէ հիս-
սէսի վար. թարլանա էքտիյին թօ-
հում՝ տահա չիլէնմէտէն, գուշար
սէյիրտիփ փիշինճէ քէնտի հիսսէլէրին
ալըրլար. թարլանտաքի պիթմիշ մահ-
սուլ պիլէ՝ եալընըղ սէնին տէյիլ, պի-
լէնճէ չալըշան էօքիւղիւն տէ իւճրէ.
թին վերմէլիսին: Աէօր իմտի շու ալէ-
մէ սահիպ օլան ինսանըն պիւյիւքիւ-
յիւնիւ, պէյէնմէտիյի մուրտար խըն-
զիր, էօմրիւնտէ եէյիփ իչմէքտէն զայ-
րը իշի եօղ իքէն՝ ինսան քէնտի էլլիլէ
պէսլէյիփ հէր հիզմէթին կէօրիւյօր-
քէն, օնա պիլէ քէնտինի սայտըրամա-
յօր:

Թապիաթ պիր մուհապսլէթլի վա-
լիտէ տիր քի՝ էվլատընըն հէր մուգաի-
գասընա մուգայէէտ տիր. պու կիւն փա-
տիշահըն արգասընը գըղտըրան քիւրք,
պիր զաման եապանի ճանաւարը սօուգ-

տան հըֆղ հտերտի . ինսան հվլատը
 հէր մախլուգ պէնիմ իչին եարատըլ
 մըշ տէտիյի եէրտէ , հօրտէք հօթէ
 տէն եօգ , եօգ տէր , հաթթա ինսան
 պէնիմ իչին եարատըլմըշ , զիրա պանա
 հիզմէթ հտէր , պէնի պէսէր , սէմիր
 տիր : | Լաքին հօրտէք ալտանըփ՝ պու
 թէգայեիւտտէն մէրամ , քէնտինի եէ
 մէք օլտուղուն պիլմէղ իմիշ . հայ , հայ ,
 ինսանընտա պիլտիյի պունտան սահիհ
 տէյիլ ա . պիրի հէփիսի իչին եարատըլ
 մըշ գըյաս հտէճէյինէ՝ հէփիսի պիրի
 իչին եարատըլմըշ տըր տէմէք փէք սա
 հիհ մի տիր :

| Կօշ իմտի տէյելիմ քի գուվլէթ լի
 օլան՝ զաիֆէ հիւքմ հտէր օլսուն , վէ
 պու պասպտէ պէնի ատէմ աղիլ վէ ա
 րիֆ օլմաղլա , ալէմէ հիւքմ հտէ պիլ
 սին . լաքին կէօր քի ինսանըն պու գուտ
 րէթինտէն քէնտի զաիֆլիյի զուհուր
 հտէյօր . չիւնքի հէր հայվանա եալընըզ
 քէնտի հիւքմ հտէր , տէրտէրինի , մու
 զաիգալէրինի տէ եալընըզ քէնտի թա
 նըր , եիւրէյինտէ աճը տույար . վէ իս
 թէր իսթէմէղ թապիաթէ ույուփ՝
 պունլարա իմտատ էթմէյէ մէճպուր օ
 լուր . լաքին հայվան հօյլէ տէյիլ , իրա
 տէթի աղատէ տիր , հիչ մէճպուրիյէ

Թի Էօգ . զալըմ շահըն կիւ վերձինէ
 րասթ կէլսէ , պու պիր կիւնահսըզ հայ-
 վան տըր տէյի աճըյըփ պրագըրմը . տօ-
 ղանըն պիրի պիր գոււմրու դափսա , ֆի-
 ղանինէ րահմ էտիփ ազատ էտէրմի .
 սագսաղան պիր պէօճէք ԹուԹսա ,
 րէնկինին կիւզէլլէյինէ պագըփ աճըրմը .
 խայր , խայր , պուենլարը աճըմագ , պուեն-
 լարա մուգայէէտ օլմագ , անճագ ինսա-
 նա մախսուս տուր . ինսան տըր քի
 գուշարա կէօլկէլի օրմանճըղար Էա-
 փար , գօյուենլարա չայըրլար , չիմէնլէր
 Թէտարիք էտէր , պալըղլարա պիլուր
 կիպի տուրղուն սուլար փէյտա էտէր .
 կէրչի քիմինի իհԹիյաճը իչին սագլար ,
 քիմինի զէվգի իչին , քիմինի տէ հէվանի
 ղուրուրու իչին պէսլէր , լաքին օ սէֆիլ
 հայվանլար տա պիղիմ կիպի միւսըիֆ
 իւ միւսէյէէպ աղալարըն սայէսինտէ ,
 էթտիյիմիզ սէֆիհլէյլէ պէսլէնիր Էա-
 շար . կէրչի չօգ Էէրտէ ինսանըն էթտի-
 յի էյլէք տիր , լաքին Էքսէրիյէա էյլէք
 սուրէթիյլէ աշիքէար զալըմըգ տըր .
 կէրչի աճըղգտան գուրթարըր , Էըրթը-
 ճը հայվանտան հըֆղ էտէր , լաքին ա-
 սըլ մէրամը՝ քէնտի փարալայրի , Էա-
 լընըղ քէնտի Էէմէք տիր . հէր նէ իսէ ,
 Էէյինճէյէտէք պարի պէսլէր ա . ֆա

գըր հայվանլար պաշլարընա կէլէճէ յին
պիլմէյիփ՝ հէլէ էօմիւրլէրին րահաթ
կէլիւրիւրլէր ա : Արլտըրըմ էնէրքէն պի
կիւնահ մագսըմ անասընըն գուճաղըն
տա գօրգուսուղ եաթըի՝ սիւտիւնիւ
րահաթլա էմտիյի կիպի, պու հայվան
լար տա էօլիւնճէյէ գատար՝ հալլէրինէ
կէօրէ օլան էյլլէրլէրին սէֆասըն չըգա
րըի, գօրգուսուղ րահաթ եաշարլար :
Աա պէնի ատէմին պոււնտան նէ ֆար
գը վար . ծնուն տա մուգատտէրի պէօյ
լէ տէյիլ մի :

Հագգ թաալա աղըլսըղ հայվանա
էօլէճէյինի պէյան էթմէմիշ, զիրա
հէմ պիր մուսիպէթլի շէյ տիր, հէմ
պիլմէսի նաֆիլէ տիր . պէնի ատէմէ
կէրչի պէյան էթմիշ, լաքին ծնա տա
վագթինի պիլտիրմէմիշ . պոււնա պի
նաէն միւտահէնէճի իւմիտ՝ գօրգույու
գալլլէրտէն օլ գատար ուղագ գօվար
քի, էճէլ նէ գատար եագըն կէլսէ՝
պիղ օ գատար ուղագ սանըրըղ . պոււն
տան գաթի նաղար, քէրիմ Ալլահ է
ճէլին թասվիրինի պէնի ատէմէ պիր
սուրէթտէ կէօսթէրիր քի՝ հէմ գօր
գարըղ, հէմ արզուլէրիղ : Անսանտա
պու չաթալ հասսէ տախի՝ Ալլահըն
պիր ինայէթի տիր :

Իմտի կերէք աղլա մալիք ինսանըն
 հալինի, վէ կերէք թապիաթ իլգասըյ-
 լա իտարէ օլան հայվանը պիր քէրրէ
 թէֆթիշ էտէլիմ: Պունլարըն հէփ-
 սինին ասըլ մէրամը՝ մութլու օլմագ,
 րահաթ օլմագ տըր. իքիսի տէ օլան
 գուտրէթլէրինի տայմա պու եօլա գուլ-
 լանըփ՝ էլէ կէթիրմէնին միւնասիպ
 թարիգինի պուլուրլար: Հայվան եա-
 լընըզ թապիաթ իլգասըյլա իտարէ օ-
 լուփ՝ ագըլ նէ օլտուղուն պիլմէզ, վէ
 հիչ պիր Ֆիլինտէ տէ եանըլմագ. կէր-
 չի նէ մէղհէպ պիլիր, նէ գանուն, նէ
 փատիշահըն հիւքմիւնտէն գօրգար, նէ
 փափազըն աֆօրօզունու սայար՝ պիր
 եուլարսըզ ասլան տըր, լաքին պունա
 նիսպէթ ագլ ըլա իտարէ օլաճագ ին-
 սանըն հալի տէ փէք ղարիպ տիր. ա-
 գըլ քէնտիյէ նէ գատար խօր պագար՝
 պիլիրմիսին. հէր նէ գատար տալէթ
 էթսէն, եա տալէթին իշիթմէզ, եա
 իշիթսէ ճէվապ վէրմէյէ իրթիքեապ
 էթմէզ, ճէվապ վէրսէ տէ՝ եա փէք
 կէճ կէլիր, եա հիչ կէլմէզ, եախօտ
 կէլիր՝ մասլահաթըն օ պիր եիւզիւնէ
 տիւշէր: Թապիաթ իլգասը էօյլէ տէ-
 յիլ, համարաթ տըր, հէր տէմ հազըր
 տըր, զահմէթ վէրմէզ քէնտի կէլիր,

Հաթթա եանրմրդտան հիչ այրըմաղ,
 վէ տօղրու եօլտան ասլա չըգմաղ: Բըր
 րսա իլգայէ նիսպէթէն՝ պաղը քէրրէ
 եօլունու շաշըրըր: Պունտան մա՛տա
 թապիաթին իսթէմէսի իլէ ագլըն գա
 րար վէրմէսի՝ ինտանտա իքի մուխթէ
 լիֆ հալէթ տիր, լաքին հայվանտա ի
 քիսի պիր միւթթէֆիդ վէ մուգարրէր
 հարէքէթ տիր. էօյլէ իսէ քիմսէ ճէ
 սարէթ էտիփ՝ ագլը թապիաթ իլգա
 սընտան իւսթիւն թութմասըն, զիրա
 աղլը գուլլանան ինսան տըր, իլգայը ի
 տարէ էտէն Բլլահ տըր:

Ս ագ՝ա տաղտա գըրտա եաշայան
 հայվանըն եիւզ պին տիւրլիւ եէյէճէյի
 վար իքէն, հէր պիրինին քէնտիյէ միւ
 նասիպ օլան եէմի քիմ կէօսթէրմիշ.
 զէհիրլի շէյ եէմէմէյի, զէհիրլէնիրսէ
 քէստիրէճէք իլաճը քիմ սալըգ վէր
 միշ. պալըգ գարայա տիւշմէմէք իչին
 տէնիղին օրթասընտա եուվալար եա
 փար, երլան գըսմը սօուգտան հըֆզ
 օլմազ իչին եէր ալթընտա ինլէր աչար,
 պունլարա պու իհթիյաթը քիմ սէօյ
 լէմիշ. էօրիւմճէյին պու գատար թէր
 թիպ իլէ պաղլայրի գուրտուղու էվին
 րէսմինի չիզէն քիմ. արշընըմը վար,
 կէօնեէսիմի վար. զարիպ լէյլէյէ պիւ

մէտիյի տիյարէրտէ սէյեաճ էթմէյի,
էլ վիլայէթինտէ ղուրպէթ չէքմէյի
քիմ էջրէթմիշ, տէրնէքլէրին քիմ
ճէմ էտէր, գալգաճաք կիւնլէրինի
քիմ թայէին էտէր, թապուր թա-
պուր ալայլարըն քիմ տիւղէր, Եօլլարը-
նը կէօսթէրէն գլաղուղլարը քիմ տիր:

Պունլարտան գաթի նազար, Եարա-
տան Ղլաճ հէր մախլուգուն թապիա-
թինէ՝ միւնասիպ օլան րաճաթըն թօ-
հումունու էքմիշ, վէ գարարընը գաթ՝
էթմիշ. անճագ՝ չիւնքի տիւնեաի ալէ-
մի պիր Եարաթմըշ, թէրթիպի տէ պիր
օլմագ իչին, հէր պիրինին րաճաթընը՝
օպիրինէ օլան իճթիյաճա պէնտ էթ-
միշ. պու պիր մուգարրէր նիզամ տըր
քի, թա Եարատըլըշտան պէրի, կէրէք
ինսան, կէրէք հայվան, կէրէք գուշ,
կէրէք պալըգ, կէրէք թաշ, կէրէք նէ-
պաթ, հէփ պիր պիրինէ պէնտ օլմուշ
էջլէ Եաշար:

Պունճա սայրսըգ մախլուգաթ, քիմի
կէօյտէ կէզէր, քիմի հավատա ուչար,
քիմի օրմանտա Եաթըր, քիմի տէնիզ-
տէ Եիւզէր, քիմի տէ թօզտա թօփ-
րագտա սիւրթիւնիւր, թա ինսան գըս-
մընա վարընճա, հէփսինի թապիաթ
պիր Եօմիւր աթէշլիլէ պէսլէյիփ՝ հէր

պիրինէ քէնտի ճինսինի արթըրմադ աշգընը, վէ իգթիղա էտէն մայէսինի վերմիշ տիր • պինաէն ալէյհ հէր քէս քէնտիյի հէմ քէնտինտէ սէվէր, հէմ ախէրտէ, հէր պիրի քէնտի ճինսինի արար, պուլուր, ուլաշըր • լաքին օլան աշղլարը պունոնըլա դանմըմը • հաշա • հէր պիրի եէնի պաշտան տէօնիւփ՝ քէնտիլէրինի էվլատլարընտա սէվէրլէր • իսթէր եըրթըճը ճանավար, իսթէր մաղլըմ դուշ, եավրուլարընա մուգայէէտ օլուփ՝ մուհապպէթլի անասը տօյուրուփ պէսլէմէյէ թայէին, ճէսուր պապասը տիւշմանտան հըֆլ էթմէյէ :
 || է նիհայէթ եավրուլար պիւյիւտիւք տէ անա պապա իղին վէրիփ կէօն տէրիւրլէր, քիմի հավայա ուշար, քիմի տաղլարա չըգար • անանըն պապանըն տա թապիաթ իլգասը պունտա պիւթէր, վէ հիղմէթի թէմամ օլուփ, պէյնլէրինտէ օլան պաղլար չէօղլուլիւր • թէքրար հէր պիրի չըգըփ եէնիտէն էշ արար, ճինսինի արթըրմաղա չալըշըր :

| աքին ինսան դըսմը պունլարտան զաիֆ օլուփ՝ զիյատէ թէգայէիւտէ միւհթաճ օլտուղունտան, պէյնլէրինտէ օլան իւլֆէթ պաղլարը տահա մէ-

Թին տիր . էվվելա ազլ ըլա Ֆիքիր
 գուվվելթլերի իւլֆէթէ մէթանէթ վէ-
 րիր , պատէհու մէնֆանթ վէ մուհապ-
 պէթ սէֆալերի տահա զիյատէ պաղ-
 լայրփ չէօզլւլմէղ էտէր . մէնֆանթ ի-
 լէ մուհապպէթ հէր ֆաղիլէթին սէ-
 պէպի էվվելլ տիր . զիրա պիր պիրիմի-
 զէ օլան իհթիյաճ վէ իմտատըմը՝
 մուհապպէթ վէ մէնֆանթ տէն նաշի
 տիր . սէվէնին տօսթլուղու հիւսնիւ
 հալ իլէ սէվտիյինէ սիրանէթ էտիփ՝
 մապէյնտէ իթթիֆադ փէյտա օլուր :
 Ավվել տօղան թէքրար էվլատ էտի-
 նիր . անա պապա էվլատընըն էիւղիւն-
 տէ թէքրար կէնճէլիր . պունլար էվ-
 լատա չօճուղլուգտա էարտըմ էտէր .
 էվլատ պունլարա իխթիյարլըգտա մէ-
 տար օլուր : Չօճուղլուգտա օլան զաիֆ-
 լիք գուտրէթսիղլիք միւլահազասը , վէ
 իխթիյարլըգտա կէլէճէք խասթէլիք
 գօրգուսու , ինսանըն ֆիքրինտէ կէճէ
 կիւնտիւղ իշլէյիփ՝ պիր պիրիմիզէ էար-
 տըմ էթմէյէ պիղի մէճպուր էտէր .
 հէր քէս իմտատ էտէր , հէր քէս իմ-
 տատ պուլուր , միննէթ , մուհապպէթ ,
 սէֆա , իւմիտ , վէ գօրգու , հէփ պիր
 պիրինէ պաղլանըփ , հէր քէսին ինթի-
 ֆանիստէն ամմէնին ինթիֆանի հասըլ

օլուր : Պու վէճհ իլէ հէր ճինս մախ-
լուգ էպէտի գանունլարա պիր պիրինէ
պաղլանմըշ եաշար :

Տիւնեանըն իսթիտա վագթինտէ՝
մախլուգաթ եօլսուղ նիզամըզմը եա-
շարտը սանըրսըն . հաշն , հաթթա
թապիաթին հիւքմիւ , եարատանըն նի-
զամըշտը . զիրա մուհապպէթի միւշ-
թէրիքէ , եանի պիր պիրինի սէվմէք ,
վէ քէնտի քէնտիյի սէվմէք մուհապ-
պէթլէրի՝ պիր պիրինէ մուվաֆըգ , վէ
միւթթէֆիգ , վէ տիւնեա իլէ պէրա-
պէր խալգ օլմուշ հասսէլէր տիր : ()
Էսնատէ ալէմ իլէ պէնի ատէմ եէք
տիլ իւ եէք ճիհէթ իտի , զուրուրուն
իսմի պիլէ սէօյլէնմէզտի . քիպրէ զու-
րուրա ալաթ օլան մարիֆէթլէրին ա-
տընը պիլէն եօղուտու . կէրէք հայվան ,
կէրէք ինսան եարատանըն վէրտիյի
րահմէթի հէփ պիրլիքտէ գուլլանրի
օվստա տա , օրմանտա տա պէրապէրճէ
կէզլըլէրտի , պիր սօֆրատա եէյիսի՝
պիր եաթագտա եաթըրլարտը . օլ զա-
ման ինսանըն էլի տահա գանա պուլան-
մըշ տէյիլ իտի . քէնտիյէ զարսըր օլ-
մայան պի կիւնահ հայվանճըգլարը թէ-
փէլէյիսի եօլտիւրմէյէ տահա էլի ալըշ-
մըշ տէյիլ իտի . հայվանըն էթլիլէ

գարնընը տօլտուրուի, փօսթնլա ար-
գասըն էօրթմէյի ինսան տաճա պիլ-
մէղտի. Ճիւմէսինին հաղգա իպատէթ
էտէճէք ճէմիյէթկէաճը՝ աքսի զա-
լիպ պիր օրմանլըդ եէր իտի, սէս իւ նէ-
ֆէսի օլան՝ օնտա ճէմ՝ օլուի եարա-
տանը մէտճ իւ սէնա էտէրլէրտի. գըպ-
լէկէաճլէրի օլան միհրապ՝ նէ ալթն-
լա տօնանմըշըտը, նէ գանըլա մուրտար-
լանմըշ, վէ նէ աճ կէօզլիւ տէքպաղ ի-
մամլարը վար ըտը. իլլա հէփսինին գալ-
պի փաք, քէնտի պի կիւնաճ, եիւրէք-
լէրինտէ հիչ պիր վէսվէսէ եօգ, հէր պի-
րինին արգուլէյիփ իւմիտ էթտիյի՝ էշի-
նին գարտաշընըն խայր իւ րաճաթըյ-
տը: () զաման ֆէլէյին հիզմէթի ֆա-
գաթ տիւնեանըն իտարէսի տիր տէր-
լէրտի. վէ ինսան տիւնեա՛ի ալէմին կէր-
չէք փէտէրի իտի. մախլուգաթա զուլմ
ուլա թա՛ատտի էթմէք, ինսանըն միւ-
թատի տէյիլ իտի:

Եյ վաճ, էյ վաճ, շիմտի ինսան նա-
սըլ թէպտիլ օլմուշ. աթալարընըն եօ-
լունտան նէ գատար աղմըշ. պիւթիւն
թապիաթէ տիւշմէն օլմուշ, նէ աճ ու
զարլէրի իշիտիր, նէ ֆէրեատ ու ֆի-
ղանէ գուլագ վէրիր: Ճանլը հայլան-
լարըն պիր աղընա՝ քէնտի ճէլլատ օլ-

մուշ, միտէսին մէզար էթմիշ, պագը-
սընը տա խըրսըզ հարամի կիպի, հիչ
րահմ էթմէզ գըրար կէջիրիր: Ապին
պու տէօքտիւյիւ գանլարըն ճէզասընը,
գուրպան էթտիյի պի կիւնահ հայվան-
լարըն կիւնահընը, հէլէ քէնտի տէ չէ-
քէյօր ա. պու զոլմ ու հարամըլա պէս
լէտիյի տօյմազ թապիաթ ինտէն, տա-
հանէ եաուզ զազապլար փէյտա օլուփ՝
քէնտիյէ գարշը չըգայօր քի, հիչ պիր
ճանավարա գըյաս տէյիլ. հանկիլէր
տիր պիլիրմիսին. հայ, հայ. ինսան քէն,
տի տիր քի՝ ինսանա գարշը չըգմըշ, էթ-
տիյի զոլմ ու սիյասէթ ին միսլի եօգ,
գարարը եօգ:

Ամտի ագըլ թապիաթ իլգասընը
թագլիտ էթմէյէ պաշլատըգտա, պա-
գալմ պէնի ատէմ վարա վարա թա-
պիաթ տէն մարիֆէթէ նէ շէքիլ վա-
սըլ օլմուշ: (Թապիաթ պէնի ատէմէ՝
“Ար պիլմէտիյինի հայվանտան էօյ-
րէն, տէմիշ. հայվանաթըն հիւնէ-
րինտէն, վէ սահիհ էօրնէքլէրին-
տէն իպրէթ ալ, ծնլարըն մէշքի, ծն-
լարըն թալիմի սանա լազըմ տըր: Ա-
զաճլարտա պիթէն մէյվէնին օլլու-
նունու գուշլարա սօր. օթլարըն խա-
սիյէթինի՝ տէօրտ այագլը հայվան-

7) լարտան սալըդ ալ, պինա եափմայը
 7) արըտան էօյրէն, զիրա՛թը քեօսթէ-
 7) պէքտէն, վէ չուհալըղը գուրտլար-
 7) տան . մէլլահլըդ իլմինի, քիւրէք սալ
 7) լայրի տէնիզտէ կէզմէյի՝ պալըզլար-
 7) տան մէշք էյլէ քի, տէրեալէրի չալ-
 7) գայրի՝ պիր գըլըտան պիր գըլըյա սէր-
 7) պէսթ գօրգուսուզ կէզէ պիլէսին . իմ
 7) սալինէ իշթիրաք էտիփ՝ գարտաշընլա
 7) խօշ կէչինմէք թարիքլէրինի, տահա
 7) ալա հայվանլարտան տէրս էյլէ . կէվ-
 7) շէք ազլըն սէնի իտարէ էթմէյի՝ օն-
 7) լարտան թալիմ էթսին . եէր ալթըն-
 7) տա գուրուլմուշ մէմէքէթ լէրի կէօր,
 7) աղաճլարըն երմշադ տալընտան՝ աշա-
 7) ղա հավատա ասըլը պինալարը սէյր
 7) էյլէ, պադ . նէ եաղմուրտան գօր-
 7) գարլար, նէ ֆըրթընատան : (ու
 7) ու ֆաճըդ խալզըն նիզամընա պադ,
 7) մէշրէպինէ պադ . գարընճանըն ճում-
 7) հուրու նէ աճայիպ իթթիֆադ տըր,
 7) էտինտիքլէրի մալի՝ հէփ պիր մաղա-
 7) ղայա գօյուլի՝ պաշսըղ նիզամսըղ աս-
 7) քէր իքէն, րայէթ էթտիքլէրի գա-
 7) նունլարա պադ, պէյնլէրինտէ նէ նի-
 7) ֆադ օլուր, նէ նիզա՝ . արընըն տէվ-
 7) լէթի՝ հէփսի պիր փատիշահ հիւք-
 7) միւնտէ իքէն, եինէ հէր պիրինին

76 քէնտի միլքի օլարագ՝ պիրէր հիւճ՝
 77 ընտի վար, տաղարտա սլաղէլէրտէ
 78 պուտուզլարը օթտան չիչէքտէն ալ
 79 տըղլարը մաթա՝ քէնտի մալլէրի տիր:
 80 Պագ շու կիւղէլ նիզամլարա, թա-
 81 պիաթըն քէնտի կիպի սահիհ, վէ
 82 գատէր ուլլահ կիպի մուգարրէր նի-
 83 զամլար տըր. պու նիզամ ըլա հէր
 84 հայվան քէնտիյի սագլամանըն եօ-
 85 լունու կիւղէլ պուլուր: Պունլարա
 86 պագ տա իսրէթ ալ: Վապա ինսան
 87 աղլը սունտան ալա Ֆիիլլէրէ, պուն-
 88 տան սահիհ գանունլարա գատըր մը
 89 տըր. հաշա՛, հաշա՛. կէրչի տահանա-
 90 զիք գանունլար փէյտա էթմէյէ ճահ-
 91 տի վար. թապիաթըն եէքթա՛ ու ա-
 92 զիղ հագգը ասլիսինի քէնտի գուր-
 93 տուղու նիզամլարա պէնտ էթմէյէ
 94 գաստ էտէր, լաքին նաֆիլէ տիր,
 95 գուրտուղու գանունլար զաֆի օլանա
 96 փէք աղըր տըր, գուվլէթի դալիպ օ-
 97 լանա փէք խաֆիֆ տիր. ինսանըն
 98 աղլը հագգը սալիհէ պէյէնտիյի կի-
 99 պի գաստ էտէր, սինէսինէ եարէլէր
 100 աչար, լաքին էսիր էտիփ պաղլայա-
 101 մաղ, զիրա հագգ տէտիյիմիղ պաշլը
 102 պաշլնա պիր սուլթան տըր: Պէյ-
 103 լէճէ թապիաթ պէնի ատէմէ՝ վար

„ րնտը վար, տէմիշ, հէր մախլուգա
 „ հիւքմէյլէ, սէնին ազլըն թագսի-
 „ րաթտան իպարէթ իքէն՝ թապիա-
 „ թըն իլգասընը զապթ էյլէ. մարի-
 „ ֆէթի սէն հայվանլարտան էօյրէն-
 „ միշ իքէն՝ օնլար սէնին գատար հիլէ-
 „ պազ օլմատըղլարը իչին, ուսթան ի-
 „ քէն գուլուն օլսուն, վէ հագարէթի
 „ գապուլ էտիփ՝ սէնի քէնտիլէրէ փա-
 „ տիշահ, վէ վէլիի նիմէթ պիլսինլեր
 „ տէմիշ, :

(Թ)ապիաթ պէնիատէմէ պէօյլէ սէօյ-
 լէյինձէ, իթաաթպին պէնի աաթմ,
 տէր ազապնասիհաթընա ույուփ՝ թա-
 լիմէ կիրմիշ. իթթիֆագ վէ իւնսի-
 յէէթ թարիգլէրի փէյտա էտիփ՝ մէմ-
 լէքէթլէր եափմաղա պաշլամըշ. սօյ-
 լար, գապիլէլէր արթըփ՝ եէր եէր ու-
 ֆաճըգ տէվլէթլէր փէյտա օլմուշ.
 պիր պիրինէ քիմի տօսթլուգ եիւղիւն-
 տէն, քիմի գօրգու սէպէպինտէն պաղ-
 լանրի իթթիֆագ էթմիշլէր. պիրինին
 թօփրաղը միւնպիթ, աղաճը մէյվէ-
 տար, օպիրինին փունարը չօգ՝ սուլարը
 կիւղէլ. պիր պիրի իլէ տէյիշ էտէրէք,
 վէ պիրլէքտէ էթտիքլէրի սայտ իւ շի-
 քեարը պիր պիրինէ վէրիփ՝ օլան օլմա-
 յանա պուլունարագ, մալիք օլան միւհ-

Թաճ՝ օլանա վերերէք՝ տօսթ լուգ պաղ-
 լարընա մէթանէթ վերմիշլէր : () Լ զա-
 ման ինտանլարը պիր պիրինէ պաղլամա-
 յա , Ֆազաթ իւնսիւյէթլէ մուհապ-
 պէթ քիֆայէթ էտէրտի . օլ վազթ ին
 մուհապպէթի եիւզ պին գանդունլա
 պաղլը տէյիլ իտի , մուհապպէթ ին տէ-
 լիլի եալընըզ Թապիաթ ըտը . պու ճէ-
 սուր Թապիաթ՝ ազիզ սերպէսթիյէէ-
 Թի հէմ հիմայէ էտէրտի , հէմ ազատ
 հալինէ գաստ էտէնի Թէքտիր էտէր՝
 ինթիգամըն ալըրտը : Տէվլէթլերին
 հէփիսի պու վէճհ իլէ գուրուլմուշ , ամ-
 մա փատիշահ իսմի իշիտիլմիշ շէյ տէ-
 յիլ իտի . Թա քի ամմէնին խայրը իշին ,
 հիւքմ իւ աղամէթի պիր ատէմէ Թէվ-
 ճիհ էթմէք իգթիգա էթմիշ . լաքին
 պու մէսնէտի պալայէ նաիլ օլան քիմ-
 լէր իմիշ . անճագ ազիմ սէվապը , ազիմ
 Ֆազիլէթի օլան՝ լայըգ օլա պիլիւր իմիշ .
 պու աղամէթէ նաիլ օլան՝ եա մուգատ-
 տէմ վաթանընը պիր Թէհլիքէտէն
 գուրթարմըշ օլմալըյտը , եախօտ տիւշ-
 մանընը եէնմիշ , եա մէմլէքէթինի ան-
 նընըն Թէրիյլէ շէնլէթմիշ , եախօտ
 պիր կիւն Փաիտէսի օլաճագ էսերլէր
 կէօստէրմիշ ատամ օլմալըյտը . պու
 սէպէպ իլէ հէր քէսին քէնտի ըիւթ-

պէսի, վէ գալալինտէ օլան սատաղա-
թը, վէ պիր պիրինին խաթըրնա րա-
յէթի վէ զլամէթլերի, իւֆէթէ քի-
նէտ օլուփ, փատիշահլա րայասը պէյ-
նինտէ, պապայլա էվլատ կիպի եաշար-
լարտը :

Փատիշահլարտան էվլէլ տիւնեանըն
խալգընը իտարէ էտէն՝ էսքի փէյղամ-
պէրլէր իտի, հէր պիրի քէնտի ուֆա-
ճըգ տէվլէթինին հէմ փատիշահլարտը,
հէմ աթասըյտը, վէ հէմ ազիմ միւֆ-
թիսի. հէր քէս թէվաղու էտիփ՝ հու-
ղուրունտա եէրէ գափանըր, այսողընըն
թուրապըն էօփէրլէրտի. հէր իշարէ-
թի՝ ինտլերինտէ պիր հագգ շէրիաթ-
ըտը, հէր քէլամը պիրէր ազիմ այէթ-
իտի, հէր քէս էօմրիւնիւ, իւմիտինի՝
գատէրէ համալէ էտէր կիպի, օնլարըն
իւհտէսինէ իհալէ էթմիշ իտի : Պու
փատիշահ աճէմի ասքէրինէ թօփրաղը
իշլէթմէնին էօլունու կէօսթէրլէրտի,
վէ սիւրտիւյիւ թարլալարտան սըմա հօ-
թօղ կիպի թութամ թութամ մահ-
սուլունու տէվշիրմէք ֆէննինի էօյրէ-
տիրտի. աթէշ եագմագ, սուլարը պաղ-
լամագ, ինլէրտէն մաղարալարտան երը-
թըճը ճանաւարլարը չըգարմագ, հա-
վատա ուչան շահընը, գարթալը, եէրէ

Էնտիրիփ սայտ ու շիքեար էթմէք հիւ
 ներէրինի էօյրէտիրտի . պատէ զէման
 իխթիյարլըգ պասըփ՝ տիւրլիւ խասթէ
 լիքլէրէ միւսլթէլա , վէ էճէլէ կիրիֆ-
 տար օլտուգտա , էվլատլարը միւքէտտէր
 օլուփ՝ թանղըը կիպի իզգէթ իւ իքրամ
 էթտիքլէրի աթալարընը աճըլըփ աղ-
 լարլարտը . վէ պու թասալարը արասըն-
 տա էճտատընը տիւշիւնիւփ՝ էվլատտան
 պապայա , պապատան տէտէյէ , կէչմիշ-
 լէրինի թա հազըլէթի ատէմէ վարըն-
 ճա խաթըրա կէթիրէրէք , քէնտի քիմ
 սէտէն տօղմամըշ , վէ ալէմին աթասը
 տըր տէյի , օնա սէճտէ էտէրլէրտի .
 եախօտ տիւնեանըն պիր էվլէլի վար
 տըր իթիգատի պէյնլէրինտէ պիր միւ-
 թատ ային օլմուշ ուտուքի՝ մաթէգատ
 տիւմտէն պէրի էվլատտան էվլատա
 նաղլ օլուփ կիտէրտի : թա քի ազըլ-
 լար պալիղ օլուփ՝ եարատըլմըշ շէյի
 եարատան զաթտէն Ֆարգ էտիփ՝ ամ-
 մէյի եարատան , հէր շէյէ սահիպ օլան
 պիր գատըր զաթ վար օլտուղուն հիսս
 էտիփ պուլտուլար : Վաղը միւֆսիտ ա-
 գըլլար զուհուր էտիփ՝ պու իթիգատըն
 ազիզ նուրունու քէօրլէմէտէն էվլէլ ,
 թապիաթտէ հէր օլան շէյի՝ հէր քէս
 եարատանը կիպի խօշ վէ խայըրլը թու-

Թանրոր . օլ գուԹլու ատամնար՝ Ֆաղի
 ԼեԹ ԹախԹընա , սէՖա Թարիգլէրէյ-
 Լէ վասըլ օլուփ՝ հաղգ աղիմ-իւշ-շան
 հաղըԼեԹլէրինին փէտէրանէ մուհապ-
 պէԹինէ նախ օլուրլարոր : () Լ մուԹ-
 լու վաղԹին հէր հուգուգու , հէր գլմ-
 մէԹի մուԹլագա մուհապպէԹէ մէր-
 պուԹ ուտու , էճէլէ միւպԹէլա ատա-
 մա՝ ճէննէԹտէ էպէտի էօմիւր , վէ
 մէրհամէԹ փունարը քերիմ Վլահտա
 էպէտի դազապ , նէ օլտուղուն պիլմէզ-
 Լէրտի . վէ պէնի ատէմտէն քիմնէ զու-
 հուր էտիփ՝ հաղգ Թաալանըն Թիւքէն-
 մէզ քերէմինի , աղիմ գուտրէԹինտէն
 այրրաճաղը քիմնէնին հայալինէ պիլէ
 կէլմիշ տէյիլ իտի . պինաէն ալէյհ օլ
 մուպարէք վաղըԹլարտա հէր տէվլէ-
 Թին ըէսմի հուգուգու , մէր՝ի օլան ի-
 Թիգատա մէրպուԹ , վէ ինսանըն մու-
 հապպէԹի Վլահըն մուհապպէԹիյլէ
 մուվաֆըզ ըտը :

Եյ վահ , էյ վահ , պու շիմտիքի է-
 սիր օլան ճանլարա , այագլար ալթընտա
 չիյնէնէն տէվլէԹլէրէ , չօղլար էալը-
 նըզ պիրի իչին էարատըլմըշ տէյի ի-
 նանտըրան հանկի էարամաղ տըր . պու
 մէքրուհ մէզհէպի իճատ էտիփ՝ ալէմի
 ֆէսատէ վէրէն՝ նասըլ զալմ տըր ,

Հանկի զատտար տըր • Թապիաթին
 մերանը ասլիսինէ գարշը, ազիզ Հանգը
 սահիհինի քէնտիտէն այըրըփ՝ տիւ-
 նեայը իխթիլալէ վերմէյէ ճէսարէթ
 էտէն՝ նաւըլ միւֆսիտ տիր • Եւ պի-
 րատէր, կէօր պու Ֆէսատըն Թէմէլի
 նասըլ պաշլամըշ • Իփթիտա կիւճիւ եէ-
 Թէն Ֆէթհ էթմիշ, Ֆէթհ էթտիյին
 զապթ էթմիշ, զապթ էթտիքտէն սօնդ-
 րա, գըլըճընըն պուրնունտան տամլա
 յան գան ըլա գանունլար եազըփ իմ-
 զա էթմիշ • Էօթէ եանտան կիւնահըն
 Թազլիտ վէսվէսէսի զուհուր էտիփ՝ պիր
 Ֆասիտ իթիգատլա խալգըն գալպինէ
 վահէտ պրագըփ՝ հէր քէսի կերէյի
 կիպի գօրգուլթաուգտան սօնդրա, զա-
 լիմին զուլմունա էլ Թուլթուփ՝ զարէ-
 Թին պերապէր պէօլիւշմէյէ պաշլամըշ,
 զալիպ օլանա Թանդըր գատար շէրէֆ
 վերմիշ, մաղլուպ օլանը էսիր կիպի
 Թահգիր էթմիշ • Կէօյիւն կիւրիւլտէ-
 մէսինի, շիմէյին փարըլթըսընը, զէլ-
 զէլէնին սարսմասընը, հէփ քէնտինէ
 ալթ էտիփ՝ կերէք պիւյիւք, կերէք
 քիւլիւք, կերէք գօրգազ, կերէք ճէ-
 սուր, հէփիսինի գօրգուլթամուշ • Էն
 մաղրուր ատամա վարընճա, պու հիք-
 մէթլէրի էտէն՝ սէնտէն պիւյիւք կէօ-

րիւնմէզ զաթլէր տիր . փատիշահլարն
 պիլէ գըսմէթի օնլարն էլինտէ տիր տէ
 յէրէք ալտատըփ՝ եիւզիւ գօյու փուծ-
 լարա թափընտըրըր , տուալար վէ նի-
 յէթլէր էթտիրիր իմիշ : Պատէհու
 պու Փասիտ իթիգատ ամմէյէ սիրա՛նէթ
 էտիփ , վարա վարա թանդըր իամի իլէ
 կէօյլէրտէն փուծլար էնտիրմիշ , գա-
 րանլըգ կիրտապլարտան հէյպէթլի շէյ-
 թանլար չըգարմըշ , ախրէթ ին պիր թա-
 րաֆընտա գօրգունճ՝ ազապլար , վէ
 մուսիպէթլի էզիյէթլէր փէյտա էթ-
 միշ , օպիր թարաֆընտա կիւզէլ միւ-
 Փէրրիհ մէսքեանլար գուրմուշ . հէր
 քէսին գալպինտէ պիր եանտան գօր-
 գու , պիր եանտան իւմիտ կէճէ կիւն-
 տիւզ չալգանտըգճա՝ պիրի շէյթանլար
 իճատ էտէր , օպիրի թանդըրլար եա-
 րատըրմըշ . թանդըր տէտիքլէրի՝ րա-
 պըթասըզ եալանճը փուծլար , էտէպ-
 սիզ թասվիրլէր իտի . չօղու րէզիլ մաս-
 խարա , հէփիսի զուլումքեար , հագգ
 շէրիաթա մուխալիֆ , թափընան շաշ-
 գընլարա լայրգ՝ հայալի զաթլէր իտի :
 | օյլէ պէտ խույ զատտարլարն եա-
 փաճաղը՝ էլպէթտէ պէօյլէ զալիմ հա-
 րամզատէ փուծլար օլմալլիտը : ()
 վաղըթ կէօնիւլէրի իտարէ էտէճէք

նէ լ'լա՛հ աշգը վաը ըտը, նէ գարտաշ
 դայրէթի, ֆագաթ ատալէթ արտա-
 սընտա պիր ճէհէննէմ, վէ քիպիր թէ-
 մէլի իւզէրինէ պիր ճէննէթ պինա էթ-
 միշէր իտի : () Լ վագըթ գուպպէի ա-
 սումանի մուպարէք սայմագ՝ պարիտ օլ-
 մուշ ուտու, վէ եէրինէ իպատէթ կեահ
 տէյի՝ թաշտան պինալար, հարամ միհ-
 րապլար փէյտա օլմուշ ուտու . գուր-
 պան աթէշլիյինտէ սաղ էթլէր եա-
 նա՛րտը . միհրապըն գատէմէլէրինտէն
 աշաղա՝ մաղլըմ գուղունուն, էմէքտար
 էօքիւզիւն գանլարը ագա՛րտը . պունլա-
 րա տա գանաաթ էթմէյիփ, օլ մուր-
 տար մէքրուհ փութ լարըն այաղընա՝ ին-
 սան գանը պիլէ տէօքէրլէրտի : () Լ
 վագթին հարամխօր փատիշահլարը,
 ինսաֆսըզ մէղհէպսիզ իմամլար ըլա
 իթթըֆագ էտիփ՝ քէնտիլէրէ գարշը
 կէլէնի, գօրգուտուփ զապթ էթմէք
 իչին, թափտըգլարը փութ լարը կլէ-
 րինտէ ալաթ էթմիշէր, պէյէնտիքլէ-
 րի կիպի՝ կեահ կէօյտէն եըլտըրըմ էն-
 տիրիրլէր, կեահ տիւնեանըն թէմէլի-
 նի սարսարլա՛րտը :

Իշթէ քիշի եալընըզ քէնտիյի սէվ-
 մէնին ուղուրսուզ մէյիլէլէրի, հէր մուր-
 տար մէղագընը իճրա էթմէք իչին, ըրդ-

սրգ նամուսսուզ՝ հէր դապահաթը իր-
 թիքեապ էտէր, մաիլ օլտուղու զէվգի
 սէֆայը էտէ պիլմէք իշին՝ նէ էտէպ
 պադար, նէ ինսաֆ սայար, նէ Մլահ-
 տան դօրդար, նէ ինսանտան ու թանըր:
 Հայ, հայ. եինէ պու մուհապէթ,
 եինէ պու մուհապէթ, լաքին ալէմէ
 թադսիմ օլտուղու հալտէ նէ դատար
 թէպտիլ օլուր. քիշի քէնտիյի զապթ-
 էտիփ՝ րապըթայէ գօմանըն ուսուլինի
 նէ կիւզէլ պուլուր, քէնտի խայրընը
 էլին թէրապիսիյէ վէզն էտիփ՝ հէմ
 Մլահըն էմրինէ միւթիւ, հէմ տիւ-
 նեանըն նիզամընա սէպէպ ու մաստար
 օլուր. էօլչիւսիւզ իշ թութմայրի՝ զօ-
 րու զօրա կէլիրսէ գուլանըր, վէ հէր
 իշինի եէքիւնտէն պահս էտէր: Լա
 նէ իսթէրսին ա՛ զալըմ, պիր շէյէ պիր
 դաշ քիշի պիրտէն թալիպ օլսա, նիճէ
 քի օլմասը ճաիզ, պիրի զօրլու տուր
 տէյի, օպիրլէր մահրո՛ւմ մու օլսուն:
 Հայ, հայ, պէն էլտէ օլմայանը էտին,
 մէք հազգընտա սէօյլէյօրում, եա էլտէ
 օլանը նասըլ հըֆզ էթմէլի. պիրի գօր-
 դադ տըր, պէն ույուրքէն չալար. օպի-
 րինին գուվլէթի վար, ույանըղ իքէն
 պիլէ՝ էլիմտէն զօրուլա գափար. խալգ
 մալիք օլտուղու շէյի նիճէ սազլայա-

պիլսին : Աօգ , Էօգ . պիր պիրիննի սէվ-
մէք օլմատրգճա՝ տիւնեատէ ասուտէլիք
էմանն պուլամաղ . ալէմ պիր պիրիննի սէվ-
մէլի քի՝ հէր քէս էտինտիյի շէյի, դար-
տաշըյլա պէօլիւշէ պիլսին . քէնտի իչին
արայրփ արգուլէտիյի շէյի, ամմէնին
լուղումու իչին սագլամաղա գատրը օլ-
սուն : Պու մուհապպէթի միւշթէրիքէ
իլէ, ագիլ օլան փատիշահ էլպէթտէ
Փազիլէթէ մէթանէթ վէրիւր, հիւք-
միւ ալթընտա օլանլարը՝ էվլատ կիպի
սէվէր . ըայանըն խայրընտան փատիշա-
հա խայր օլուփ՝ գուվվէթ վէ բահաթ
պուլաճաղընը անղլար, վէ քէնտի շանը
շէրէֆի արթար . վէ եալընըգ քէնտիյի
սէվմէքտէն նէշ'էթ էտէն գազալար-
տան էմին օլուփ՝ պիր ատամըն խայրը,
ամմէնին խայրընտան հասըլ օլաճաղը-
նը հէր քէստէն զիյատէ հիսս էտէր
տույար :

Տիւնեա պէօյլէ թասլագ իքէն, խաւ-
ղըն կէօղիւ տահա աջըլմըշ տէյիլ ի-
քէն, ինսանլար պէյնինտէ պաղը ալի-
ճէնապ քիմնէլէր, զէքի ադըլլար փէյ-
տա օլտու, մէշհուր փէյղամպէրլէր,
սատրգ բայալար զուհուր էթտի, պուն-
լար հէմ Ալլահա գուլ, հէմ ինսա-
նա տօսթ օլմալարըյլա, տիւնեանըն

իւք էհալիսի թապիաթտէն մէշք է-
 տիւի, գուլանտըղը հտէպ գանունլարը-
 նը թէքքար ամէլէ գօտուլար: Պու-
 մէմտուհ զաթլէր կէրչի եարատանըն
 գիսվէթինի ըհսմ էտիւի՝ թասվիրին
 չիղէմէտիլէր, պու ճէսարէթի անճագ-
 սօնղրատան կէլէնլէր հտէ պիլտի, օլ-
 աղիղլէր Ղլահըն Փագաթ վասֆընը
 հտէ պիլտիլէր. լաքին փատիշահա, վէ-
 րայաեա, պէյնլէրինտէ իճրա օլունա-
 ճագ հուգուգ թարիքլէրինի թալիմ
 էտիւի՝ փատիշահ օլանա տէվլէթին նի-
 զամ գայտընըն գարարընը էօյրէթտի-
 լէր քի, նէ փէք սըգը, նէ փէք կէվլէք,
 Փագաթ պիր պիրինէ ույղուն վէ միւ-
 նասիպէթլի վէ տիւղէնլի սաղ թէլլէրի
 կիպի պիրինէ տօգունտուգտա հէփիսի
 ճէվապ վէրմէսինի սալըգ վէրտիլէր.
 վէ ճէմի խալգա կէրէք փատիշահ,
 կէրէք ըայա, հէր պիրինին օլան մէն-
 Փաաթի, պէյնլէրինտէ հէր նէ գատար
 զըտտ վէ մուխալիֆ իսէ տախի, քէն-
 տի խայրլէրի իչին պիր պիրինէ ույտու-
 րուի՝ իթթիֆագ էթմէլէրինի թէն-
 պիհ էթտիլէր: Հայ, հայ. ալէմին ըա-
 հաթը ամմէնին իթթիֆագինտէն հա-
 սըլ օլուր. նէ քիւչիւք, նէ պիւյիւք, նէ
 գուրտ, նէ գօյուն՝ հիչ պիրի սիյասէթ

իչին տօղմուշ տէյիլ, հէփիսի ալէմէ
 հիզմէթ էտիփ եարամագ իչին տօղմուշ.
 հէր.քէս.քէնտինինքին սագլամաղա թա-
 յէին տիր, էլինքին գափմաղա տէյիլ:
 Պիր առամ էլլէրէ նէ գատար չօգ լա-
 զում օլա, օլ գատար պիւյիւք սայրլըր.
 նէ գատար չօգ խայր էթսէ, օ գատար
 չօգ խայր կէօրիւր. զիրա կէրէք մէլաիք,
 կէրէք ինսան, կէրէք գուլ, կէրէք սուլ-
 թան, թա ագըլըրդ հայվանլարա վա-
 րընճա, ճէմ'ի մախլուգաթըն մէսէ-
 քի պիր տիր, հէփիսի պու ալէմին խայ-
 րընա մէշղուլ օլմալը տըր:

Տէվլէթլէրին տիւրլիւ րէսմի նիզամը
 հագգընտա՝ օլա կէլէն պիհուտէ մու-
 պահէսէլլէրի, ազլընա պէյէնմիշ տի-
 վանէլլէրէ պրագալըմ, պիզէ կէօրէ տէվ-
 լէթին էն էյիսի՝ ալէմին խայրընա զի-
 յատէ տրգգաթ էտէն տիր: Մէզհէպ
 խուսուսուէնտա՝ պաղը ատը պէլլիսիզ
 սօֆուլար, հիլէյի դայրէթի միւֆսի-
 տէլլէրինէ էշ էտիփ՝ գօ պէյէնտիքլէրի
 կիպի թէճ'նիս մա'նալէր վէրսինլէր.
 պիլիմ իթիգատըմըզ հագգ տինտէ,
 տօղրու էօլտա օլան Մլահըն էմրի իւզ
 րէ եաշայան տըր, եարատանըն մուրա-
 տը ալիյէսինէ գարշը օլան՝ հէփ եալան
 տըր, հէփ նահագգ տըր. վէ սու պապ.

տէ Մլաճըն էմրի օլան՝ գարտաշըմըզըն
 հագգընտա էլտէն կէլէն էյլիյի իճրա
 էթմէք տիր :

Պէնի ատէմ ասմա կիպի՝ տայանա-
 ճագ պիր տէսթէյէ միւհթաճ՝ տըր ,
 քէնտի դուվլէթ ալըփ՝ ախէրէ եար-
 տըմ էտէ պիլմէք իչին , ախէրէ եագըն
 օլուփ պիր պիրինի դուճագլամագ իգթի-
 զա էտէր : Պիայնի սէյեարէ երլտըզլա-
 րը՝ հէմ քէնտի միհվէրլէրինտէ , հէմ ա-
 ֆիթապըն չէվրէսինտէ տօլանըփ տէօն-
 տիւքլէրի իքի տիւրլիւ հարէքէթ կի-
 պի , պէնի ատէմին տէ ճանընտա իքի
 միւթթէֆիգ հարէքէթ օլմալը , պիրի
 քէնտիյէ մախսուս , օպիրի ալէմէ տաիր :
 Հագգ թաալա եարաթ տըղը թապիա-
 թին ճանընա պէտէնինէ պէօյլէ նիզամ
 վէրմիշ . պինաէն ալէյհ քիշի հէմ քէն-
 տիյի , հէմ էլի սէվմէք իքի մուխթէ-
 լիֆ մուհապպէթ իքէն , պիր պիրինէ
 օլ գատար եագըն վէ գարըշըգ տըր քի՝
 իքիսի պէրապէր մախլուլթ օլուփ , եա-
 լընըզ պիր մուհապպէթ օլուր :

ՊԱՊԸ ԲԱՊԻ

Պէնի ապէմին լապիտէի, Վէ Տոմելու-լու-գ
հադդընսա օլան հալէ :

Էյ պաշըմըն տէվլէթի եա մութլու-
լուգ, եա իգպալ, զաթիմիդին մէրամը,
ասլըմըզըն նէթիճէսի, իամինէ նէ սէօյ-
լէսէմ, սէնի նէ շէօհրէթլէ եատ էթ-
սէմ. զէվգ ու սէֆամը տէյիմ, էմն ու
րահաթ մը տէյիմ. Ֆէրահ, շաղլըգ,
մէսէրրէթ մի, կէօնիւլ խօշուղումու
տէյիմ. սէնի նէ լաֆգ ըլա անղլատա-
յըմ, էպէտի արղուլէրիմիդի թահրիգ
էտիփ՝ պիղէ հէր տէմ ահ էթտիրէն.
հէմ էօմըիւմիւղիւ սէվմէյէ, հէմ է-
ճէլտէն գօրգամամաղա օլանն ա՛սլ ու սէ-
պէպիմիդ, հէր նէ իսէն, հիր նէ իսմ
իլէ անըլըրսան. սէն քի փէք եազըն
սանտըղըմըզ վազըթ, փէք ուզադ օ-
լուրսուն, էլէ կէթիրտիք զանն էթտի-
յիմիդ զաման, էլիմիզտէն գայարսըն.
էքսէրիյա խալգ սէնի օլմատըղըն եէր-
տէ արար. աճախպ սիման ճահիլին տէ
քեամիլին տէ կէօղիւնէ՝ տիւրլիւ ըէնք-

Լէր իլէ եալապուք կիպի հէր տէմ թէպ
 տիլ օլուփ՝ հէր պիրինին կէօզիւնէ պի-
 րէր տիւրլիւ կէօրիւնիւր : Այ ճէննէթ
 Ֆիտանընըն ազիզ թօհումու , էյէր
 իթթիֆագ պու թօփրագլարա տիւշ
 միւշ իւսէն , նէրտէ չիլէնիր , նէրտէ
 չիլէքլէնիրսին . պէյէնիփ քէօքլէնտի-
 յին եէր նէրէսի տիր , պանա էօյրէթ-
 սէնէ . աճապա փատիշահ սարայլարըն-
 տա , տէվլէթ սալթանաթ պաղէլէրին-
 տէ՞ մի պիթէրսին , եախօտ զիւմրիւտ
 եագութ ճէվահիրի իլէ շինտիսթան
 տաղլարընըն մաղարալարընտամը կէօ-
 միւլիւսին : Ալէմա մէտրէսէլէրինտէ՞
 մի էյլէնիրսին , աշըգ շու՛արանըն ասու-
 տէ մուհապպէթինտէ՞ մի օլուրսուն ,
 եօգսա ճէնկ ու ճիտալ մէյտանընտա ,
 մուհարէպէ արասընտա , տէօքիւլէն
 դանըլա , թէլէֆ օլան նուֆուսուլմ մը
 պէսլէնիրսին . սէօյլէ սէօյլէ պաղայըմ ,
 պէյէնտիյին գութլու եէր նէրէսի տիր ,
 իքրահ էտիփ դաչտըղըն եէր հանկիսի
 տիր . ահ , ահ , պիլիրիմ , պիլիրիմ . հա-
 չան պիր թօհում էքիլտիյի եէրտէ չիլ-
 լէնմէզսէ , եախօտ չիլէնիփ զա՛իֆ օլուր-
 սա , գուվլէթսիզ գալըփ գուրուրսա ,
 թագսիրաթ թօփրաղըն տէյիլ , պիլի-
 րիմ՝ իլա պաղէպանըն տըր : Ագպալ ,

մութութեամբ՝ քենտիյէ միւնասիպ պիր
եւերտէն գաջարմը . հօյլէ իսէ՝ հիջ պիր
եւերտէ եօգ տէմէլի . եօգ էյէր վար ը-
սա , հէր եւերտէ քէօքլէնիփ չիլէնէ պի-
լիր : Աղիզ իգպալ ալթուն ուլա սա-
թըմաղ , էքեապիրէ գուլ օլմաղ . սէր-
պէսթ աղատէ տիր , փատիշահլարտան
ուղաղ գաջար , քենտի քենտիյէ եա-
շար . քենտի տէ պաշլը պաշընա պիր
սուլթան տըր :

Պու աղիզ իգպալին չէրփէշիք եօլու-
նու քիմէ սօրալըմ , քիմոնէն սալըգ ա-
լալըմ , ալիմէրէ սօրսագ՝ օնլարըն քեն-
տի կէօղիւ քէօր , էլէ նաւըլ եօլ կէօս-
թէրէ պիլսինլեր . պիրինէ սօրարսըն ,
էօմրիւնիւ թէնհատէ կէչիւրէն ատը
պէլլիսիզ ապթալըն հիւճրէսինի կէօս-
թէրիւ . օպիրինէ սօրարսըն , չարսույի
պաղսորը կէօսթէրիւ , տէվլէթ գափու-
սունու սալըգ վէրիւ , վէ իսթէր քի՝ գա-
լապալըղա կիրիփ քենտիյի քիւլլիյէն
էլ մասլահաթընա ֆիտա էտէսին . պի-
րի իշկիւղարըղատա տըր տէր , պիրի
ղայրէթտէ հարէքէթտէ , օպիրի րա-
հաթտա իշսիզլիքտէ արատըր . քիմի
ֆաղիլէթտէ տիր տէր , քիմի տէ ղէվգ-
տէ սէֆատէ . պաղըլարա պաղարսըն
ասըլ իգպալ աղըր աճը օլմայան եւերտէ

տիր տէր, պաղլարտա օլտուղու մա-
հալլի հալա տիւշիւնիւփ արամատա
տըր. պունլարտան մանտա նէլէլէր տէ
վար քի՝ իգպալի Փաղիլէթ տէն այրըրփ՝
խամի վար ճիսմի եօգ հայալի պիր շէյ
տիր տէյի, իթալէի լիսան իլէ քիթապ-
լարըն գափամըշլար :

Չիւնքի էօյլէ իսէ, պիրատէր, ին-
տանլարըն պու միւշէվիլէշ եօլլարընը,
թէմէլսիզ գըյասլարընը պրագալըմ տա
թասլիաթին աշիքեար եօլունա վարա-
լըմ: Պու աղիզ իգպալ հէր եհրէ թէ-
նէղղիւլ էտէր, հէր թօփրագտա հա-
սըլ օլուր. կէրէք Հինտիսթան կիպի
սըճագ վիլայէթ տէ, կէրէք Վօսգօվիս-
թան կիպի սօուգ տաղլարտա, շէհիր
իչլէրինտէ, քիուհիսթան եհրտէ, րէնճ
պէրին գուլիպէ կէօլկէսինտէ, ճէնք-
ճինին կէօնլիւնտէ, փատիշահըն գալ-
պինտէ, նէթիճէի քէլամ հայվանլար-
տա պիլէ օլուր. վէ գալպի փաք րասլը
թալը ատամ, հէր նէրէտէ արասա պու-
լուր. Փագաթ իֆրաթտա արամա-
սըն, զիրա իֆրաթլա չօգ միւնասիպէ-
թի եօգ, հաթթա իֆրաթտան իքրահ
էտէր: Վ էրկիսինտէն թէշէքքի է-
տէնլէրին շիքեայէթի նահագգ տըր,
զիրա իգպալին թօհումու՝ հասսէի

միւշթերէքին թօհումու կիպի, հէր
քէսին դալպինտէ էքիւմիշ տուրուր.
հէր քէս թիմար էտիւի, արթըրլի,
մէյվէսին ալա պիլիւր:

Չիւն եարատան Մլաճ հիչ պիր
շէյի այրը պագմաղ, եհրի կէջիւ վէ
ճիւմէ ալէմի պիր նիզամլա եաշատրլի
խտարէ էտէր. իգպալի տախի եալընըզ
պիր քիմնէնին խայրընա վազ՝ էթմիշ
տէյիւ, իլլա ամմէնին էնֆաինէ թէյվ
զի՝ էթմիշ, օլ սէպէպտէն իգպալ,
մութլուլուզ եօզ տուր քի՝ պիր ինսան,
եախօտ պիր հայվան ֆաիտէսին եալը
նըզ քէնտի ալա տա էսէրի պիւթիւն
ճինսինէ թագսիմ օլմայա: Օ իրա
տիւնեատէն էլ չէքմիշ պիր մուրապըթ,
մէրհամէթսիզ պիր փատիշահ, Մլ
լահտան դօրդմաղ պիր հարամի պիլէ՝
քէնտի քէնտիյէ գանաաթ էտէմէզ.
պիր ատամ ինսան եիւզիւնտէն նէ գա
տար գաշսա, ինսանտան նէ գատար իք
րահ էտէր օլսա, եինէ պիր տօսթ ա
րար, քէնտիյէ պիր պէյէնէն իսթէր.
պուշլար պիր հիսսէտար արար տա՝ իգ
պալի օլան արամնաղմը. պիր շէյտէ է
լին նազարը, էլին տըգգաթը օլմատըզ
ճա՝ նէ սէֆասը սէֆա տըր, նէ շէրէֆի
շէրէֆ տիր: Մտի հէր քէսին քէնտիյէ

միւնասիպ օլտուղու գատար իգպալի
վար, ծնա գանաաթ էթմէյիփ զիյա-
տէսին արայանա՝ էտէճէյի սէֆա, չէք-
տիյի զահմէթի էօտէմէզ:

Կէրէք Ֆէլէյին թէրթիպի, կէրէք
թապիաթին թարիգի Փազաթ պիր
նիզամ տրր, պունա պինաէն տիւնեատէ
ինսանլար պէյնինտէ պիր պիրինտէն ա-
լա, պիրի օպիրինտէն զէնկին, վէ ա-
լիմ, վէ կիւզէլ քիմէլէր օլմագ իգթի-
զա էտէր, լաքին պունլարա տա սօրա-
լում, պագալում հալլէրինտէն խօշնուտ-
մու տուրլար, զայրըլարտան գուլթու-
մու տուրլար: Այ պիրատէր, քիշինին
պախթը զիյատէ էքսիք օլմանլա իգ-
պալինէ եափըլըր, նէ պօզուլուր. հաթ-
թա պազըլարըն գըսմէթի ազ օլուփ՝
մուզաիգատէ պուլունմասը, իգպալին
էսէրի քէնտիլէրէ տէ թագսիմ օլմա-
ղա պիր սէպէպ օլուր: Ա է իլլա պախթ
հէր քէսին գըսմէթինի պիր վէզինտէ
վէրսէ, հէր ինսանըն բիւթպէսի, իլմի,
գուլվիլէթի պիր էօլչիւտէ օլսա, նէ՛ նի-
զալէր, միւճատէլէլէր զուհուր էտէրտի,
օլաճագ արպէտէնին կէրիսի ալընմագ-
տը: Հայ, հայ, տիւնեանըն րահաթը
թապիաթտէ օլան Փարգտա տրր. վէ
չիւնքի իգպալին ասըլ քէնտի զաթի՝

նէ կիւղէլլիքտէ տիր, նէ սօյղատէլլիք-
տէ, նէ մալտէ տիր, նէ դուտրէթտէ,
նէ ագըլտա տըր, նէ հիւնէրտէ, Քա-
ղաթ քէնտի քէնտինտէ տիր, րայատա
վէ փատիշահտա, մահֆուղտա վէ մու-
հաֆըղտա, վէրէնտէ, վէ ալանտա, սէ-
վէնտէ վէ սէվիլէնտէ, հէփիսինտէ
սէրպէսթ աղատէ տիր. էջլէ իսէ իգ-
պալ վէ մուծլուլուգ ինսանլարըն ճիւմ-
լէսինէ հագգ իւզըն թագսիմ օլմուշ
տուր, Ֆէլէքտէ թարաֆտարլըգ վար-
տէմէք ապէս տիր:

Մախլուղաթըն ճիւմլէսինէ ճան վէ-
րիփ եաշատան ճէօմէրտ Ֆէլէք իգ-
պալի տէ ճիւմլէյէ թէվզի էթ միշ տիր,
վէ տիւնեանըն պախթը պիր վէզինսիզ
շէյ օլտուղունա նիսպէթ, հագգ թա-
ալա ամմէ իջին իգպալ եարատըփ՝ հէր
քէսէ պիր վէզինտէ թագսիմ էթ միշ.
պիհուտէ եէրէ թափընտըղըմըզ, պիզ-
տէն խարըճ էյլիքլէրտէ մուծլուլուգ
արամայալըմ, զիրա ծնլար պախթըն
վէրկիլէրի տիր՝ իգպալին մէտխալի
եօգ: Մէզինսիզ պախթ գօ պէյէն-
տիյի կիպի էօլջիւսիւզ թարթըսըզ՝ քի-
մինէ աղ, քիմինէ չօգ իհսան էթսին.
գօ աղ ալան պախթը խասիս տիր տէյի
զէմմ էթսին, չօգ ալան ճէօմէրտ տիր

տէյի մէտհ էթսին . էօթէ էանտա ֆէ-
լէյին հազգ վէզնէսի հէիսինի հազգ
իւզրէ վէզնէ հաիփ՝ հալէրինի թափիւ
հտէր ույտուրուր , էյիյի քէօթիւյէ ,
քէօթիւյիւ էյիյէ տէնկէ հաիփ՝ պիրինի
գօրգույլա վէսվէսէյլէ միւքէտտէր է-
տէր , օպիրինի թաթլը իւմիտ իլէ թէ-
սէլլա հտէր . զիրա գալպիմիզի կէրէք
սէվինտիրէն , կէրէք մահսուն հտէն ,
շիմտիքի հալին սէֆասը , ճէֆասը տէ-
յիւ տիր , իլլա կէլէճէք վաղթին էյի-
լիյի , քէօթիւլիւյիւ տիր :

Այ ատամ , մէրամըն նէ տիր . սէն
տէ պապիլին գուլէսի կիպի՝ եիւքսէլէ
եիւքսէլէ կէօյէմի չըգաճագսըն . էյ զա-
վալը , թանղըր սէնի զէվզլէնիյօր . իշ
թէ իշթէ տիւշէյօրսուն , գուրտուղուն
գուլէնին թաշլարը թօմրուգլարը պիրի
պիրի իւսթիւնէ տէվրիլիյօր , սէն տէ
ալթընտա էզիլտին գալտըն :

Տինլէ պէնի , պիրատէր , գուլթու
օլմագմը իսթէրսին . պիլ քի հէր մախ-
լուգուն կէօրէ պիլէճէյի էյլիք , վէ կէ-
րէք էարատանըն , կէրէք թապիաթին
հէր քէսէ իհսան էթտիյի քէրէմ , վէ
ազլըն վէ հասսէլէրին հտէ պիլէճէյի
սէֆա , էալընըզ իւշ շէյտէն իպարէթ
տիր . էանի՝ վիւճուտ սաղլըղը , գալպ

րահաթը, վէ քիշինին քիֆաֆի նէֆս
կէշնէճէյի. իշթէ իգպալ պունլար
տըր, քիշիյի գութլու էտէն պու իւչ
շէյ տիր. սէնտէ մուրատ օլտուգտան
սօնղրա, հէր նէ վագըթ իսթէսէն,
պու աղիզ քերէմլէրի գուլանըփ զէվ
գինի չըգարա պիլիրսին. անճագ վիւ
ճուտուն սաղլըղը, վէ միւհթաճ օլա
նըն զէնկինլիյի, փէրհիզքեարլըգտան
հասըլ օլուր. սէն փէրհիզքեար օլ տա,
օնլար սէնտէն այրըմագ: Ան, սէն,
էյ ճէննէթ մէյվէսի, Փաղիլէթլէր
փունարը. էյ կէօնլիւմիւն Փէրահը,
գալպիմին սատըգ տօսթու, էյ սէվտի
յիմ աղիզ րահաթլըգ. սէն ճէօմլէրտ
էլլինլէ պէրէքէթ խաղնէլէրինի աչմըշ,
րահմէթինի զանի զանի Փիքրիմէ, եիւ
րէյիմէ հէր տէմ սաչարսըն, լաքին
պէն օլ նամքէօր տիվանէյիմ քի, ին'ա
մընը գապուլ էթմէյիփ լէտտ էտէր,
եիւզ լէվլիրիրիմ:

Պախթըն իհսանինէ կէրչի էյիլէր
տէ նաիլ օլա պիլիր, Փէնալար տա, ամ
մա իսթիմալտէ իքիսինին տէ սէֆասը
էտինտիյի թարիգէ կէօրէ օլուր. էլ
պէթտէ հագգ վէ ինսաֆ իւզըն էտի
նէն զիյատէ Փէրահ էտէր, լաքին լա
յըգսըղ թարիգիլէ մալիք օլան նէ գա

տար սէվինէ պիլեր . ֆիլ-վագը գրսմէ-
 թին արայան ատամ՝ տօղրու եօլտա կէ-
 ղիփ հագգ իւղըէ գաղանմնգ մը էյի ,
 եօգսա էտէպ եօլունտան խարըճ՝ պին
 միհնէթ վէ մէշագգաթլա լայըդսըղ
 սէֆալար էտինմէք , վէ հագգը ինսա-
 ֆը սայմայարագ , հարամ հալալ պագ-
 մայարագ , նիչէ գաղալար , թէհլիքէլեր
 աթլայարագ , մալ ճէմ՝ էթմէք մի
 էյի . պէտ խուլլարա գուլ օլուփ՝ հիչ
 պիր շէյի սայմայարագ , միւլահագասըղ
 եաշայանմը էյի , եօգսա հալի՝ իսթէր
 ղանի , իսթէր միւհթաճ , քէնտի ֆա-
 ղիլէթ սահիպի օլան մը էյի . հանկի-
 սինի աճըր , հանկիսինի պըրփլարսըն .
 պախթը քիւշատէ օլան պէտ ախլագ
 ատամ՝ էն աղիմ շէնլիյի արասընտա
 պիլէ , եիւրէյի նէ հալտէ օլուր . էլլէ-
 րին ինտինտէ նէ փայէտէ օլտուղունու
 սահիհ պիլիփ՝ գալպի նէ եաս իչինտէ
 օլուր . քէօր պախթ , պէտ ախլագ եա-
 րամագա՝ հէր նէ գատար իհսան էթսէ ,
 հէր նէ գատար տէվլէթ վէրսէ , եինէ
 տէվլէթին էն ալասընտան մահրում
 տուր . գալպի փաք օլմատըղը քէնտինէ
 քիւլլի՝ հագարաթ տըր :

Պագ շու քեամիլ տիւնեատէ եաշա-
 յան ատամըն համագաթընէ տէրէճէ

տէ տիր .քի , ազիզ իգպալի , պէտ խույ-
լարա եազըն սայար , վէ տախմա Ֆազի-
լէթէ եար օլան գուլթ սուզլուզ տուր գը-
յաս էտէր : Աօգ , եօգ , էօյլէ տէյիլ ա
շաշգըն , էօյլէ տէյիլ . կէօզիւնիւ աչ քի
կէօրէ պիլէսին , շու կէօզիւնտէքի փէր-
տէյի եըրթ քի՝ եարատանըն էպէտի
նիզամընը կէօրիւփ , հայրան օլասըն .
սէն տէ օլ նիզամա ույ քի՝ իգպալին
իհսանինէ նաիլ օլասըն , տիւնեանըն
իխթիլալի սէպէպիյլէ , ինսանա վազը
օլան սրազը գազալէր քէօթիւլէրէ տօ-
գանսրղը գատար՝ էյիլէրէ տէ տօգան-
սրղը իչին , պիր ալայ ճահիլլէր , իւմիա-
լէրինի գաթ՝ էթմիշ տիվանէլէր , գալ-
պի փաք , Ֆազիլլէթ սահիպի օլան ա-
տամ՝ գուլթ սուզ օլուր , տէրլէր . հա-
շա՛ , խիլաֆ տըր . քիմի տին ուղուրու-
նա , քիմի տէվլէթ ուղուրունա նիչէ շէ-
հիտլէր , քիմի կէնճ , քիմի իխթիյար՝
էօլիւմիւ իրթիքեապ էթմիշլէր իսէ ,
գաթիլլէրինէ սէպէպ գալպլէրինին
փաքլիյիմի իտի , եօգսա էօմիւրլէրինի
իշ եէրինէ գօմայրփ՝ տին վէ տէվլէթ
էօլունա իրատէթլէրիյլէ գուրպան օլ-
մագ . ղայրէթիմիյտի :

Պու տիւնեատէ վիւճուտուն խաս-
թէլիյինէ իսէ՛ ազլըն տա խասթէլիյի օ

տուր . պիրինտէ թապիաթ , օպիրինտէ
 իրատէթ՝ ասըլ թարիդլէրինտէն չըգ-
 մագ տըր . նէ պիրի Վլաճտան տըր , նէ
 օպիրի . զիրա Վլաճ Ֆէնա շէյ եափ-
 մագ . իլլա թապիաթ քէնտի՝ հէր տէմ
 խայրա ճաճտ էթտիյինտէն , հէր Ֆէ-
 նատան պիր էյի մէյլէ ալաճագ օլտու-
 դու իչին , պազը քէրրէ կէվշէք պրագըփ
 տիւշիւրիւր քի , տիւշէն ատամըն թագ-
 սիրաթի , եափաճագը էյլլէյէ մէտար
 օլտուն . խային Վապիլ մագլըմ Հապի-
 լի էյլտիւրտիւյսէ՝ Ֆէլէյին սուլունէ .
 պիր շէհվէթլի պապա , քէնտի գանը
 պօզուգ օլմասըլլա , կիւնաճսըզ էվլատը
 եարէլի փարէլի տօղտոյսա՝ Ֆէլէք նէ
 եափսըն . պու խուսուստա Ֆէլէյէ ի-
 թալէի լիսան էթմէք կիւնաճ տէյիլ
 մի : Վա նիսթէրսին սուլթանըմ . եա-
 րատան Վլաճ՝ իտարէյէ գատըր օլմա-
 յան պիր զաիֆ ագըլ փատիշաճ կիպի ,
 տէվլէթինին ումուրունու պազը ին-
 սաֆսըզ ըիճալլէրին էլինէ պրագըփ՝
 տիւնեանըն պու էպէտի նիզամընը , վէ
 ալէմին խայրը իչին գուրուլմուշ գա-
 նունլարը պօզմալըմըյմըշ . աթէշ քէ-
 շան տէտիքլէրի տաղ՝ աթէշին փիւս-
 կիւրիւրքէն , պիր իլլամտար ատամ սէյ-
 րինէ կիթսէ , աթէշի սայմայըփ աղզը-

նա եագըն վարսա, օլ չըգան տէվ, չը-
գան թիւթիւն՝ պու պիր ալիմ ատամ
տըր տէյի, խաթըրնա րայէթ էտիփ՝
քէնտիյի եամգմասընմը. պէնիմ պիր ա-
զիզ տօսթոււմ թէք նէֆէս մարազընա
միւսթէլա օլմուշ տէյի, հավա՝ թա-
պիաթըն թէպտիլ էտիփ՝ պաշգա թէ-
սիրմի փէյտա էթսին. նէ՞ տէրսին:
Լիւքսէք եէրտէն պիր պիւյիւք թաշ
գօփսա, սէնտէ գաղարա ալթընտա պու-
լունսան, սէն ալթընտա էզիլմէյէսին
տէյի, թաշ քէնտի աղըրլըգ հիւքմիւ-
նիւ թէրք էտիփ՝ սէնին խաթըրն իչին
հավատա ասըլամը տուրսուն. եախօտ
պիր սագատ դուպպէ երգըլաճագ օլսա,
գաթլէ մուսթահագ պիր եարամազըն
ալթընտա պուլունմասընամը պէքլէսին:

Պու սուրէթտէ՝ տիւնեայը սէն քէօ-
թիւէր իչին եարատըլմըշ տէյօրսուն,
կէլ իմտի տահա պիր էյիսին արայա-
լմ. էօյլէ պիր եէր պուլալմ քի՝ էհա-
լիսի հէփ կհի ատալէթ, վէ երպանպը
ֆազիլէթ օլսուն. վագ՝ա ատալէթ սա-
հիպի օլանլար ֆէլէյին հէր իհսանինէ
լայըգ տըրլար՝ շիւսհէ եօգ. լաքին ա-
տալէթ տէտիյիմիզ նէ տիր. Մլահ-
տան զայրը քիմտէ՝ ատալէթ վար. հա-
լա սահանպը ատալէթ գըյաս էթտիյի-

միգ. քիմսէլէր, հէր պիրի պիր զիւ'իւմ
տէ, հէր պիրի պիր մէշըէպտէ տիր,
հիջ պիրի օպիրինէ ույմազ: Վալվին
կիպի ատամը պիրինէ սօրարսըն, գալ-
պինէ կէօքտէն նուր էնմիշ, Ֆիքրինի
աչմաղա Վլաճտան իլճամ օլմուշ տէր.
օպիրինէ սօրարսըն, ճէհէննէմին շէյ-
թանլարը պաշընա պիրիքմիշ, խալգըն
Ֆիքրինի շաշըրըփ՝ տօղրու եօլտան ա-
յարթ մաղա չալըշմըշ տէր: Քիմի պիր
Վլաճ վար տըր տէր. քիմի տէ բա-
հաթ եիւրէյլէ՝ եա Վլաճը ինքեար
էտէր, եա վաճիպ օլան իպատէթինի.
պիրինին գօրգուփ սադընտըղը շէյի, օ-
պիրի գապուլ էտիփ՝ իքի էլ իլէ սարը-
լը. պիրինին կիւնաճ տըր տէտիյինի՝
օպիրի սէվապ տըր տէյի տուրուր: Այ
պիրատէր, ինսանլարըն հէփսինէ եալը-
նըզ պիր թարիգ եարամազ միւմքին
տէյիլ. տիւնեատէ պու օլան զըտտի-
յէթ էլըէմ վէ մուգթազի տիր: Աօգ-
սա հայալինտէ դուրտուղուն ատալէթ
տիւնեասընտա, ատիլլէրին գուվլէթի,
պիր պիրինէ նէ գատար միւշապիճ օլ-
սա, պէյինլէրինտէ օլաճազ զըտտիյէթ
տէ, օ գատար ազիմ վէ շիտտէթլի օ-
լուր: Աինէ սէօյլէրիմ. հէր օլան խա-
յըրլը Գըր. պինաէն ալէյճ, էկէր պու

տիւնեա հէմ էյիւէր իջին, հէմ քէօ-
թիւէր իջին եարատըւմը ըսա, հան-
կիսինին հալի տահա րահաթ տըր՝ ծնա
պագալըմ. գարտաշընա զուլմ ու թա-
ատտի իլէ ճէվը հտէն մի էյի, եօգսա
պիր խայր ամէլ իշէյէմէ տիյի կիւնիւ
զայ՝ աթտէն սայան ատամմը էյի:

Աշէլիւմ աոհասը Փաղիլէթէ. Փա-
ղիլէթ գուլթսուս տուր, հալի սէֆիլ
տիր, քիմսէնին կէօղիւնտէ տէյիլ.
պէտ խուլար մալէրէ զարգ օլմուշ,
Փախը ու մէսէրրէթ իլէ, զէվզ վէ սէ-
Փա էթտիյի եէրտէ, Փաղըր Փաղի-
լէթ սահիպի՝ պիր քէօշէտէ մահսուն
գալմըշ, քիմսէ իթիպար էթմէղ տէյի՝
հէմ աճըրլար, հէմ խօրլարլար: Աշ-
լի, վաղը՝ տըր, պաղը քէրրէ էյլէ օ-
լուր. լաքին Փաղիլէթին իւճրէթի ալ-
թուն կիւմիւշ տէյիլ տիր, իսթէր էյի-
լէր հագգընտա, իսթէր քէօթիւլէր
հագգընտա՝ հէր քէսին աննընըն թէրի
պահասը տըր. միսալ, պիր եարամաղ
ատամ չիֆթտէ չըպրգտա էքիփ պիչ-
մէտէ չալըշսա, եախօտ մալ խաթըր
իջին, եա պիր ինտաֆսըղ փատիշահըն
հէվաի նէֆսի իջին եօրուլսա, իքի սու-
րէթտէ տէ իւճրէթէ շայէսթէ տիր.
քէզալիք խօշ ախլաղ ատամ, կէրչի ա-

լիւ վէ միւհ թաճ օլմագ իհ թիմալ տըր ,
 լաքին մալտէ կէօպիւ օլմայրի՝ եալընըզ
 գալախնին բահաթընա տա գանաաթ
 էթմէք իհ թիմալ տըր . ծնուն տա իւճ
 րէթի գալախնին բահաթը օլա պիլիւր :
 Եինէ պու ճիւմէ իլէ տէյէլիմ քի մալ
 տար օլսուն . տահա պիւր տէյէճէյին
 գալըրմը : Հայ , հայ . օ վազըթ տա՝
 եա սաղըղըր եօգ , եա ազըր գըսսա տըր ,
 տէրսին . ազըր տա էվիլէլ օլսուն , վիւ
 ճուտու տա սաղ օլսուն . տահա նէ՝ իս
 թէրսին : Սայր , էլինտէ բուխսաթ եօգ ,
 նուֆուզ սահիպի տէյիլ . խօշ ունտու
 պիւր տէ թախթ վէրէլիմ , պաշընա պիւր
 տէ թաճ կիյտիրէլիմ , խաթըրն խօշ
 օլմըրմու . եա պէօյլէ պիւր ազիզ ատամ ,
 նիշին պու ալչագ տիւնեատէ տօղմա
 լըյմըշ , կէօքտէքի փարլայան էրլտըզ
 լարըն պիրինտէ տօղմուշ օլմալը տէյիլ
 միյտի . էճէլէ միւպթէլա օլաճաղընա՝
 պիւր էպէտի զաթ օլմալը տէյիլմիյտի
 տէյի՝ օ վէրտիքճէ սէն խաթէրսին ,
 ալտըգճա տա թամարներ արթըրըրսըն .
 պու մէշրէպտէ օլան գանաաթսըզ ա
 տամ՝ շիւքրիւնիւ պիլէ պիլըրմի . Ալ
 լահ տահա չօգ վէրէ պիլիւր տէյի , հա
 լա էլինտէ օլան՝ քիֆայէթ միգտարի
 օլտուղուն կէօրէ պիլըր մի : Այ կէօ

զիւ տօյմաղ թամանքեար, մաթլուպու-
նու՝ Ալլահըն քերէմ խաղնէսի թիւ-
քէնմէզ օլտուղունտան պահս էտէր-
սէն, թամանըն նէրտէ գարար էտէր:

Այու տիւնեա գալպ րահաթընը քի-
շիտէն նէ ալա պիլիր, նէ վէրէ պիլիր.
պու գալպ րահաթը Փաղիլէթին իւճ-
րէթի տիր. շայետ Փաղիլէթէ պու իւճ-
րէթ փէք աղ տըր, տահա զիյատէ շէյ-
լէրէ լայըգ տըր՝ տէրսին. պէլքի պալա
իւնվանլար, թիւքէնմէզ մալլար, միւ-
ղէյէէն սարայլար ճաիղ կէօրիւրսին.
էօյլէ մի. էյ զավալլը. պունլար Փա-
ղիլէթին ասըլ իքրահ էթտիյի շէյլէր
տիր. պունլար չօգ տէֆա՝ քէնտի խա-
րապընա սէպէպ օլուր արմաղանլար
տըր: Հայ, Հայ. նէ Փաղիլէթլէր քի-
շինին կէնճ եաշընտա պահար չիչէյի
կիպի աշըլմաղա պաշլար տա, պու դըս-
մէթլէրլէ միւնասիպէթի օլտուղուն-
տան՝ վարա վարա կիւլ կիպի սօլար, վէ
ախըր վագթինտէ տիպիտիւղ մահվ օ-
լուր կիտէր: Այալանճը մալին գուրտու-
ղու տուղագլար՝ կէօյա սէտխույ ատա-
մըն գալպինի րահաթ մը էտէր. եիւ-
րէյինէ գարտաշ մուհապպէթի վէրիը
մի՝ սանըրսըն. հաշա. կէրչի փէք միւհ-
քէմ տէմիր գապուլարը աշա պիլիր,

հէր քէսին էսրարինէ վագըֆ օլուր ,
 հէր քէսին ըրզընը սատագաթընը ա-
 յարտըր : վէ հէր շէյտէն ազիզ՝ մու-
 սարէք հագգը պիլէ սաթըն ալա պի-
 լիր : լաքին քիմսէնին եիւրէյինի սա-
 թըն ալամազ , քիմսէնին մուհապպէ-
 թինի էտինէմէզ : Պու սուրէթտէ պիր
 խօշ ախլագ ատամ՝ ալէմէ մուհապ-
 պէթի օլուփ՝ տիլի թաթը , եիւզիւ
 կիւլէր , գալպի փաք օլտուգտան սօնդ-
 րա , մալ միւլք սահիպի տէյիլ տիր
 տէյի՝ թանդըր ծնտան եիւզ չէվիրմիշ
 տէմէք տէլիլիք տէյիլ մի :

Քիշինին զիւլլիւ , շէրէֆի , հալինին
 ալա , էտնա օլմասըյա օլմազ , իլա քէն-
 տի ամէլինին էյի , Ֆէնա օլմասըյա օ-
 լուր : Պիրատէր , հալին իսթէր ալա
 օլտուն , իսթէր էտնա , սէն պուլուն-
 տուզուն հալտէ գուտուր էթմէ , զիմ-
 մէթինի իճրա էյլէ , խայրըն , շէրէֆին
 ծնունլա օլուր : Վէրչի հէր քէսին գըս-
 մէթի պիր պիրինտէն Փարգը տըր ,
 լաքին սէնին գըսսաճըզ նազարընա կէօ-
 րիւնտիւյիւ դատար տէյիլ : Վիյտիյին
 րուպա եա գապաճա պիր սուլայմըշ , եա
 սըրմանլա տօգունմուշ տիպա , սէնին
 շէրէֆինէ , զիւլլիւնէ՝ նէ զարարը օ-
 լուր , նէ Փաիտէսի : Վաքիճինին կէօք-

սիւնտէքի մէջին, տէրվիշին պաշտօնա-
քի սիքքէ, փատիշահըն արդասընտա-
քի քիւրք՝ հէփ քէնտիւէրէ եադըշմըշ
տըր : Այ, վայ . հէլէ շու ազաճրգ
տէտիյին Ֆարգա պադ, տէրվիշին քիւ-
լահըլա փատիշահըն թաճընը պիր պի-
րինէ թէշպիհ էտէյօրսուն, պունտան
ղիյատէ Ֆարգմը օլուր տէյէճէքսին .
պէլի, պիրատէր, պունտան չօդ զիյատէ
Ֆարգլը շէյ վար . պիլիրմիսին հանկիսի
տիր . տէլի իլէ ուսլունուն արասը տըր
քի՝ պունտան չօդ Ֆարգլը տըր . փա-
տիշահ տէրվիշ կիպի եաշասըն, տէրվիշ
էսքիճի կիպի պէքրի օլսուն տա, օ վա-
դըթ անդլարսըն քի՝ քիշիյի ալա էտէն,
փատիշահըն թաճըմըյմըշ, տէրվիշին
քիւլահըմըյմըշ, եօգսա քէնտի լիյա-
գաթըմը : Պիր ատամ նէ գատար ալա
օլսա, լիյագաթը օլմատըգճա, էլպէթ-
տէ ալչադ օլուր, նէ սամմուր քիւրքիւն
Ֆախտէսի վար, նէ մէշին էօնլիյիւն
զարարը :

Փատիշահ նազարընա վէ ըիճալին
հիմայէսինէ նա՛իլ օլուփ՝ մանսըպլար է-
տինէ պիլիրսին, մէրթ էպէլէր գաթ՝ է-
տէրսին . ճէտտին էճտատըն մէշհուր
քիմսէլէր օլուփ՝ ծնլարըն նէսլինտէն
լամ տէյի էօյիւնէ պիլիրսին, լաքին է-

կէր էվլատըն լիյագաթը, էճտատընըն
 գանը գըյմէթինտէն պահս օլունմագ
 ճախզ իսէ, սէն տէ լիյագաթընը՝ էճ-
 տատընըն տամարընտան ճէվէլան էթ-
 տիրմէք իսթէրսէն, պարի մուգայէտ
 օլ. պէյնլէրինտէ՝ վաթանընա Փախ-
 տէսիզ, տիւնեայէ մուզուրը քիմնէլէր
 զուհուր էթմիշ իսէ՝ սագըն ծնւարըն
 իսմինի անմա. Փաղաթ Փաղիլէթ եօ-
 լունտա օլուփ՝ խօշ ամէլլէր իլէ, իսլահ
 նասիհաթլէր իլէ մէշհուր օլանլարը
 թա՛տատ էյլէ. զիրա սէնին գանըն նէ
 գատար էսքի օլտա, ալլագ էիւրէքլէր-
 տէն ճէվէլան էթմիշ օլտուգլայն, էլ-
 պէթտէ ալլագլըգ փէյտա էթմիշ օ-
 լուր, շիւպհէ եօգ. վէ արատա պաղը
 մանլի խապիս իլէ, եախօտ օլան տէվ-
 լէթինի Ֆէնայէ թէլէֆ էթմէյլէ սէյ-
 լէնմիշ քիմնէլէր վար ըտա, ծնւարը հիչ
 խաթըրընա կէթիրմէ. վէ լաիլաճ ան-
 մագ իգթիզա էթտիյի հալտէ՝ ութա-
 նարագ սէյլէ. ՎՅ պիրատէր, պիր ալ-
 լագ պէտ ախլագ ատամ, հաղըթի
 Սիւլէյմանըն նէսլինտէն պիլէ օլտա՝
 եինէ ալլագ տըր, եինէ ալլագ :

Ե ու տիւնեատէ պիր տէ ինսանըն
 պիւյիւքլիւյիւնիւ արայալըմ, պագալըմ
 պիւյիւքլիւք նէ տիր, նէրէտէ օլուր. ա-

Ճասպա տէվլէթ վիւքէլասը արասընտա՛մը օլուր, եօգսա գահրամանլար, սահիպ գրանլար պէյնինտէմի էյլէնիր. գահրաման ատամլարա պագարսագ՝ իսքէնտէր փատիշահտան շիմտիքիլէրէ կէլինճէ, հէփ պիր ագըլտա չըլղըն տէլիլէր տիր. պիւթիւն էօմիւրլէրինտէ ճահտ ու մէրամլարը ալէմի քէնտիլէրէ տիւշմէն էտինմէք. տուրմագ օթուրմագ պիլմէղլէր, հէվէսլէրի տաիմա իլլէրի կիթմէք, նէ պաստըղլարը եէրի կէօրիւրլէր, նէ պասաճագլարը եէրէ պագարլար :

Տէվլէթ վիւքէլասընը սօրարսան, մաթէգատտիւմտէն պու անէտէք օլանլար՝ հէփ պիր պիրինէ պէնղէր. մասլահաթտա իհմալճը, քէնտիլէր իքի եիւղլիւ, զայէթ եիւղէ կիւլիւճիւ, կէճէ կիւնտիւղ էթտիքլէրի տէրս՝ գարտաշընը զաֆիլ ալլայըփ ալտաթմագ, վէ կիւճիւ եէթմէզ՝ պիչարէ ֆուգարայը եէնէ պիլիյօրում տէյի թէքէպպիւր էթմէք տիր :

Իմտի իքիսինին տէ հալինի թէֆթիշ էտէլիւմ. տէյէլիւմ քի՝ իքիսի տէ մէրամընը իճրա էտէ պիլսին. սահիպ գըրան օլան՝ ֆէթհ էթսին, զապթ էթսին, տէվլէթ վիւքէլասը՝ էլի ալ

տատա պիլսին . Էջլէ իսէ պիւյիւքլիւ
 յիւն մէյվէսի դապահաթ ըմըշ, զու-
 լումքեար օլանա պիւյիւք ատամ, քի-
 պար ատամ տէմէլի . հիչ պէջլէ միւ-
 նասիպէթսիզ սէօզ օլնւրմու . հաթ թա
 պիրինին թասլատըղը սախթէ քեամիլ-
 լիք՝ ալչադլըղընը իսպաթ էտէր, ազըլ-
 սըզ օլտուղունու կէօսթէրիր . օպիրի-
 նին տէ րապըթասըզ եիյիթլիյի, շա-
 նընը շէօհրէթինի քէօրլէյիփ՝ չըլղըն-
 լըղընը թահգիզ էտէր : Եօգ տօսթ ում,
 եօգ . քիպարլըզ պիւյիւքլիւք էջլէ օլ-
 մազ . պիւյիւք ատամ քիպար ատամ
 տէյի, պիր հագգ մուրատէ ըրզը վա-
 դարըլա երէնէ տէրլէր . նահագգ եէ-
 ըն՝ տախի հափիսլէր չէքսէ, վաթանըն-
 տան նէֆ՝ օլսա, Սօդրաթ կիպի դաթլ
 օլսա պիլէ, եինէ քիպար տըր, եինէ
 պիւյիւք ատամ տըր :

Պէնի ատէմին պիր ազիզ շէյ կիպի
 թափընտըղը, պիր տէ շէօհրէթ վար .
 շէօհրէթ տէյի արզու էթտիյիմիզ՝
 պիզտէն խարըճ պիր պօշ շէյ տիր
 քի՝ էլին ինտինտէ տօղար, էլին ին-
 տինտէ էօլիւր, պիզի էօլմէտէն էվվէլ
 թէրք էտէր՝ պի մանա պիր իսիմ
 տիր : Բիշլինին Ֆերահը գալպինտէ
 օլան հասսէտէն հասըլ օլուրսա, շէօհ-

րէթ տէտիքլերի էլին ինտինտէ օլ
 տուղու հալտէ, էլին գալպինտէ օլան
 շէյ՝ պէնիմ նէ գատար խօշումա կէ-
 լէ պիլիր. խալգ սէնի սէօյլէր իմիշ,
 եախօտ խուսրէվ շահը նագլ էտէր ի-
 միշ, սէնին գալպինէ նէ Փախտէսի օ-
 լա պիլիր: Ե հօհրէթ պիր կէվշէք
 րիւզկէար տըր քի՝ տօսթ ումն զա տիւշ
 մանըմըզըն արասընտա էսէր, մատասը-
 նըն պիր գուլաղընտան կիրիր, օպիրին-
 տէն չըգար. հէր նէ թարիխտէ, հէր
 հանկի մահալտէ օլա, կէրէք Ֆրէն-
 կիսթանտէ, կէրէք արապիսթանտէ,
 պու կիւնքի նամտարըն նամը, կէչմիշ-
 լերին շէօհրէթիլէ պէս պերապէր
 տիր. իսթէր ախէրէ շէօհրէթ վերիր
 իմիշ, իսթէր քէնտի շէօհրէթի իչին
 չալըշըր ըմըշ, իսթէր իլիմտար ատամ
 ըմըշ, իսթէր պիր գահրաման, հէփի-
 սինին հագգընտա վաղը օլան պէօյլէ
 տիր. զիրա պու շէօհրէթ՝ էկէր քիշի-
 նին ազլը էվլէլ օլմասը իչին իսէ, ազ-
 լը էվլէլ, զէքի օլմագ պիր պիւյիւք շէյ
 տէյիլ տիր. եօգ էկէր էիյիթլիք իչին
 իսէ, պիր գահրաման ատամըն էիյիթ-
 լիյի՝ եարասա եարասա, էլէ զուլմ է-
 տիփ խալգըն պաշընա զազասլ օլմաղա
 եարար: Ալլահըն էօղէնէ էօղէնէ եա-

րաթտրղը խօշ ախլադ ատամը՝ պուն-
 լարըն հանկիսինէ թէշպիհ էտէպիլիւ-
 սին : Ահրջի շէօհրէթ պաղը պէտ նամ
 ատամլարըն իսմինի դայս էթտիրմէզ,
 պէլի . լաքին պաղը քերրէ մարիֆէթի
 շէր իլէ գաթլ օլան եարամնաղըն լէշինի
 տէ մէզարա կէօմմէզլէր . անճադ կէօմ
 մէտիքլէրի՝ ալէմէ իպրէթ օլսուն իչին
 տիր , պէտ գօգուսոյլա հաւայը պօղ-
 մագ իչին տէյիլ : Աիհայէթի քէլամ
 շէօհրէթին էօնիւնտէ լիյագաթ օլմա-
 տրդա՝ հէմ պիր պօշ շէյ տիր , հէմ
 ալտատրճը տրը . էօնիւնտէ թիւթէն
 իզզէթ պուհուրու , կերջի քիշինին պա-
 շընը աշար , լաքին գալպինտէ իլիշիփ
 տուրմագ , բիւզկէարըն էօնիւնէ տիւ
 շիւփ չափուճագ տաղըլըր : Քիշիյէ
 մէմէքէթ տօլուսու ճահլէրին երլ-
 լարճա մէտհինտէն իսէ , քէնտի գալ-
 պինին պիր սաաթ հիւսն իւ շէհատէ-
 թի՝ չօգ զիյատէ Փերահ վերիւր , սէվին
 տիրիր :

Աղըլ հագգընտա՝ ինսանըն ագլը իր-
 ֆանը՝ նէ տիր , ֆիրասէթի՝ նէ տիր .
 ինսանա ֆիրասէթ տէն նէ խայր օլուր .
 պիլկիճիք նէնին ատը տրը , աճապա
 պիլմէզ օլտուղունու պիլմէք մի տիր .
 ագլըմըղըն գըսսա օլտուղունու անղլա-

մանգ մը տըր . եօգսա կերէք էլին , կէ-
րէք քէնտիմիզին՝ օլան թագսիրաթը
թանրմանգ մը տըր : Այ պիրատէր , է-
կէր Ֆիրասէթիմիզին պունտան զայրը
Ֆայիտէսի եօղ ուսա , եազըգ օ ազը-
լա , եազըգ օ Ֆիրասէթէ քի՝ քէնտի
զա՛ֆինի խապէր վերմէքտէն զայրը իշէ
եարամազ :

Ալէլիւմ տիւնեանըն էյլէքէրինէ .
տիւնեանըն էյլէքէրի՛նէ տիր . կէլէնի
կիտէնի իրատ մասրաֆ էթսէք , էլտէ
նէ գալտըղըն անղլարըղ : Աքսէրիյա
պիրինի արա՛րքէն , օպիրի դաչար . չօգ
տէֆ՝ա պիր պիրիյէ միւնասիպէթ ալ-
մայրի , հէփ պիրտէն մահվ օլուր : Պու
էյլէքէրի էլէ կէթիրմէք իչին , րահա-
թըմըղը քիւլլիյէն ֆիտա , վէ չօգ քէր-
րէ ըրզըմըղը , վէ պաղը քէրրէ էօմրիւ-
միւզիւ պիլէ թէհլիւքէյէ գօմադ իդ-
թիզա էտէր : Պագալըմ պու թէհլիւ-
քէլէրի իրթիքեապ էտիփ՝ արզու չէք-
տիյիմիզէ տէյէրմի . պիր տէ պու էյ-
լէքէրի ադա՛է իլէ սաթըն ալանլարա
սօրալըմ , ճահտ ու զայրէթ իլէ , եա-
խօտ թէվֆիգ իլէ մալիք օլանլարա
սուալ էտէլիւմ , վէ կերէյի կիպի թէֆ-
թիշ էթտիքտէն սօնղրա , պագալըմ
քէնտի հալիմիզի՝ օնլարընքի իլէ տէյիշ

Էթմէյէ կէօնլիւմիւզ չէքէր մի : Իզ
 զէթ արայան, շէօհրէթ իսթէյէն, մալ
 արզուլէյէն, պազը զաիֆ ագըլար վար
 րսա՝ պիր քէրրէ քիթապլարը աչըփ,
 թարիխլէրի օգուսունլար, պագ էթ-
 տիքլէրի չէվլէստէն նաւըլ իքրահ է-
 տէրլէր . նիչէ շան, նիչէ շէօհրէթ սա-
 հիպլէրի՝ հայաթ ինտէ՝ իզզէթլէրի ար-
 շա չըգմըշ իքէն, քէնտի էօլտիւքլէյն՝
 իսմի եա նապէտիտ օլմուշ, եա րէզա-
 լէթլէ մէշհուր օլուփ գալմըշ տըր : Եւ
 չէ պին մալտար ատամլար, նան փարէ-
 յէ միւհթաճ օլմուշլար . միւտտէթի
 էօմիւրլէրինտէ էտինտիքլէրի մալտէն
 շէօհրէթտէն՝ էլլէրինտէ Ֆագաթ զա-
 միրլէրինին զիմմէթ իսթիրապի քեար
 գալմըշ : Մալտէ շէօհրէթտէ՝ մութ-
 լուլուգ օլմատըղընա աթիգ վէ ճէտիտ
 թէվարիխտէ նիչէ մէշհուր էմնալլէր
 վար . պիզ իսէ պիր ատամըն տէվլէթ
 նազարընա կիրտիյին կէօրսէք, պէլքի
 հիլէ թարիգի իլէ, վէ տօսթունա խը-
 յանէթ էթմէյլէ պիլէ՝ պիր մուրատէ
 նաիլ օլտուղուն կէօրսէք, իգպալի քէ-
 մալտէ տիր տէրիգ . մէկէր իգպալին քէ-
 մալի փատիշահընը ալտաթմագ, տօս-
 թունա խըյանէթ էթմէք մի իմիշ . ա-
 ճաիպ միւլահագա . պալչըգ իչինտէն

պիր կիւղէլ Սէնէտիք շէհրի չըգար կիւ
պի, մէքրուհ գապահաթտէն տէ էյ-
լիք հասըլ օլմագ միւմքին մի տիր. եօգ
գարտաշ եօգ : Պիւյիւքլիյէ գապա-
հաթ հէմինան տըր, պէրապէր կէղէր-
լէր, իքիսինին տէ իշկիւղարլըղը խալ-
գըն չէքտիյի մուսիպէթտէն նաշի տիր.
էլլէր պէլայէ ուղըամալը քի՝ քէնտիլէր
մէրամլարըն իճրա էթմիշ օլսունլար :
Հէր պիրինին պաշընտա պօյ պօյ չէլէնք-
լէր վար, լաքին հէփ գանլը չէլէնքլէր
տիր, էն հալալի ագճէ իլէ սաթըն ա-
լընմըշ տըր. պէօյլէ պիւյիւքլիյէ հէ-
վէս էտէնլէր՝ էօմրիւնիւ կէօնիւլ աղա-
պըյլա իփրանտըրըր. կէճէ կիւնտիւղ
ղէվգ սէֆա թամաընտա, զէվգտէն տէ
ուսանմըշ սէֆատան տա, քէնտիտէն
տէ պըղմըշ էլլէրտէն տէ. աղըպէթ
քէնտի տիւնէատէն կէօչիւփ՝ իսմի
խալգ պէյնինտէ րէզալէթլէ մէշհուր
օլուր գալըր :

Իշտէն կիւճտէն էլ չէքմիշ, մասլա-
հաթ զաիլէսինտէն ուղագ, տէվլէթ
գօրգուսունտան էմին, էօմրիւնիւ կիւ-
նիւնիւ ճան սըգընթըսըյլա՝ խայըրսըղ
րահաթ լըգ տա կէչիրէն մալտար ատամ,
աճապա պունլարտան րահաթմը տըր.
հալի պունլարտան էյի մի տիր. օլնա-

Ֆիլէ կէջերտիյի ուղուն էօմրիւն, պիր
 քերբէ միւտտէթինի թէֆթիշ էտէ-
 լիմ, նէյէ եարամըշ, սահիպինին զու-
 րուրու թասվիրլէրիյէ տօնանմըշ գօ-
 նազլարտա սաքին, էթրաֆը հիչլէր ի-
 լէ տէօշէնմիշ, նէ եանա տէօնսէ հիչ,
 նէյէ եափըշսա հիչ, իշի կիւճիւ հիչ,
 էօմր ու սալթանաթընը հիչ իլէ կէջեր-
 տիյի եէրտէ, գօրգունճ հայալաթ ույ-
 գուսուն հարամ էտէր. աճ կէօղլիւ մի-
 րասխօրլար ֆիքրինի թաճիզ էտէր,
 եանազ գարըսը պիր սաաթ րահաթ գօ-
 մազ. տէմիր սանտըզլարընա էլ ուղատը-
 յօրլար, էօմրիւնէ, ըրզընա գաստ է-
 տէյօրլար սանըր. հալա գօրգտուղու
 թէհլիքէլէր, վէ կէջմիշ թագսիրաթ-
 լարըն զիմմէթ իսթիրապի, վէ կէլէ-
 ճէք էճէլին գօրգուսու, մէյուս գալ-
 պինէ պի նիհայէ կզիյէէթ վէրիփ՝
 եիւզ սին ճէվը ու գահը իլէ վագթի
 թէմամ օլուփ՝ մէզարա կիրիր: Հայ,
 հայ. պիր մալ էյի եօլա սարֆ օլու-
 նուփ՝ սահիպինին իսմինէ շան, շէհօրէթ
 վէրմէտիքճէ՝ խայըրսըզ տըր, ուղուր-
 սուզ տուր. կերէք մասլահաթ իչինտէ
 օլան, կերէք թէնհատէ եաշայան զէն-
 կին՝ խապասէթլէ եաշատըզճա՝ հա-
 սէտտէն զիյատէ աճընմաղա լայըզ տըր.

պուլ միսիլլի ատամլարըն իգպալինէ գա-
փըլմա, պիրատէր, պուենլարըն էվվէլլյ-
լէ ախըրընը բուպար էյլէ. կէօր քի՝
էյլիք տէտիքէրի, մալ տէյի թափըն-
տըզլարը շէյտէն՝ էլտէ գալան պիր կէօլ-
կէ տիր. կէօրիւփ կէչիրտիքէրի հայա-
լաթտէն՝ ֆիքիրլէրինտէ գալան, ֆա-
գաթ բէզալէթտէն իպարէթ օլան՝ իֆ-
թիսարլէրի տիր:

Ը իմտիյէտէք սէօյլէտիյիմիզ նա-
սիհաթըն մէֆուլմի պու տուր քի, ա-
րատըզըմըզ մէյմէնէթ, իգպալ տէտի-
յիմիզ, պախսթըն վէրտիյի ին՝ամլարտա
օլամազ. իգպալ վէ մութլուլուգ ֆա-
գաթ ֆազիլէթտէ տիր. մութլու ա-
տամ տէտիքէրի՝ ֆազիլէթի օլան տըր.
պու ֆէթվայը ֆիքրինտէ գալի թուլթ,
պիրատէր, վէ տախմա տէրս էյլէ:

Ֆազիլէթ տէտիյիմիզ՝ պիր լէքէսիզ
գատէհ տիր, իչինէ տախմա էյլիք ազար,
ֆէնանըն տամլասը պիլէ կիրէմէզ, հէր
լիյադաթըն իւճրէթինի վէրիր. կէրէք
ալմատա, կէրէք վէրմէտէ խօշլանըփ՝
ֆէրահ էտէր. թէվֆիգ պուլտուղու
մասլահաթա սէվինիր, բասթ կէլմէ-
յիփ՝ միւշքիլ օլանտա, զայրէթի էլ-
տէն դօմազ. բահաթ եիւրէյլէ տայա-
նըր տուրուր. էլլինտէ վար ըսա զէվգի-

նի չըզարրըր, ուսանմազ. եօղուսա Ֆա-
զըրըզա բազի օլուր, հալինտէն շիքեա-
յէթ էթմէզ. գազա ու պէլալէր իլէ
ճէնքլէշիփ՝ Ֆէլաքէթ աթէշինտէ իֆ-
րազ օլուր փաքլէնիր: Ֆազիլէթին ազ-
լամասը, ճէհալէթին պօշ եհրէ տաթ-
սըզ կիւլիւշիւնտէն չօգ էյի տիր: Ֆա-
զիլէթ հէր շէյտէն պիր էյլէք չըզարրըր,
էյլիյի հէր եհրտէ արար, պուլուր, է-
լէ կէթիրիր: Հէր տախմա չալըշըր,
ասլա եօրուլմազ. էլին տիւշտիւյիւնէ
սէվլինմէզ. քէնտի պիւյիւքլիւյիւնէ թէ-
քէպպիւր էթմէզ. լաքին էլին տէ պիւ-
յիւքլիւյիւնէ խաքի փայ օլմազ. քէն-
տիյէ գանասաթ էտէր, քիմնէյէ իհ-
թիյաճը եօգ. քէնտիտէն զայրը շէյ
արզուլէմէզ, վէ քէնտիյի հէր նէ վա-
զըթ արասա պուլուր:

Ֆէլէյին հէր քէսէ վէրէ պիլէճէյի
էյլէք անճադ պիր իգպալ տըր. ագլը
թամ օլան՝ իգպալին նէ օլտուղուն անդ-
լայա պիլիր. հասսէսի սազ օլան լէզ-
ղէթին ալըր. իգպալին սագընըրի գա-
չընտըղը, եալընըզ պէտ խույ աստամլար
տըր քի՝ մալ իչինտէ զարդ օլմուշ, եի-
նէ հալլէրի սէֆիլ տիր. աֆիթապ կի-
պի նուրուն պտընընտա պիլէ կէօղլէրի
կէօրմէզ ամա տըր: Այօշ ախլազ ա-

տամ իգպալի ներէտէ օլտա , արամա-
տան պուլուր : Հագգա պինա օլմուշ
տինի պրագըրի՝ այրը մէզհէպլէրէ գուլ
օլմազ . իլիմ խուսուսունտա եալընըզ
պիր թարիգէ պաղլանըրի տուրմազ . իլ-
լա թապիաթի թէֆթիշ էտերէք՝ եա-
րատանըն եօլունա կիտէր , տախմա եա-
րատանա թապի տիր . եէր իլէ կէօյիւ
պիր պիրինէ պաղլայան , ինսանը Վւ-
լահա պէնտ էտէն հիքմէթլի զէնճիրի
ասլա էլինտէն պրագմազ . վէ պու եէ-
քիւն զէնճիրտէ պիր գուլթու մախլու-
գուն իգպալի քէնտիտէն կէրէք ալա ,
կէրէք էտնա զաթլէր իլէ միւշթէրէք
օլտուղունու պիլիր , վէ պէօյլէ օլմամազ
միւմքին իւ միւթ էսալվէր օլմատըղընը
անղլար , վէ ճանըմըղըն ասլը վէ նէթիւ
ճէսի նէ օլտուղունու՝ պու եէքիւնիւն
իթթիֆագինտէն էօյրէնիր : Պունլար-
տան գաթի նազար կէրէք տին , կէրէք
շերիաթ , վէ կէրէք էտէպ ֆաղիլէթ-
լէրի՝ Վլահհըն աշգընտան , վէ ինսան-
լարըն մուհապպէթինտէն հասըլ օլ-
տուղունու հիսս էտէր :

Վզիզ իւմիտին լէզզէթինի ալան՝ եի-
նէ խօշ ախլադ ատամ տրր . լաթիֆ
իւմիտ եափճա եափճա կէլիփ՝ իփթիտա
գալպինէ կիրիր , պատէհու իթիգատ-

լա պուլուշուփ՝ քիշինին ճանընը մէս-
րուր էտէր սէվինտիրիր . վագ՝ա հալի
վագթինտէ օլա պիլէճէք պիր մալոււմ
էյլիք իւմիտի , վէ կէլէճէք վագթիթտէ
օլաճագ մէճհուլ էյլիք իթիգատի , թա-
պիաթին պիր աճախպ հիւնէրի տիր քի՝
եալընըղ ինսանա մախսուս տուր . խօշ
ախլագ ատամ պունլարը հիսս էտէր ,
կէօրիւր , վէ հայրան օլուր . սաիր հայ-
վանաթ հալա օլան էյլիքտէն ղայրիսին
նէ պիլիր , նէ արար : Այ գատըր Աւ-
լահըն ատալէթի , էն ալա տէվլէթի
կէթիրիփ՝ պէ՛նի ատէմին զաթինտէ էն
ալա ֆաղիլէթէ պէնտ էթմիշ , ինսա-
նա իգպալ վէրմիշ , իգպալին եանընա
պիր տէ խօշ իլգա գաթմըշ քի՝ իգպալի
էտինէն ատամ , տէր ագապ ախէրէ տէ
նէշը էթմէյէ ճահտ էտէր :

Վիշինին քէնտի մուհապպէթի ,
քէնտիտէն էլէ , էլտէն Ալահա տէրէ-
ճէ տէրէճէ չըգարագ՝ քէնտի էյլիյիմի-
ղի գարտաշըմըղըն էյլիյինտէ րասթ կէ-
թիրիր պուլուրուղ . գարտաշըմըղա օլան
էյլիք պիղէ օլմագ կիպի օլուր : Աքին
սէն պիր ալիճէնապ ատամ սըն , պէլքի
պու գարար սէնին էիւրէյինէ աղ կէլիր ,
գանատաթ էթմէգսէն . նէ մանի , սէն
տահա իլէրի կէօթիւր , տիւշմէնինէ

գատար արթըր, տիւշմէնինի տէ սէվ,
 ճնա օլան էյլիյէ տէ սէվին. սէնին եիւ-
 րէյին օլ գատար կէնիշ տիր քի՝ էյ-
 լիք խուսուսունտա տիւնեալար սըղար.
 տիւնեատէ օլան մախլուգուն հէփսինի
 գալաինէ սըղտըրա պիլիրսին. վէ իգպա-
 լին քէմալիյէէթի մուհասպաէթին քէ-
 մալիյէէթինէ մութապըգ օլտուղուն
 տան՝ սէնին միւրիւվլէթին նէ գատար
 չօգ օլա, իգպալին տէ օ գատար չօգ օ-
 լուր, օ գատար գութլու օլուրսուն:

Ալլահըն մուհասպաէթի՝ եէքիւնտէն
 էնէր, նուր կիպի ալէմէ տաղըլըր. լա-
 քին պէնի ատէմին մուհասպաէթի՝ ին-
 սանտան չըգըփ եէքիւնէ եայըլմալը.
 պինաէն ալէյհ Ֆազիլէթ սահիպի օլան
 ատամըն, պու աշգընը թահրիգ էտէն՝
 քէնտի քէնտիյէ օլան մուհասպաէթի
 տիր. քիշի քէնտիյի սէվտիյինտէն տիր
 քի՝ տօսթունու ագրապասընը տա սէ-
 վէր, գօմչուսունու, վաթանընը, վէ ին-
 սանլարըն ճիւմլէսինի սէվէր: Պու
 մինվալ իւզըէ քիշինին մուհասպաէթի
 եայըլըփ՝ մախլուգաթըն ճիւմլէսինէ
 տաղըլըր. շէյլէ քի՝ պիր տուրղուն կէօ-
 լուն օրթասընա պիր թաշ աթըլա,
 էթրաֆընտա փէյտա օլան եուվալադ
 տաղաճըզար իփթիտա աթըլան թա-

չըն ճիրովնտէն պաշլայրի՝ դըյըյա չա-
թընճայա գատար, վարա վարա պիւյիւ-
տիւյիւ կիպի, քիշինին տէ մուհապպէ
թի, քէնտիտէն պաշլայրի՝ եայըլա
եայըլա, տիւնեաի ալէմին դըյըսընտա
գարար էտէր: Վգպալի իւմոււմի պու պիւ
գարար մուհապպէթին մէյվէսի տիր,
ալէմին իգպալի պոււնտան հասըլ օլուր.
իշպու մուհապպէթին սէպէպլիլէ պիր
եանտա պիւթին տիւնեա շաղ օլուր՝
եիւզիւ կիւլէր. օպիր եանտա գուլթու
ճէննէթ՝ ալիճէնապ քեամիլ ատումըն
գալպինտէ, քէնտի թասվիրին կէօ-
րիւի՝ սէվինիր:

Ել իմտի կէլ, էյ գալպիմին սահի-
պի, հէմ շաիրին հէմ շիրինին տէլիլի.
եա՛ ազիզ նէշէմ կէլ. պու էտնա պէյթ-
լէրիմլէ պէնի ատէմին կէրէք պէտ
խույլարըն զէմմ էտիւի վարթալարա
էնտիյիմտէ, կէրէք ալա ասլ ու նէթի
ճէսինի մէտհ էտիւի պալալէրէ չըգտը-
ղըմտա, պէնիմ հէր պահսըմը թա-
պիաթին թարիզինէ տըգգաթ էտէն՝
սէնին դայրէթինէ մուլթապըգ էյլէ քի՝
տիւշտիւյիւմ եէրտէ շանըմլա տիւշ-
միւշ օլամ, գալգարսամ տա թէքէպ-
պիւր էթմէյէմ: (Վապիաթին տիւր-
լիւ իսթիտատլէրինի անղլայրի՝ իշպու

պէյթլէրիմտէ՝ կեահ աճը, կեահ
 թաթը սէօյլէյերէք, կեահ լաթիֆէ,
 կեահ թաղիրէտերէք, աղլըմը վէ կէօն
 լիւմիւ սէնին թարիգին իւզըն իտարէ
 էտէ պիլէյիմ. վէ սէնտէն իսլրէթ ա-
 լըփ՝ ապլա ֆիւթիւր կէթիրմէյերէք՝
 թէգայեիւտտէ գուսուր էթմէյիմ. քի
 պիր էթմէյերէք՝ ալա օլայըմ, թէքէլ
 լիւմտէ իֆրաթ էթմէյերէք՝ էճլի քէ-
 լամ օլայըմ. հասըլը մէրամ թապիա-
 թէ տըգգաթ էտերէք՝ քէնտիմի պէյ-
 էնտիրէ պիլէյիմ: || Է սէնին իսմի
 շէրիֆին ըուզկեանրի էվգաթտէ գա-
 լիյօն միսալի եէլքէնլէրին տօլտուր-
 մուշ իղզիւ ճէլալէթին արթըրարագ
 կիթտիյի սուլարտա՝ պէն տէ սէնին
 եօլունտա ուֆաճըգ սանտալըմլա ար-
 տըն սըրա կէլէ պիլէմ. քի՝ պիր կիւն
 տէ սէնին իղզէթինէ հիսսէտար, վէ
 պէրխօրտար օլմաղա նախլ օլամ: Փա-
 տիշահլար, քիպար քիմնէլէր, դահրա-
 ման օլանլար, թօփրադլար ալթընտա
 եաթըփ չիւրիւտիլիւ էանատէ, վէ էվ-
 լատլարը աթալարընըն սանա խասմ օ-
 լուփ՝ եիւզլէրի գարասընտան ութան-
 տըզլարը եէրտէ, պէնիմ տօսթ ում վէ
 տանիշմէնտիմ սէն օլտուղուն՝ էվլատ-
 տէն էվլատէ, իշպու պէյթլէրիմ մէֆ-

հումունտան ամմէյէ մալում օլտուն :
 Վէ պէնիմ պու զայրէթիմ՝ լուղաթ
 պահսընա էյլէնմէյիփ՝ պէյթլէրիմին
 մէֆհումու , սէնին գուվլէթինլէ հայ-
 ալիմտէն գալպիմէ թէսիր էթմիշ
 օլտուղու՝ թահգիգ վէ իսպաթ օլ-
 տուն : Պէլի՝ սէնին գուվլէթինլէ ադ-
 լըն զաիֆլէյին պէր թարաֆ էտիփ՝
 թապիաթին նուրունու ալէվլէնտիր-
 տիմ : Քիպրին թարիգի խիլաֆ օլտու-
 ղունու ճահիլլէրին կէօզիւնէ աշիքեար
 էթտիմ : Վէ հէր օլան խայրըլը օլտու-
 ղունու , վէ ֆէլէք պէնի ատէմէ , ագը-
 լը տա , նէֆսլէրի տէ՝ պիր մէրամ իչլին
 վէրմիշ օլտուղունու , վէ քիշլի՝ կէրէք
 քէնտիյի , կէրէք էլի սէվմէք մուհապ-
 պէթլէրի , պիր փունարտան նէշէթ էթ-
 տիյինի , վէ տիւնեատէ գութլու օլմապ-
 եալընըզ ֆազիլէթտէն հասըլ օլտու-
 ղունու , վէ խուլասէի քէլամ ինսանըն
 էն իգթիզալը թալիմի՝ ինսանը տէրս
 էթմէք օլտուղունու սէնինամլա իւ զայ-
 րէթինլէ պէյան վէ իսպաթ էյլէտիմ :

ԽԱԹՄԻ ՔԻԹԱՊ

5-7

